

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsiaat nr. 13, 12. Juni 2019- imeersumut ilitsersuut

Aallaqqaasiut

Ilitsersuut manna inuit innarluutillit sullinneqarnerannut inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. Juni 2019-imeersoq (matuma kingorna innarluutillit pillugit inatsimmik taagorneqartoq), Inunnut innarluutillinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 19, 4. November 2019-imeersoq (matuma kingorna najugaqarfissatut neqeroorummik taagorneqartoq), kiisalu Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-meersoq (matuma kingorna innarluutillit pillugit nalunaarutaat) aallaavigalugit aaqqissuussaavoq.

Ilitsersuut isumaginninnikkut sullissisunut, sulisunullu allanut ulluinnarni inuit innarluutillit pillugit malittarisassanik ilisimasaqartariaqartunut qppersakkatut aqutissiuussisutullu atugassiaavoq.

Ilitsersuut inatsisinut inunnut innarluutilinnut tunngasunut atuuttunut taarsiutaangilaq. Ilitsersuut inatsisinut atuuttunut paasinninnissamut tapertaavoq.

Ilitsersuummut matumunnga immikkut qppersagaqarpoq ilanngussanik, immersugassanik, allakkiornermi malitassanik, oqaaseqaasiormi atugaasanik skemanillu imaqartumik sullissinermi sakkussanut ilitsersuutitut aamma atorpeqarsinnaasut. Ilangussat tamarmik sumut atorpeqarnissaat pillugit naatsumik oqaasertaligaapput.

Ilitsersuut suliaavoq kisitsisinik immikkoortortalersorneqarnermigut inatsisip kapitaliisa kisitsisitali malillugit.

Imarisaanut killersat

Naak inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu inatsimmi erseqqissarneqaraluartoq, inuk innarluutillik ataqatigiissagaasumik, ataqatigiissumik tamakkiisumillu isiginnittumik, inummut tunngasut tamaasa aallaavigalugit tapersorsorneqarnissamut piginnaatitaaffeqartoq, inatsisit inuttaasunut tamanut atuuttut suulluunniit tamaasa pullavigineqangillat, inatsisartulli inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu inatsisaat aallaavigalugu suliaalluni.

Imarisai

1	Aallarniutitut aalajangersakkat.....	6
1.1	Siunertat anguniakkallu, §§ 1-5.....	6
1.2	Sullinneqartussat, §§ 6-7.....	12
2	Pisinnaatitaaffiit akisussaffiillu	22
2.1	Inunnik innarluutilinnik tapersersuineq pisariaqartitanillu najugaqatigiiffeqarlunilu nakkutigisanik najugaqarfeqarnissaa kia akisussaaffigaa, § 8.....	22
2.2	Ulloq unnuarlu neqeroorutini pisariaqartitanik naammattunik inissaqartitsinissaq kia akisussaaffigaa, § 9.....	22
2.3	Inissinissamut qitiusumik innersuussisarfik, § 10.....	23
2.4	Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut sullissivik, §§ 11-12.....	24
3	Inissatut neqeroorutininik pilersitsineq ingerlatsinerlu	27
3.1	Najugaqatigiiffinnik najugaqarfinnillu nakkutigisanik pilersitsineq ingerlatsinerlu, §§ 13-17	27
3.2	Najugaqatigiiffiit, § 13	27
3.3	Najugarfiit nakkutigisat/illersukkat, takuuk § 14.....	28
3.4	Najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu nakkutigisat pitsaassusaat, § 15	29
3.5	Kommunit inummut innarluutilimmut kommunimi allami najugassatut neqeroorummi inissamik neqeroornissamut periarfissaq	31
3.6	§ 17 naapertorlugu najugaqatigiiffinnut najugaqarfinnullu nakkutigisanut tunngatillugu suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat.	32
3.7	Ulloq unnuarlu neqeroorutininik/angerlarsiamffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu, §§ 18-21.....	33
4	Sulianik ingerlatsinermi maleruagassat § 22-31.....	38
4.1	Piffissaliussat, § 22.....	39
4.2	Oqaloqateqarneq, § 23.....	41
4.3	Illersuisoq, § 24.....	43
4.4	Qulaajaaneq, § 25.....	46
4.5	Iliusissanut pilersaarut, § 26.....	48
4.6	Ineriartortitsinissamut pilersaarut, § 27.....	52
4.7	Killiffinnut nalunaarusiaq, § 28.....	53
4.8	Ilisimatitsisussaataaneq aningaasanillu utertitsisussaataaneq, §§ 29-30	54
4.9	Suliani aalajangersimasuni paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq, § 31.....	56
5	Nalunaarutiginninneq.....	58
5.1	Nalunaarutiginnittussaataaneq nalinginnaasoq, § 32.....	58

5.2	Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq, § 33	60
5.3	Kommunit akunnerminni nalunaarutiginnittussaataanerat, § 34.....	61
5.4	Nuna tamakkerlugu nalunaarutiginninnermi periaaseq, § 35.....	63
5.5	Kommunip nalunaarutiginnittoqarnerani iliuuseqartussaataanera, § 36.....	63
6	Siunnersuineq ilitersuinerlu	65
6.1	Siunnersuisarnek ilitersuisarnerlu, § 37	65
7	Aalajangiinnaaneq.....	67
7.1	Inummut innarluutilimmut tapersiisoqassanersoq aamma /imaluunniit najugaqarfissamik neqeroortoqassanersoq kia aalajangissavaa, § 38	67
7.2	Ingerlaavartumik malinnaaviginninneq, § 39	70
8	Kommuni sutigut tapersiisinaava /tapersiisava, §§ 40-45.....	71
8.1	Namineq angerlarsimaffigisami isumassorneqarnissamut tapersiineq, § 40	71
8.2	Oqilisaassineq, § 41	74
8.3	Tapersersortitut ikiorti, § 42.....	75
8.4	Nuunnissamut ikiorsiissutit, § 43	76
8.5	Nuna Tamakkerlugu Innunut Innarluutilinnut Sullissivimmi piginnaangorsarnek piginnaangorsaqqinnerlu, §§ 44-45.....	78
8.6	§ 45 naapertorlugu tapersersuinissamut periarfissat	79
8.7	Atortorissaarutit ikiuutaasut	80
8.8	Ingiallorteqarneq	82
8.9	Inigisap iluanik naleqqussaaneq	84
8.10	Qamutit motorillit	84
8.11	Ataatsimut angallassisarnek.....	86
8.12	Aningaasartuutaanerusut.....	86
8.13	Suliffeqarnissamut, sammisaqarnissamut ataatsimoorinissamullu neqeroorutit	89
8.14	Qanigisaasut ilanngullugit pikkorissaanerit ilinniartitsinerillu	92
9	Qanoq ilinerani inissamik/najugaqatigiiffimmiinnissamut, najugaqarfimmi illersukkamiinnissamut imal. Ulloq unnuarlu neqeroortoqassava, §§46-50.....	93
9.1	Najugaqatigiiffiit, § 46	93
9.2	Najugaqarfik illersugaasoq, § 47	95
9.3	Inunnt innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummi (angerlarsimaffiusumi) najugaqarneq, § 48 97	
9.4	9.5 Nunatta avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq, §§ 49-50	98
10	Inunnt innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissiineq.....	100
10.1	Inunnt innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissiisarneq, §§ 51-52 100	

11	Misileraanerit	102
11.1	Misileraanerit, § 53.....	102
12	Tikeraarluni angalanerit.....	103
12.1	Tikeraarluni angalanerit, §§ 54—58	103
13	Illerfimmik angallassineq	110
13.1	Illerfimmik angallassineq, § 59	110
14	10.14 Tapersiisummik allanngueq atorunnaarsitsinerluunniit	111
14.1	10.15 Tapersiisummik allanngueq atorunnaarsitsinerluunniit, §§ 60-61	111
15	Nakkutilliineq.....	116
15.1	10.17 Nakkutilliineq, §§ 62-68.....	116
15.2	Naalakkersuisut nakkutilliisoqarfiat, §§ 64-68	118
16	Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, politikki sullissinerullu neqeroorutillu pitsaassusissaattut malitassat Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, politikki sullissinerullu neqeroorutillu pitsaassusissaattut malitassat, §§ 69-71.....	120
16.1	Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit.	120
16.2	Inunnut innarluutilinnut politikki, § 70.....	121
16.3	Pitsaassusissatut malitassat, § 71.....	123
17	Aningaasalersuineq akigititanillu naleqqussaasarneq.....	125
17.1	Aningaasalersuineq, §§ 72-73	125
17.2	Naapertorlugu inunnut ulloq unnuarlu neqeroorutinut/angerlarsimaffinnut inissinneqartunut akigititat naapertorlugit akiliineq kiisalu kaasarfimmiut- atisassarsiutissallu	126
17.3	Akigititanik naleqqussaaneq, § 74.....	127
18	Naammagittaalliorneq.....	127
18.1	Naammagittaalliorneq, § 75.....	127
19	Aalajangersakkat allat.....	128
19.1	Kisitsisit atorlugit nassuiaasioorneq, § 76	128
19.2	Pineqaatissiisutit pillugit aalajangersakkat, § 77	128
20	Atuutilersitsinermut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat.....	129
20.1	Atuutilersitsinermut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat, § 78	129

1 Aallarniutitut aalajangersakkat

1.1 Siunertat anguniakkallu, §§ 1-5

001

FN-ip inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaa nunatsinnit 2012-imi akuerineqartoq, inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni ilitsersummut matumunnga aallaaviusumut tunngaviuvoq.

Inuit innarluuteqartut tamarmik, tamakkiisumik inuttut pisinnaatitaaffiit tunngaviusumillu kiffaanngisuseqarnissamut pisinnaatitaaffiit, nunatsinni innuttaasut allat assigalugit, tamakkerlugit iluaqutigisinnaanissaannut periarfissaasa siuarsarneqarnissaat, illersorneqarnissaat qulakkeerneqarnissaallu, kiisalu pissusissamisoortumik ataqqinassusaannik ataqqinninnerup siuarsarneqarnissaa, inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissusiornermi siunertaapput.

§ 1

002

Aaljangersagaq innarluutillit tapersorsornissaannut inatsisip anguniagai pillugit aalajangersagaavoq, tamatumani naqissuserneqarmat inatsit qanoq siunertaqartutut paasineqartariaqarnersoq.

Innarluutillit pillugit isumaqatigiissummit innarluutilinnut tunngatillugu paasinnittariaaseq nutaaq eqqunneqarpoq. Inuit innarluutillit innarluutertik tunngavigalugu isigineqarunnaassapput, akerlianilli innarluutip, inuit innarluutillit ataasiakkaat inuiaqatigiillu avatangiisit naapinneranni aporfilersuutanera isigineqassalluni. Eqqarsartaaserlu tamanna aallaavigalugu inuit innarluutillit Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-meersoq tunngavigalugu tapersorsorneqassapput.

Siunertaq siulleg tassaavoq innarluuteqarnerup nassatarisaanik ajornartorsiutit ikiorsiiffigineqarnissaat siunertaralugu inunnt innarluutilinnut siunnersuinissamik tapersorsuinissamillu neqeroorneq. Siunnersuineq tapersorsuinerlu, pitsaaliuniarluni siunnersuisoqarsinnaanerasut tapersorsuisoqarsinnaanerasullu annertusillugit paasineqassapputaaq.

Siunertat aappaat tassaavoq inuit ataasiakkaat imminnut ikiorsinnaanissaannut imal. ulluinnarni inuunerup oqilisaaviginissaanut inuunerullu naleqarnerulernissaanut periarfissaannik siuarsaaneq.

Siunertat pingajuat tassaavoq inuit ataasiakkaat ajornangippat taakku namminneq ineriartornissaannik periarfissanillu atuisinnaanissaannik siuarsaaneq. Inunnt annertuumik

tarnikkut piginnaanikitsunut, ass. tarnikkut ineriartornikkut kingusissunut, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu ikiorsiinerup ilaa, pineqartup nammineq piginnaasaasa, ulluinnarni inuunermi imminut napatissinnaajumalluni, periarfissaasa annertusarnissaat siunertaralugu kajumissaarneqarnissaanik qulakkeerinissaq siunertaavoq.

Inunnik annertuunik timimikkut innarluuteqartunik tapersiinermi, pineqartup timikkut piginnaasaanik attassiinnarnissaq pitsanngorsaanissarlu tamatumuunalu ajornanngippat inuttut ineriartornissamut kissaatigisatullu inuunissamut inuup periarfissaanik siuarsaanissaq siunertaralugu, inuup isumassorneqarnissaanik sungiusarneqarnissaanillu qulakkeerinissaq siunertaavoq.

Siunertat sisamaat tassaavoq inuit innarluuteqartut inuiaqatigiinni assigiimmik periarfissaqarnissaanik qulakkeerinissaq innarluuteqarnerlu pissutigalugu assigiinngisitsinermik pitsaaliuinissaq tamatumuunalu sapinngisamik inuttut nammineq aalajangiisinnaanermik qulakkeerinissaq, taamaalillunilu inuiaqatigiinni tamakkiisumik kinguneqarluartumillu peqataasinnaaneq.

Siunertat tallimaat tassaavoq inuit ataasiakkaat ilinniagaqarnissamut suliffeqarnissamullu periarfissaanik siuarsaneq. Taanna tapersiisoqassanersoq, qanoq tapersiisoqassanersoq qanorlu tamatuma aqqisuunneqarnissaanik aalajangiinermi pingaartinneqassaaq. akuusinnaanerlu.

§2

003

Inuk innarluutilik innuttaasutut allatuulli pisinnaatitaaffeqarpoq.

Aalajangersakkami naqissuserneqarpoq inuit innarluutillit inuit innarluuteqanngitsutut naligalugillu pisinnaatitaaffeqartut. Tamanna atuuppoq inuup innarluutaa pisinnaatitaaffinnik atuinissamut/atuinermit unammillernartitsisuugaluarpuunni.

004

Aalajangersagaq kikkut tamarmik naligiimmik pineqartussaanerannut oqariartuutaavoq. Naligiimmik pineqartussaataaneq tassaavoq, kikkut tamarmik takorluukkaminik pisinnaasaminillu piviusunngortitsisinnaanissaannut naligiimmik periarfissaqartitaanissaat.

Naligiimmik pineqartussaataaneq isumaqanngilaq innuttaasut tamarmik assigiimmik pineqassasut, tassaallunili inuttaasut tamarmik assigiimmik periarfissaqarnissaat. Tamatuma malitsigissavaa innuttaasut ilaasa takorluukkaminik pisinnaasaminillu piviusunngortitsisinnaanissaannut annertunerusumik suliniarfigineqartariaqarnerat.

Assersuut:

Meeqqat ulluunerani neqeroorutiniittut

Meeqqat inuusuttullu innarluutillit kommunip meeraaqqeriviini, meeqqeriviini atuareernermilu ornittakkani ilutiminnik peqateqarnissamut periarfissaqassapput. Meeraq innarluutilik ulluunerani neqeroorutini perorsaanermik ilinniagalinnik sulisulimmi isumagineqarluarnerusinnaasumik isumaginninnermi perorsaanermut tunngatillugu immikkut pisariaqartitsigajuppoq. Meeqqanut innarluutilinnut ulluunerani neqeroorutiniittunut angajoqqaat, maleruagassat angajoqqaanut allanut tamanut atuuttut naapertorlugit, namminneq akiliissapput.

Kommunip akisussaaffigai – makkunungalu aningaasartuutit akilissallugit:

- Meeqqat innarluuteqartut ulluunerani neqeroorutinit ajornanngitsumik periarfissalerlugit ajornaquteqanngitsumillu angalasinnaanngorlugit aqqissuussinissaq
- Ulluunerani neqeroorutit sulisorisinnaasatut aalajangersakkatigut meeqqat immikkut pisariaqartitsisut eqqarsaatigineqarnissaannik eqquutitsinissaq
- Nal. ak. meeqqanut immikkut sungiusarneqarnissamik pisariaqartitsisunut tapersersuinnermut atorneqartut sapinngisamik sulisunit perorsaanermik ilinniarsimasunit ingerlanneqarnissaat
- Atortorissaarutit sungiusarnermilu atortut ulluunerani neqeroorummi nalinginnaasumik atortunut ilaanngitsut

Meeqqat inuusuttuaqqallu atuartut

Init piukkunnartut, ilinniartitsisut atuartitsinermilu atortussat, atuartunut ilinniartunullu ilinniartitassanut atugassiissutigineqassapput. Tamanna meeqqanut inersimasunullu innarluutilinnut aamma atuuppoq. Taamaammat ilinniartitsinermi aningaasartuutitigut ikiorserneqarnek, initaanik aqqissuussineq ininilu atuartitsivinni periarfissat, atuartitsinermi/anitsiarnermi immikkut sulisussat, innarluutillit pillugit inatsit tunngavigalugu aningaasaliiffigineqarsinnaanngillat, tamanna susassaqarfimmut akisussaasut akisussaaffeqarnerannut atammat.

Tamanna oqaluffinnik kulturimullu tunngatillugu periarfissanik aaqqissuussinerni taakkunungalu isernissamut periarfissanut tunngasunut taamatuttaaq apersortittussanik ilinniartitsineq, ass. tusilartunut nutserisussamik pissarsiniarnermi akissarsiaqartitsinermilu aamma atuuppoq.

Meeqqat atuarfiat meeqqanik atuartinneqartussat ukiuinik ukiulinnik tamanik atuartitsinissamut pisussaaffeqarpoq. Tamanna meeqqanut – suugaluartumik innarluutilinnut aamma atuuppoq. Atuartut ineriartornerminni immikkut eqqarsaatigineqarnissamik pisariaqartitsisut immikkut ilinniartinneqarnermik nalinginnaasumik imaluunniit allatigut isumaginninnikkut perorsaanermi ikiorserneqarnissamik neqeroofigineqassapput. Atuarfik ukiut atuarfiusut qulissaat ilanngullugu taama neqerooruteqarnissamut pisussaaffeqarpoq. Tamatuma kingorna sunngiffimmi ilinniartitsineq pillugu maleruagassani periarfissaqarsinnaavoq.

Assersuutit naligiimmik periarfissaqartitaanermut takussutissiipput. Tamatumunnga ilutigitillugu susassaarfimmut akisussaasut akisussaaffeqarnerannut aamma takussutissiipput. Susassaarfimmut akisussaasut akisussaaffeqarnerat isumaqarpoq susassaarfik sorleq sullissinernut/suliniutinut akisussaasuunersoq akiliuteqartussaasuunersorlu.

Ingerlatsiviup sorliup susassaarfimmut akisussaasuunerata paasiniarnerani innuttaasut inuiaqataasut allat assigalugit akuusinnaatitaaffeqarnerannut kalluaassanngilaq.

§3

005

Inuk innarluutilik ataqatigiissakkamik, ataqatigiissumik tamakkiisumillu isiginnittumik tapersorsorneqarsinnaatitaaffeqarpoq, inummik tamakkiisumik inuullu inuuniarnermini atugaanik tamanik isiginnittumik. Aalajangersakkap naqissuserpaa inummut innarluuteqartuusumut pitsaanerpaamik aaqqissuteqarumalluni inunnik isumaginninnermik akisussaasuusut suleqatigiittariaqarnerat.

Tamakkiisumik isiginnittumik tapersersuinissaq Inatsisartut peqqussutaat nr. 14, 1. november 1982-meersoq naapertorlugu susassaarfiit akimorlugit suleqatigiinnissamik piumasaqaammut atassuteqarmat tamanna isiginiarneqassaaq.

006

Tamakkiisumik isiginnittumik iliuseqarnissaq inuup innarluuteqartup pisinnaatitaaffigaa.

Pisussaaffiunngilaq. Imaappoq inuup tamakkiisumik iliuseqarfigineqarnissaq ingerlatsivinniillu arlariinnit tapersorneqarnissaq kissaatiginngippagu tamatumunnga naaggaarsinnaatitaavoq.

007

Susassaqarfirmut akisussaasut akisussaaffeqarnerat

Pisortat ingerlatsiviini susassaqarfigisamut akisussaaffeqarnerq ingerlatsinermi tunngaviuvoq. Susassaqarfirmut akisussaaffeqarnerq isumaqarpoq ingerlatsiviit ataasiakkat susassaqarfigisamik ingerlannerannut aningaasalersornerannullu akisussaaffeqarnerat. Tamanna aamma soorlu isumaqarpoq Isumaginninnermut Ingerlatsiviup Atuarfeqarnermut Ingerlatsivimmik kivitsinissamut inatsisitigut aningaasatigulluunniit tunngavissaqanngimmat.

Assersuut:

Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu atuartut piginnaanermikkut ajornartorsiutaat imaluunniit taakku annertussusaat pillugu immikkut ittumik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinerat nalinginnaasumik atuartitsinermi aaqqiivigineqarsinnaanngippat, immikkut atuartitsinikkut allatigullu isumaginninnermi perorsaanermut tunngatillugu ikiorsiisoqassaaq. Tamatumani ilaatigut atuartut atuarniarnermik allanniarnermillu ajornartorsiuteqartut pineqarput.

Meeqqat atuarfianni immikkut atuartitsisarnerq aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikiorsisarnerq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 8. december 2017-imeersuni § 6-mi takkuneqarsinnaavoq, immikkut ittumik atuartitsineq allatigullu perorsaanikkut ikiorsiineq imaaliornikkut ikiorsiissutigineqartassasut:

- 1) atuartitsiviup iluani avataaniluunniit ataasiakkaanut tapersersuinikkut,
- 2) atuartitsiviup iluani avataaniluunniit eqimattakkaanut tapersersuinikkut.

Immikkut ittumik atuartitsineq allatigullu perorsaanikkut ikiorsiinnermi atuartitsinermi atortussat immikkut ittut teknikkikkullu atortorissaarutit atuartumik atuartitsinermut atatillugu pisariallit ilaapputaaq.

Inatsilli alla tunngavigalugu ikiorsiinissamut periarfissaqanngippat, inunnut innarluutilinnut inatsit atuutissaaq taannalu tunngavigalugu tapersiivigineqarnissamut pisinnaatitaaffeqartoqassalluni. Meeqqat, inatsisartut inatsisaat manna aammalu Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugit tapersersorneqarnissamik pisinnaatitaasut, Inatsisartut inatsisaat taakku marluk tunngavigalugit pisariaqartitaminnik tapersersorneqassapput.

Taamaammat atuarfeqarfik atuartunuttaaq innarluutilinnut atuartitsinissamut piginnaasaqarnissamik isumaginninnissamut pisussaaffeqarpoq. Taamaammat atuarfiup isumagissavaa:

- Atuarfiup meeqqat timimikkut innarluuteqartut atuartinneqarsinnaangorlugit illulionermilu malittarisassat atuuttut naapertorlugit illumi angalasinnaangorlugit aqqisuunneqarnissaa
- Atuartut pisariaqartitsisut tapersersorteqarnissaat
- Immikkut ittunik pisarialinnik ilinniartitsinermi atortussaqaarnissaa atortorissaarutissaqaarnissaalu
- Angerlarsimaffiup atuarfiullu akornanni angallassisoqarsinnaanissaa
- Atuartunut tusilartunut tusillassimasunullu nutserisoqarnissaa
- Isigiarsuttunut imaluunniit tappiitsunut

Pisuni immikkut ittuni, inunnut ataasiakkaanut atortorissaarutini immikkut ittunik innarluutillit ataasiakkaat atuarfimmi angerlarsimaffimilu ilinniagasserinermi atugassaannik, taamaallaat ass. makkununga aningaasaliinissamut inunnut innarluutilinnut tunngatillugu maleruagassat atorneqarsinnaapput:

- Qarasaasiarsornermi atortunut, ilaatigut qarasaasianut angalattakkanut
- Pequtinut immikkut ittunut ass. nerrivinnut issiavinnullu immikkut inissinneqarsinnaasunut
- Ikorsiissutit immikkut ittut ass. Allisitsiutit

Inuk innarluutilik meeqqat atuarfianni naammassippat, ilinniartitaanerup ingerlaqqinnissaanut aamma/imal. sulinissamut iliuusissanik kommuni pilersaarusiussaaq. Toqammavigisat meeqqat atuarfianni atuartunut atuuttut ataatsimut isigalugit, ilinniarnertuunngornianut, inuussutissarsiutinut sammisunik ilinniartunut qaffasinnerusumillu ilinniartunut atuupput.

Ulluunerani neqeroorutit, atuarfiit- atuartitsinermut ilinniartitaanermullu tunngasut, aqqissuussaaniikkut ilinniartitaanerumut, Kultureqarnermut, Timersornermut ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ilinniartitsinermut ilinniartitaanermullu atuartut ilinniartullu assigiingissutaat eqqarsaatigalugit isumaginninnissamut pisussaaffeqartup ataaniipput.

008

Suliani aalajangiiffiusussani aallaaviussaaq inuup innarluuteqartuusup nammineq isumai.

Inuk innarluuteqartuusooq isumammaminik ersersitsisinnaanngippat, kommuni pisussaaffeqarpoq allatut iliorluni inuup tapersiiniarneq pillugu isumaanik/isummerneranik ersersitsiniarnissamut.

Naliliinissaq paasissutissanillu piniarnissamut suleriesissat inuup kommunerisaata akisussaaffigai.

§4

009

Aalajangersagaq inuup angerlasimaffimminiiginnarsinnaatitaaffeqarneranut ersarissaataavoq.

Tulluurtumik tapersersuinikkut inuup innarluutillip angerlarsimaffimminiiginnarsinnaanissaa periafissaqarpat, taava inuup angerlarsimaffimminiiginnarsinnaanissani pisinnaatitaaffigaa.

Kommunip pisussaaffigaa angerlarsimaffigisami annertuumik tapersersorneqarsinnaanissamik neqeruussalluni. Tamanna pingaartumik atuuppoq inuup pisariaqartitaanik qulakkeerinnissinnaagaanni, taamaalillunilu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissamut neqeroornissaq pinngitsoortinneqarsinnaalluni.

010

Angerlarsimaffigisami naleqquttumik tapersersuinissaq neqeroorutigineqarsinnaanngippat, najugaqarfissatut neqeroorummi naleqquttumik tapersersorneqarnissaq innuttaasooq pisinnaatitaaffeqarpoq; najugaqaqatigiiffit, najugaqarfik illersugaasooq imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi.

§5

011

Aalajangersakkap oqariartuutigaa nunat tamalaat akornanni innarluutillit pillugit isumaqatigiisummi tunngaviusooq, tassalu innuttaasut tamarmik pisortat inuttaasunut tamanut neqeroorutaanik naligiimmik atuisinnaatitaanissaat.

1.2 Sullinneqartussat, §§ 6-7

§6

012

Inuit amerlanersaat ullut tamaasa pissusissamisoortutut isigisanik iliuuserpassuaqartarput. Ullaakkut makittarput, ermittarput, atisalersortarput, nerisarput, piniariartarput aalisariartarlutillu,

suliartortarput, ikinngutiminnut pulaartarput, pisiniartarput, aviisimik atuartarput il.il. Timaat, qarasaat isumaallu aamma/imal. eqqarsartarnerat annertunerusumik ajornartorsiutaanngilaq. Ulluinnarni pisassanut ikiorneqarnissamik tapersersorneqarnissamilluunniit pisariaqartitsinngillat. Taakku nalinginnaasumik piginnaaneqarput.

013

Inuttaasoq innarluutilik innarluuteqarneranut oqilisaataasussanik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisuusaaq, innarluutillit pillugit inatsisit naapertorlugit ikiorserneqarsinnaassaguni.

Inuit ilaat immikkoortumi ataatsimi arlalinniluunniit allanit piginnaanikillisisinerusumik immikkut ajornartorsiuteqarput. Taakku piginnaanikitsuusinnaapput.

Piginnaanikillinnermut patsisaasoq tassaagajussaaq, nakorsap suussusersisaanik annertuumik ataavartumillu timikkut paasisaqarsinnaassutsikkulluunniit ass. tappissutsikkut, tusaasaqarsinnaassutsikkut, avatikkut nukillaarnikkut, qaratsap ajoquserneragut assigisaatigullu piginnaasat annikillismanerannik oqaatiginittumik nappaateqarneq. Nakorsap suussusersisimanissaa piumasaqaataanngilaq.

014

Sullinneqartussanut ilaanermut piumasaqaatit:

Isumaginninnermi sullissisup sullinneqartussanut ilaanermut piumasaqaatit tamaasa atuarsimasariaqarpai, inuk sullitassanut ilaanersoq naliliinnginnermini.

014.1

Sullinneqartussatut ilaanermut piumasaqaat ilaat tassaavoq timikkut, tarnikkut, malussarissutsikkut silassorissutsikkulluunniit piginnaanikinneruneq. Tamanna nakorsap oqaaseqaateqartinneratigut imaluunniit paasisutissat takuneqarsinnaasut aallaavigalugit paasinarsitinneqarsinnaavoq. Naatsorsuutigineqarpoq inuutaasoq sullitassanut ilaasutut naliliivigineqarsinnaasoq piginnaasakiffiit naatsorsorneqarsinnaasut sisamaasut arlaannik ataatsimik piginnaasakiffeqarpat.

Innuttaasoq kinalunniit ukiui apeqqutaatinnagit Kalaallit Nunaanni najugaqartoq ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imal. timikkut malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillimasut imal. nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorumiittussat innersuunneqarsimasut, aporfilersuutit assigiinngitsut sunneeqataanerisigut allatulli inuiaqatigiinni tamakkiisumik kinguneqarluartumillu peqataasinnaanikkut killilerneqartut.

Timikkut:

Ass. kaassuartakkamik atuisoq, pitsorluttoq, avatiminik ataatsimik arlalinnilluunniit amigaateqartoq assigisaallu

Timikkut malussarsinnaassuseq:

Ass. tappiitsuuneq, isigiarsunneq, tusilarneq, tusillanneq, tusilarlunilu tappiitsuuneq, malugisaqarsinnaassutsikkut ajornartorsiuteqarneq assigisaallu.

Tarnikkut:

Ass. ataavartumik nikallunganermik imal. takkuttartumik nappaateqarneq, annilaanganermik nappaateqarneq, puigornermik nappaateqarneq, skizofrenimik nappaateqarneq assigisaallu.

Silassorissutsikkut:

Ass. ineriartornermi kingusissuuneq, soorlu innorluut Downs syndrom assigisaallu.

014.1.1

Piginnaasat annikillinerat (innarluuteqarneq) utoqqalinermilu ajoqutit qanoq immikkoortinneqartarpat:

Utoqqalinermi allannguutit pissusisamisoorut (Sundhed.dk naapertorlugu): Kikkut tamarnik utoqqaliartornerminni timip nungullarnera atorsinnaaneratalu ajornakusoornerulerner misigissavaat. Taamaalillutik utoqqalinermi allannguutit pissusissamisoorut pineqarput taamaammallu nappaat utoqqalinermit ilaasussaasariaqarani. Utoqqalinerup timip ipiutaasartaanut assigiinngitsunut timillu pisataanut sunniutai allanngorarput kikkulli tamarnik utoqqalinermi nappaateqalernissamut qaninnerulersarput

Ukiortusinerup kingunerisaanik allannguutit ilaat annertuumik sunniuteqarsinnaasarput oqilisaassiffiqineqartariaqartarlutillu.

Nappaatit utoqqarnik amerlanernik equisartut tassaapput: Aap taqqanut naqitsinerata qaffannera, naggussat nungullarnerannik gigteqalerner, naggussatigut gigteqarneq, qiterluutit, sukkorneq, sapigaqarneq, siutikkut siorsutitsineq, saarnigut siggilalernerat, isip igalaasartaata isortinnera.

Assersuut:

Innuttaasoq 69-inik ukiulik isigiarsuttunngorsimanini ikiorneqartinnanilu angerlarsimaffiup avataani

imminut ikiorsinnaajunnaarnini pissutigalugu, innarluutillit pillugit maleruagassat naapertorlugit ikiorneqarnissamik qinnuteqarpoq. Innuttaasoq aappani toqukkut qimagummat kisimiilersimavoq. Utoqqalinermi timip pisatai tamarmik sunnerneqartarput. Timikkut utoqqalinermut ass. timimi nukit annikillinerat, aalalluarsinnaajunnaarneq, saarngit sananeqaataasa annikillinerat imal. isit igalaasartaasa qalippersooqqalernerat, utoqqaarni isigiarsunnermut patsisaagajuttoq, ersiutaasarput.

Taamaammat utoqqaliartornermi akornuteqalersarneq nalinginnaasuuvoq. Innuttaasulli isigiarsunnera ukiuni kingullerni annertusiarporpoq. Innuttaasup utoqqarpassuartut allatulli nammineq angerlarsimaffimminiiginnarnissi, inuttut inooqataanerminik attavigisartakkaminullu attaveqarnerminik attassiinnarsinnaaffimmini, sammisanullu inuttut inooqataanermit kulturimullu tunngasunut peqataasarsinnaanissi imal. pisiniarfiliarsinnaanissi kissaatigineruaa.

Nakorsap oqaaseqaataa naapertorlugu innuttaasoq isigiarsuttutut naliliivigineqarpoq, taamatuttaaq qulaajaanerup innuttaasup ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsilersitsisumik timikkut timikkullu malussarsinnaassutsikkut piginnaanikillismanera, piginnaasallu pillugit immersukkap takutipaat. Innuttaasoq inuit innarluutillit pillugit inatsit naapertorlugu ikiorserneqarsinnaasutut naliliivigineqarpoq. Innuttaasoq aalajangersimasumik naliliivigineqareernikkut atortorissaarutunik isigiarsunnermut iluaqutaasunik atorfissaaqartitsisinnaassaaq. Atortorissaarutit tassaasinnaapput isarussat, allisitsiutit, ajaappiaq, sumiinnermut paasiniaanermit atortorissaarut/avatangiisit suussusersinissaannut ilisarinissaannulluunniit atortorissaarut imal. pisiniarnermi ingiallorteqartinneqarneq.

014.2

Sullinneqartussatut ilaanermit piumasaqaat alla tassaavoq ataavartumik piginnaasakillismanissaq. Oqaaseq ataavartoq isumaqartinneqarpoq piginnaanikillismaneq piffissami aggersumi allannguuteqarnaviangitsoq. Tamatigut pisut ataasiakkaat inuttaanullu tunngatillugu nalilerneqartussaavoq.

Ataavartumik piginnaasat annikillismanerat pineqarpat, tamatuma siunissami qaninnerusumi pitsanngornissaa ilimanangippat siunissamilu piffissami sivisuumi piginnaanikillismanerup kingunerisaasa tapersiivigineqarnissaasa pisariaqarnissaanik isumaqarpoq. Soorlu immaqa ukioq ataaseq sinnerlugu pisariaqartitsissalluni.

Innarluut tassaavoq timikkut tarnikkulluunniit nappaat sivisuumik atugaasoq piginnaanikillinerluunniit. WHO-ip innarluuteqarneq pillugu tunngavigisaata "ataavartumik piginnaanikkinneruneq" inuup piginnaanikkinnerunera inuiaqatigiinnilu avatangiisaasuni periarfissat ataqatigiinnerat oqaatigaa.

Inuk ataavartumik piginnaasakinnersoq nalilerniarlugu inuup piginnaasaqassusaa immikkut nalilerneqassaaq. Immikkut tapersersuuserneqarnissamik pisariaqartitsineq takussutissaavoq inuup innarluuteqarneq peqqutigalugu iluaqusersuusertariaqarnersoq taamalu sullitassanut ilaanersaq ilaanginnersorluunniit.

Inuk innarluuteqarnermik peqquteqartumik iluaqusersuuserneqarnissaanik aalajangiinnginnermi sullitassanut ilaanersaq naliliivineqassaaq.

014.2.1

Piginnaanikilligallarnerit piginnaanikillinnermut tamakkiisumut ilanngunneqassanngillat. (Takujuttaaq ilitsersuummi matumani imm. 4.4 qulaajaanermut tunngasoq). Piginnaanikilligallarneq piginnaanikillinerusinnaavoq pitsanngoriartortussaq imaluunniit ukiup ataatsip iluani pitsanngortinneqarsinnaasoq, imaluunniit tassaasinnaavoq katsorsarneqartoq. Katsorsarneqarneq katsorsarneqarnermilu ikiorsiissutit peqqinnissaqarfiup akisussaaffigai taamaattumillu innarlutillit pillugit inatsisit tunngavigalugit oqilisaaffigineqarsinnaanatik, susassaqarfimmut akisussaasut akisussaaffeqarnerat naapertorlugu.

Oqilisaassinissaq inatsisinut allanut tunngappat sullissassanut ilaasutut nalilerneqarsinnaanngilaq susassaqarfimmut akisussaasut akisussaaffeqarnerat naapertorlugu.

014.3

Sullinneqartussatut ilaanermut naliliutissat pingajuat tassaavoq, ataavartumik piginnaanikillismanerup kingunerisaanik inuup inuiaqatigiinni tamakkiisumik inooqataanissaminut aporfilersuuteqarnera taamaalillunilu tamakkiisumik pitsaasumillu inuiaqatigiinni akuusinnaanani.

014.3.1

Inuk piginnaanikillisimappat, tassa inunnguutsiminik pigisimanngisaminik, piginnaanikillinngikkallarnermini inuunerminik ingerlatsisimanera aallaaviusaaq inuup tamakkiisumik pitsaasumillu inuiaqatigiinni akuusinnaanerata naliliivigineqarnerani. Tamatumani oqilisaassinissamik siunertaqarneq malinneqarpoq, inuup piginnaanikinnermigut

oqilisaanneqassaaq, innuttaasuniilli allanit pitsaannerusumik pineqassanngilaq, atugarissaarnerulersinneqassananilu piginnaanikinnerunini pissutigalugu.

Inuup piginnaanera annikippat, tamanna inuit innarluutillit ataasiakkaat inuiaqatigiillu avatangiisaasut naapinneranni ilaatigut makkunuunatigut aporfilersuutaasinnaavoq:

- inuttaa imminut isumagisinnaanngippat - ass. imminut asattorsinnaanngippat, atisalersorsinnaanngippat, nammineq nerisinnaanngippat,
- inuttaa illup iluani silamilu angalasinnaanngippat - ass. pisiniarfiliarsinnaanngippat, ilaqtutanut – ikinngutinullu pulaarsinnaanngippat sunngiffimmiluunniit sammisassanut ornigussinnaanngippat,
- inuttaa attaveqateqarsinnaanngippat, ass. nassuiarniakkat allanut paasitissinnaanngippagit, imal. allat oqaatsit atorlugit imal. allatut attaveqatigiinnikkut nassuiaatiginiagaat nammineq paasisinnaanngippagit.

Assersuut:

Inuk taanna tassaasinnaavoq niuusaqarnermigut saniatigullu uummalluuteqarnermigut timimigut piginnaanikillisimasoq. Inuk taanna illumi inissiamiluunniit periarfissagissaartumi ineqarpat, inuup piginnaanikillinera qatsissumi periarfissaluttumi illoqarnermiit ulluinnarni ajornartorsiutaannginnerussaaq. Inuk suliffimminut pisiniarfinnullu utimullu bussersinnaappat, pisuttariaqarneraniit piginnaanikillineq ajornartorsiutaannginnerussaaq. Inuttaa allaffimmiuuppat taama piginnaanikillineq suliffimmi sulisinnaanissaanut tunngatillugu ajornartorsiutaavallaassanngilaq, tamannali inuttaata suliaartorsinnaanissaanut killiliisinaalluni. Inuttaali sundhedsassistentiuppat piginnaanikillineq inuup sulineranut annertuunik killiliineranik nassataqassaaq, inuillu innarluutillit pillugit inatsit naapertorlugu ikiorserneqarnissamik pisariaqalissalluni.

Sukkornermik nappaateqartut nakorsarluakkat inuttut piginnaanikillisimasutut naatsorsuunneqarneq ajorput, sukkornerli ass. tappiilliulernermik nassataqarpat, tappissutsimillu pisariaqartitsisumik suliffeqaraanni, inuit innarluutillit pillugit inatsit naapertorlugu atortorissaarutinik, imal. piginnaanngorsaaqqinnissamut ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq naapertorlugu ikiorserneqarnissaaq pisariaqarsinnaavoq. Inunnut assersuutigalugu peqqissutsimut tunngatillugu imaaliillaannaq suliffeqarnissamut naleqqussarsinnaanngitsunut imal. naleqqussaaqqissinnaanngitsunut piginnaanngorsaaqqinnissamut ikiorsiisoqassaaq.

014.3.2

Inuk katsorsarneqarluarsimaguni aammalu allatuulli inuiaqatigiinni inuuneqarluni, taava aporfilersuuteqarsimassanngilaq iluaqusersuuserarialimmik.

Innarluutip aporfilersuutaannginnissaanut iluaqusersuusersuineq tunngaviusumik isummerneruvoq, inuk aporfilersuuteqassasoq iluaqusersuinikkut oqilisaaffigineqartussamik. Innarluutip aporfilersuutaannginnissaanut iluaqusersuusersuinissamik tunngaviusumik isummerneq aamma isumaqarpoq inuk pisariaqartitsineq sipporlugu oqilisaaffigineqarnissamik pisinnaatitaaffeqanngitsoq soorlu inunnut allanut aamma taamaattoq. Inuk sippulimmik oqilisaanneqarnissamik pisinaatitaaffeqanngilaq.

Sullineqartussatut ilaanermut piumasaqaatit taakku pingasut tamarmik innuttaasumut atuussimassapput innarluuteqarnermut oqilisaassiffineqartussatut sullineqartussatut nalilerneqassappat.

Piginnaanikinnermut assersuutit allat ilanngussat aappaanni – qulaajaanermi takukkit.

015

Inuup sullissassanut ilaaneramik kommunit naliliinerat

Kommunip naliliiniarnermini makku iluaqutigalugit atorsinnaavai:

- Qulaajaanermi immersugassaq (ilanngussaq 2)
- Ilinniagallit allallu inuttaanut tunngasunik paasisimasallit oqaaseqataat
- Suliamik ingerlatsisup maluginiagai
- Meeqqanut inersimasunullu piginnaasat pillugit immersugassaq (ilanngussat 3 aamma 4), qanoq inuup piginnaanikillinerata- inuup inuiaqatigiinni inuunermi allatulli tamakkiisumik kinguneqarluartumillu peqataasinnaanissaanik killiliineranut, taamaalillunilu sullissanut ilaaneranut kommunip naliliinissaanut atorneqassapput.

Piginnaasat annikillisimanagerat, ilaatigut innuttaasup peqqissusaanut, inuttut atugaanut suliffeqarneranullu tunngasut, kiisalu inuiaqatigiinni avatangiiserisani innuttaasumut piginnaanikillisimasumut aporfilersuutaasut tunngvigalugit nassuiarneqarlunilu naliliivigineqassaaq.

Taamaalilluni piginnaassuseq inuiaqatigiit avatangiisaasut eqqarsaatiginagit naliliivigineqarsinnaanngilaq. Taamaammatt innuttaasup sammisaqarsinnaaneranut peqataasinnaaneranullu killiliisunut, inummut namminermt, peqqissutsimut aamma /imal.

avatangiisinut tunngasuusinnaasunut neqeroorutit suut iluaqutaasinnaanissaat naliliivigineqassaaq.

Qulaajaanerni naliliinermilu ataatsimoortumi immikkoortuni tamani piginnaanikillinerit annertuut annikitsullu tamarmik ilaapput.

016

Inuit innarluutillit tamarmik taperserneqarnissamik pisariaqartitsineq apeqqutaatinnagu siunnersortillutillu ilitsersortissinnaapput.

017

Innalutillit pillugit inatsimmi §§ 49-50 aammalu § 56, imm. 7 aamma § 57, imm. 3 naapertorlugit allaffissornikkut malitassat inunnut innarluutilinnut pisortat tapiinerisigut nunatta avataanut ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inississinneqarsimasunut atuupput.

Malugiuk nunatta avataanut inissiineq taamaallaat innarluutillit taperserneqarnissaat pillugit inatsit naapertorlugit malitassat aammalu Qallunaat Nunaanni Kalaallillu Nunaanni ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorutini ineqarneq pillugu nalunaarut nr. 647 31. maj 2017-meersoq naapertorlugit taamaallaat pisinnaammat.

§ 7

018

Meeqqat taperserneqarnissaat

Meeqqat inuit innarluuteqartut taperserneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat kiisalu meeqqat taperserneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit taperserneqarsinnaasutut sullissat, Inatsisartut inatsisaat taakku marluk naapertorlugit pisariaqartitamikkut taperserneqassapput. Inatsisip aappaata aappaanik atuisinnaajunnaarsitsineq ajorpoq.

018.1

Kommunip inuit innarluutillit taperserneqarnissaat pillugu inatsit naapertorlugu tapersiinissaq itigartitsissutigisinnaangilaa meeqqat taperserneqarnissaannut inatsit naapertorlugu ikiorsiisoqartariaqarnera tunngavilersuutigalugu kommunip qulakkeereersimangippagu meeqqap taperserneqarnissamik pisariaqartitai naammattumik Meeqqat taperserneqarnissaat pillugu inatsit naapertorlugu taperserneqartoq. Aalajangersagaq kommunip nammineq ilumini

ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni ataqatigiissaarinnissaanik suleqatigiinnissamillu piumasaqaatitaqarpoq.

018.2

Innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu inatsit naapertorlugu ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut inissineqarsimasuujutigaluni aamma Meeqqat tapersersorneqarnissaat pillug inatsit naapertorlugu tapersersorneqarnissaq ajornanngilaq, taamatuttaaq killormuuanut. Aallaaviusussaq tassaavoq suna meeqqamut pitsaarusuunersoq.

018.3

Tamatumani inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat meeqqallu tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugit tapersersortariallit ataatsimut isiginnittumik, ataqatigiissaakkamik naammaginantumillu meeqqanik tapersersuinissamik qulakkeerinissaq siunertaavoq.

Pineqartumut kingulermut tunngatillugu, meeqqat tapersersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu meeqqap tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata, meeqqap innarluutaa pissutaalluni annertusisimasinnaanerata kommunimit maluginiarneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

019

Meeqqat innarluutillit sumiginnagaasut meeqqatulli allatut sumiginnagaasutut ikiorserneqassapput. Qaqugukkut ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinerup inuttut atukkanit patsiseqarneranik qaqugukkullu innarluuteqarnermik patsiseqarneranik killiliiniarneq ajornakusoorsinnaavoq. Taakku akuleriikkajupput.

Meeqqat tapersersorneqarnissaat pillugu inatsisartut inatsisaat atorneqassaaq, angajoqqaat meeqqamik pilersuinissaq isumassuinissarlu naammassisinnaanngikkaangassuk sumiginnaraangassulluunniit.

Taamatut ittoqartillugu meeqqap innarluutaa isiginiarneqarnani inuttut atugarisai isiginiarneqassapput.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit naapertorlugu tapersorsorneqarnissamut periarfissat:

Tapersiissutit	Immikkut tapersiissutit
(Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit § 21, imm. 4)	(Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit § 25 imm. 4.)
Ilaqutariinnik pikkorissaaneq, ilaqutariinnik isumasioqatigiisitsineq imal. attaveqarfinnik ataatsimeeqateqartarneq	Angerlarsimaffimmi suliassatigut, perorsaanikkut, tarnip pissusaatigut, isumaginninnikkut allatigulluunniit tapersersuineq
Tapersorsorteqarneq- attaveqarneq	Ilaqutariinnik katsorsaaneq, atonerluinnermut katsorsaaneq assigisaalluunniit
Tapersiineq, ilaatigut efterskolernissamut aningaasatigut tapersiineq	Ilaqutariinni paarsisartuni imal. ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi oqilisaanneqarneq
Ikiorsiineq alla meeqqap ineriartorneranik ingerlalluarnissaanillu qulakkeerinninnissamik siunertaqartoq, tassaasinnaavoq aningaasatigut ikiorsiinermik neqerooruteqarneq, tamanna meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissineqarsinnaaneranik pinaveersaartitsisinnaappat imaluunniit pinngitsoortitsisinnaappat, assersuutigalugu inigisap attartorneranut akiligassaqarneq imaluunniit inigisamut akiligassap tulliuuttup akilersinnaannginneranik il.il. pissuteqartumik attartukkamit anisineqartariaqalersinnaaneq pinngitsoortinniarlugu.	Ulluunerani meeqqat ornittagaanni toqqissisimanartumiititsineq, unnulernerani unnuaaneraniluunniit ikiuinissamik suliniuteqarneq alla, imaluunniit meeqqamut ikiuinissamik ilinniartitsinissamillu siunertaqartumik paaqqinnittarfimmiititsineq, assigisaalluunniit.
Oqaatigineqareersut saniatigut ikiorsiissutit allat ilaatigut misiliutit.	Ornittakkami immikkut ittumik perorsaaviummik inissaqartinneqarneq, imaluunniit
§ 42 naapertorlugu 18-iniit 23-inut ukiulinnut suliniuteqareerermi malitseqartitsilluni suliniuteqarneq	Meeqqap ineriartornerata ingerlalluarnissaatalu qulakkeernissaat siunertaralugu ikiorsiineq alla.

2 Pisinnaatitaaffiit akisussaffiillu

2.1 Inunnik innarluutilinnik tapersersuineq pisariaqartitanillu najugaqatigiiffeqarlunilu nakkutigisanik najugaqarfeqarnissaa kia akisussaaffigaa, § 8

§ 8

020

Inuit innarluutillit pisariaqartitaminnik tapersersorneqarnissaat, inunnullu innarluutilinnut Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu tapersersorneqarnissamut pisariaqartitanik periarfissaqarnissaat, kommunip najugarivisaata isumagisassaraa.

Tapersersorneqarnerup, inummit innarluutilimmit ataavartumik timikkut, tarnikkut, silatussutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikillineq pissutigalugu aporfilersuutit, sapinngisamik annikillisissavai imaluunniit piissavai.

021

Najugaqatigiiffinnik najugaqarfinnillu nakkutigisanik pisariaqartitanik peqarnissaanik qulakkeerinissamut kommuni pisussaaffeqarpoq.

Innuttaasunut tapersersorneqarnissamut immikkut pisariaqartitsisunut piukkunnaateqarnerusumik tapersersorneqarnissaq pisariaqartinneqarpat, neqeroorullu inuup pisariaqartitaanut naapertuuppat, inissatut neqeroorutini kommuninit allanit pilersinneqarlutillu ingerlanneqartunik atuinikkut, pisussaaffimmik tamatumingga eqqutitsinissamut kommunalbestyrelsi periarfissaqarpoq.

Takuguttaaq ilitsersuummi matumani imm. 8 taperserneqarsinnaanermut tunngasoq kiisalu imm. 9 inissatut neqeroorutinit tunngasoq.

2.2 Ulloq unnuarlu neqeroorutini pisariaqartitanik naammattunik inissaqartitsinissaq kia akisussaaffigaa, § 9

§ 9

022

Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutini inissanik pisariaqartitanik peqarnissaata isumaginissaa Naalakkersuisut akisussaaffigaa.

022.1

Inuit annertuumik timikkut tarnikkullu piginnaanikillisimaneq pissutigalugu innarluutillit, annertuumik imal. immikkut ittumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut, peqqinnissamut tunngatillugu ilinniagalimmit imal. tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalimmit isumagineqarnissamik pisariaqartitsisinnaanerisa iliuuseqarfigisinnanerinik qulakkeerinissaq siunertaavoq. Inuttaata kommuniq najugaqarfiutaani nakkutigasami neqeroorutaanit annertunerusumik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinissaa piumasaqaataavoq.

(Takujuttaaq imm. 9.3 ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqarneqarmut tunngasoq kiisalu imm. 9.4 nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorumm najugaqarnermut tunngasoq).

023

§ 48 malillugu inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartunut, Naalakkersuisut illersugaasumik suliffeqartitsinissamik, sammisaqartitsinissamik, katerisimaaqateqartitsisarnissanillu neqerooruteqassapput.

2.3 Inissiinissamut qitiusumik innersuussisarfik, § 10

§ 10

024

Naalakkersuisut inissiinissamut qitiusumik innersuussisarfik ingerlataarat. Qitiusumik innersuussisarfeqarnermi ulloq unnuarlu neqeroorutini Naalakkersuisut pilersitaanni tamani, § 18 naapertorlugu inissinerit tamarmik, ulloq unnuarlu neqeroorutini inissanik pitsaanerpaamik atuinissaq kiisalu innuttaasup taamatullu ulloq unnuarlu neqeroorutaasup imminnut tulluurtuunissaat qulakkeerniarlugu qitiusumit ingerlanneqarnissaat siunertaavoq.

025

Ulloq unnuarlu neqeroorumm inissiinissamut pisariaqartitsisoqarnera naliliivigineqarpat, kommuuni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi innersuussisarfik suleqatigalugu, sapinngisamik nunatsinni ulloq unnuarlu neqeroorumm inissamik innersuussissaaq.

Inuit innarluutillit nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut innersuunneqarnissaannut qinnuteqaat, suliamut tunngatillugu pappiaqat makku ilanngullugit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi Ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut immikkoortortaqrarfiup pisortatigoortumik mailianut nassiunneqassaaq: uupi@nanog.gl.

Ulloq unnuarlu neqeroorutitut innersuussinnermut tunngatillugu periusissatut nassuiaatit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut innersuussisarnermullu immikkoortortaqaarfiup nittartagaani: www.socialstyrelsen.gl pissarsiassaapput.

2.4 Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut sullissivik, §§ 11-12

§ 11

026

Aalajangersagaq naapertorlugu inunnut innarluutilinnut sullissivimmik nunamut tamarmut atuuttumik Naalakkersuisut ingerlatsissapput, tassani suliarineqassallutik:

1. inuit innarluutillit ilaqutaasalu Inatsisartut inatsisaat manna pillugu siunnersorneqartarnerat ilitsersorneqartarnerallu, matumani tapersersuineq pillugu aalajangiinerit naammagittaalliutigineqartarnissaannut periarfissaqarneq ilanngullugu,
2. kommunalbestyrelsinut Inatsisartut inatsisaat manna pillugu siunnersuineq ilitsersuinerlu, matumani tapersersuinissanut periarfissat aamma suliasanik suliarinninneq ilanngullugit,
3. § 44 malillugu, inuup innarluutillip ulluinnarni sapinngisamik pitsaanerpaamik piginnaaneqarnissaa siunertaralugu, inunnut innarluutilinnut piginnaangorsarneqarnissamik piginnaangorsaqqinneqarnissamillu neqerooruteqarneq
4. inunnut innarluutilinnut tapersersuinnermut pissutsinullu ilisimasat pillugit qitiusumik sullissiviunissaq,
5. kommuninut, inunnut innarluutilinnut taakkualu ilaqutaannut, innarluuteqarneq aammalu tapersersuinnermut periarfissat pillugit pikkorissaanernik neqerooruteqarneq,
6. § 25 malillugu, sulianilu immikkut pisariusuni kommunalbestyrelsimit piumaffigineqarneq malillugu, qulaajaaneq, aamma
7. § 61, imm. 4-malillugu kommunalbestyrelsimit piumaffigineqarneq malillugu najugaqarfissatut neqeroorummiikkunnaarnissaq pillugu suliani oqaaseqaateqartarneq.
 - a. Imm. 2. Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmut Nunamut Tamarmut Atuuttumut kommunalbestyrelsip atuineranut akigititat pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

027

Assersuut:

Nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik qitiusumik sullissivik:

Innuttaasoq innarluutilik, innuttaasup imminut ikiornersinnaanissaa inuuneratalu naleqarnerulersinnissaa qitiutillugit, Nuna Tamakkerlugu Innarluutilinnut Sullissivimmi kisimiitillugu immikkut aaqqissuussamik ingerlatsivigineqarsinnaavoq. Ingerlassinissaq innuttaasumut taassumalu qanoq inissisimaneranut naleqqussarlugu aaqqisuunneqassaaq. Ilaquttat avatangiisiilu sapinngasamik akuutinneqassapput ingerlatsinermullu ilanngullugit eqqarsaatigineqassallutik.

Ataatsimut isiginnilluni ingerlatsineq makkunannga imaqarsinnaavoq:

Misissuineq – Qulaajaaneq – Ilitsersuineq – Timikkut sungiusaaneq – Atortorissaarutininik atuinissamut sungiusaaneq – Oqalunnermut- oqaatsinillu atuinermut piginnaasanik assigisaannillu ilinniartitsineq– Katsorsaaneq – Malitseqartitsineq.

Sisimiuni Nuna Tamakkerlugu Inunnik Innarluutilinnik Sullissivimmiinneq sap. ak. marlunnik sivissuseqarajuppoq. Tamatumani innuttaasoq innarluutilik Sullissivimmi inimi inunnut innarluutilinnut naleqqussakkami ineqassaaq.

Kommunimi suliamik ingerlatsisoq innarluutilinnik sullissivimmi ingerlatsinermut innuttaasumik innersuussisuussaaq. Suliamik ingerlatsisup innersuussinermi immersugassaq tigummisani kingornalu innarluutilinnik sullissivimmut nassiunneqartussaaq, innuttaasoq innarluutilik peqatigalugu immersussavaa.

Piginnaanngorsarnissaaq (piginnaasanik ilinnialernissaaq) inunnut inunnguutiminnik innarluutilinnut imal. inuunermi siusissukkut ajoqusersimasunut iliuusaavoq, piginnaanngorsaaqqinnerli (piginnaasarisimasat ilinniaqqinneqarnerat) tassaavoq inunnut piginnaanikillisimasunut iliuuseqarneq.

Inunnut timikkut tarnikkulluunniit piginnaasat sungiusarnissaat imal. sungiusaaqqinnissaat sapinngisamillu ulluinnarni pitsaanerpaamik piginnaasaqarnissamik angusaqarnissaaq siunertaralugit, immikkut iliuuseqarfigineqarnissamik pisariaqartitsisunut piginnaanngorsarnissaaq imal. piginnaanngorsaaqqinnissaaq neqeroorutaassaaq.

028

Inuit innarluuteqartut qanigisaasullu, inuttaata innarluuteqaarnerata nassatarisaanik aporfilersuutit anigornissaannut ikiorniarlugit, inuit innarluutilit inuiaqatigiinni assigiinnik periarfissaqarnissaat qulakkeerniarlugu innarluuteqaarnerlu pissutigalugu assigiingisitsineq pitsaaliniarlugu taannalu aqutigalugu inuiaqatigiinni tamakkiisumik kinguneqarluartumillu peqataanissaat akuutitsinerullu sapingisamik qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu pikkorissarnerit, Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmit neqeroorutaassapput. Pikkorissaanerit ilaatigut tapersersuutininik atuinnermut imal. innarluuteqaarnermut tunngatillugu paasinnittariaatsimut nalinginnaasumut tunngassuteqarsinnaassapput. Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik kommunini sulisunik pikkorissaanerit ingerlatsisinnaavortaaq. Innuttaasunut sullissisunnulluunniit pikkorissaanerit pillugit paasissutissat innarluutilinnut sullissiviup nittartagaani:

www.pissassarfik.gl pissarsiassaapput.

029

Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik suliani immikkut paasilertoruminaatsuni kommuninut qulaajaanernik ingerlatsisinnaavoq malinneqarsinnaasunillu oqaaseqaateqarluni.

Suliat immikkut paasilertoruminaatsut makkuusinnaapput:

Inummut innarluutilimmut kommunimut nutaajusumut kommunimiillu misilittagaqarfiunngitsumut kingunissaanillu ilisimasaqarfiunngitsumut qulaajaanermilu immikkut ilisimasaqarnissamik piunasaqaatitalinnut tunngasut. Inummut qaqutigoortumik innarluutilimmut tapersersorteqarnissamut nal. ak. amerlasuunik imal. sulisoqarnikkut nukissanik annertuunik piunasaqaatitaqariaannaasumut kiisalu immikkut ilisimasalinnit arlalinnit naliliivigineqarnissamik pisariaqartitsinermit tunngassuteqarsinnaapputaaq.

§ 12

030

Paasissutissat suliamik ingerlatsinermit pingaaruteqarpata, kommuni Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissiviup siunnersuineranut ilanngussamik, suliami aalajangersimasumi paasissutissanik ilaatigut inuttaannut tunngasunik Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmut ingerlatitseqqiisnaavoq.

030.1

Paasissutissanik pingaartumik inunnut aalajangersimasunut tunngasunik ingerlatitseqqiineq,

tungaviusumik inuup innarluuteqartup, nakkutiginnittuata imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartup akuersissuteqarnissaanik piumasaaqatitaqarpoq, takuulli § 12, imm. 3.

Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Pissassarfik pillugu paasissutissat annertunerusut nittartakkami: www.socialstyrelsen.gl pissarsiarineqarsinnaapput.

3 Inissatut neqeroorutinik pilersitsineq ingerlatsinerlu

3.1 Najugaqatigiiffinnik najugaqarfinnillu nakkutigisanik pilersitsineq ingerlatsinerlu, §§ 13-17

031

Inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu nakkutigisaasut kommuninit pilersinneqarlutillu nakkutigineqassapput.

Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni paasissutissat pitsaassutsimut malitassat nassaarineqarsinnaapput.

Immersugassaq najugaqatigiiffimmik, najugaqarfimmik nakkutigisamik, ulluunerani sammisaqartitsivimmik imal. sullivimmik nakkutigisamik pilersitsinermut tungasoq, ilanngussap nr. 5 -iuvoq.

3.2 Najugaqatigiiffiit, § 13

§ 13

032

Kommunalbestyrelsi inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffinnik pilersitsisinnaavoq, ingerlatsisinnaavoq matusisinnaallunilu.

033

Najugaqatigiiffiit inuit namminerisanminnik ineqarnissamut innarluuteqartut toqqissinartumik nammineq ineqarsinnaanissamut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisut ulluunerani tapersersorneqarsinnaaffisut neqeroorutaapput. Angerlarsimaffimmi ataavannerusumik tapersersorneqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Innuttaasup ulloq unnuarlu tapersersorneqarnissaq pisariaqartinngilaa, soorlu tamanna tungaviusumik piumasaaqataasoq illersukkamik angerlarsimaffimmiinnissamut.

034

Inuit innarluuteqartut 18-ileereersimasut marluk amerlanerusulluunniit najugaqatigiiffimmi inissamik tunineqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpata kommunalbestyrelsip najugaqatigiiffinnik pilersitsinissaanut Naalakkersuisut peqqusisinnaapput. Innuttaasoq kommunerisami najugaqartuussaaq, najugaqatigiittussallu imminnut peqatigiissinnaassallutik. Piumasaqaataasut pingasut tamarmik naammassineqarsimassapput kommuni najugaqatigiiffimmik pilersitsinissamik piумаффигинеqarsinnaassappat.

3.3 Najugarfiit nakkutigisat/illersukkat, takuuk § 14

§ 14

035

Kommunalbestyrelsi inunnut innarluutilinnut najugaqarfinnik nakkutigisanik pilersitsisinnaavoq, ingerlatsisinnaavoq matusisinnaallunilu.

036

Ulloq unnuarlu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisutut naliliivigineqartut toqqissinartumik najugaqarnissamut tapersersorneqarsinnaanngorlugit, najugaqarfiit nakkutigisat neqeroorutaapput. Tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq aalajangiisuuvoq. Ulloq unnuarlu kaajallallugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineq piussaaq.

037

Inuit innarluutillit 18-ileereersimasut marluk amerlanerilluunniit kommunerisami najugaqartuusut najugaqarfimmi nakkutigisami inissamik tunineqarnissamik pisinnaatitaaffeqarpata, Naalakkersuisut najugaqarfinnik nakkutigissanik pilersitsinissamut kommunalbestyrelsimut piумасаqaateqarsinnaapput.

Inuk kommunimit allamit najugaqarfigisamini najugaqartussatut innersuunneqarsimatillugu kommuni innersuussisuusimasooq tassaassaaq innuttaasup kommunitut angerlarsimaffigisaa. Tamanna isumaqarpoq Naalakkersuisut peqqusisinnaannginnerat najugaqarfimmik pilersitsinissamut inuk innarluutilik kommunimit allamit inissinneqarsimatillugu taamaalillunilu najugaqarfigisani angerlarsimaffittut kommunerinngippagu.

038

Najugaqatigiiffiit nakkutigisat qulakkiissavaat, najugaqartuusut:

- 1) Ulluinnaasa oqinnerulissutigisinnaasaannik piginnaanngorsarlugillu pisinnaasaqalernissaat, taamaaliornikkullu imminnut ikiorsinnaanerulernissaat siuarsassallugit tamanna periarfissaqarsimatillugu
- 2) Ilaquttanik inoqatinullu attaveqaannarsinnaanissaat
- 3) Inuttut ineriartornissamut periarfissaqarnissaat inoqatinillu sammisassaqaqateqarsinnaanissaat

Qulaani taakkartorneqartut tamakkiisuunngillat.

3.4 Najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu nakkutigisat pitsaassusaat, § 15

§ 15

039

Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni aalajangersagaapput.

Inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffimmik najugaqarfimmillu nakkutigisamik pilersitsinermi, najugaqarfissatut neqeroorutip ataatsimut nalileereernermi pisariaqartitatut pitsaassuseqarnissaanik kommunalbestyrelsi qulakkeerinnissaq.

040

Pitsaassusissatut malitassat kommunalbestyrelsip najugaqatigiiffimmik imal. najugaqarfimmik nakkutigisamik pilersitsinissaq pillugu aalajangiinerani takuneqarsinnaassapput, kommunillu inissatigut neqeroorutaanut tunngatillugu kiffartuussinerata qaffasissusaanik ersersitsillutik.

041

Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap pitsaassusaa makku tunngavigalugit naliliivigineqassaaq:

1. Najugaqartut ineriartornissamut periarfissaat, piginnaasaminnik atuisinnaanissaat taakkulu aqutigalugit sapinngisamik annertunerpaamik nammineersinnaassuseqalernissaat.
2. Najugaqartut ilinniagaqarnissamut, suliffeqarnissamut sammisaqarnissamullu periarfissaat.
3. Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap sullissai, najugaqartullu namminneq inuunermittut sunniuteqarsinnaanerat ilanngullugu sullissanut neqeroorutit imarisaat.
4. Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap ilaatigut perorsaanikkut tarnilluunniit pissusaatigut periusai angusaalu
5. Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap aaqquisuussaanera aqunneqarneralu.
6. Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap sulisutigut piginnaasai.
7. Najugaqatigiiffiup imal. najugaqarfiup nakkutigisap illutaa/initai, taakkulu sullitat pisariaqartitaannik najugaqatigiiffiullu imal. najugaqarfiup nakkutigisap periusaanut ikorfartuutaanerat.

042

Najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersukkani malittarisassaqaassapput tak: nalunaarusiaq § 3.

- 1) Aqqata, sumiiffiata siunertaatalu allaganngorlugu paasissutissiissutigineqarnera.
- 2) Sullinniakkat allaaserineqarnerat.
- 3) Aqutsisut suliassaasa allaaserineqarnerat.
- 4) Akisussaassutsimut malittarisassat kiisalu inummut allamut pingajuusutut inissisimasumut qanoq iliorsinnaatitaaneq.
- 5) Missingersuusiornermut, naatsorsuuserinermut kukkunersiuinermullu malittarisassat.
- 6) Malittarisassanik allannguinernut ingerlatseriaaseq.

042.1

Kommunit Isumaginninnermullu aqutsisoqarfik pitsaassutimut malittassat, kiisalu najugaqatigiiffinut neqeroorutinut malittarisassat maammassisimavaat kingusinnerpaamik 1. januar 2023 najugaqarfissatut neqeroorutip 1. januar 2020 sioqqullugu pioreersunut.

3.5 Kommunit inummut innarluutilimmut kommunimi allami najugassatut neqeroorummi inissamik neqeroornissamut periarfissaq

§ 16

043

Kommunit inummut innarluutilimmut kommunimi allami najugassatut neqeroorummi inissamik neqeroornissamut periarfissaqarpoq, inuup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitaa najukkami najugaqatigiiffimmiinnikkut imal. najugaqarfimmi nakkutigisamiinnikkut naammassinniissinnaanngippata,

Imatut paasillugu kommuni alla inissaqartitsippat, kommunip angerlarsimaffigisap kommuni taanna alla isumaqatigiissuteqarfigisinnaavaa inunnut innarluutilinnut iniutiminnik atorneqanngitsumi atuisinnaanerat.

Piumasaqaataataavoq innuttaasoq najugaqarfissatut neqeroorummut akuersisimanissaa.

Taamaaliorneq inuttaasup immikkuullarissumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanik kommunip nammineq naammassisinnaanngisaanik matussusiisnaappat periarfissatsialaasinnaavoq.

Kommunimi allami najugaqarfissatut neqeroorummi ineqarnissamut neqeroornermi immersugassaq ilanngussani normu 28-uvoq.

044

§ 16-imi erseqqissarneqarpoq, inuup innarluuteqartup angerlarsimaffigisatut kommunerisaa, inuk innarluutilik kommunimut allamut najugaqatigiiffimmut nalinginnaasumut illersukkamulluunniit najugaqarnissamik neqeroorfigisariaqarsimagaanni, kommune inissiisoq akilersuisussatut pisussaaffeqartoq. Imatut paasillugu kommuninut allanut inissinneqaraluarpalluunniit.

045

Inuk kommunip avataani najugaqatigiiffimmi najugaqarfimmiluunniit nakkutigisami najugaqarnissamut neqeroorfigineqarpat, najukkamiit nuunnermi aningaasartuutit matussutissaannik tapersiinissamut najukkami kommuni neqerooruteqassaaq. Kommuni angerlarsimaffigisap pisussaaffigivigaa isumagissallugu akiliinissaq iliuuseqarnissarlu innuttaasup najugaqarfissatut neqeroorummiinnerata nalaani.

Inuup innarluuteqartup kommunimi allami atortorissaarutitigut imal. immikkut ilisimasatigut pisarialinnik neqeroorsinnaasumi najugaqatigiiffimmut imal. najugaqarfimmut nakkutigisamut nuussinnaanissaanut piviusumik periarfissaqarnera aalajangersakakkut qulakkeerneqarpoq.

Tamanna aamma isumaqarpoq, inuk innarluutilik kommunimut allamut najugaqatigiiffimmut nalinginnaasumut illersukkamulluunniit najugaqarnissamik neqeroorfigisariaqarsimappat tapersersuutinik allanik ikiorsiinermi kommunip angerlarsimaffigisaq iliuseqartuullunilu akiliisussaataavoq.

3.6 § 17 naapertorlugu najugaqatigiiffinnut najugaqarfinnullu nakkutigisanut tunngatillugu suleqatigiinnermut ataatsimiititaliat.

§ 17

046

Kommunit ataasiakkaat najugaqatigiiffinnut najugaqarfinnullu nakkutigisanut suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsisinnaapput. Suleqatigiinnermut atatsimiititaliaq najugaqatigiiffiit najugaqarfiillu nakkutigisat aqunneqarnerannut ingerlatsinermullu akisussaaffeqartumit, nalinginnaasumik kommunip isumaginnittoqarfianit pilersinneqarsinnaavoq

Immersugassaq suleqatigiinnermut ataatsimiititaliap atugassaa ilanngussani nr. 6-iuvoq.

047

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliamik pilersitsinermi, kommunip najugaqarfissatut neqeroorutaanik ilinniagaqassutsumik tunngaveqarnerulluni ingerlanissamik immikkullu ilisimasaqarfiunerulersitsinissamik qulakkeerinissaq siunertaavoq.

Najugaqarfissatut neqeroorutit akornanni suleqatigiinnerup siuarsarnissaa siunertaavortaaq pingaartoq. Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliap ilinniagalinnik naapertuuttunik inunnillu ataatsimut isiginnilluni iliuseqaqataasunik inuttaqarnissaa aalajangiisuussaaq. Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliaq inuit innarluutillit pisortat sullissinerannik ataatsimoortumik naapitsinermik uummaarinnerusumik misigisaqartitseqaatasinnaavoq.

048

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliami ilaasortat tassaasinnaapput najugaqarfissatut neqeroorutininik aqutsisoq, inunntu innarluutilinnut tunngasunik sulialik, tapersersuisutut ataqatigiissarisooq,

peqqinnissaqarfimmiit sinniisoq ass. tarnimikkut nappaatilinnik peqqissaasoq /angerlarsimaffinni peqqissaasoq politiiniillu sinniisoq. Taakkartukkat tamakkiisuunngillat.

049

Suleqatigiinnermut ataatsimiititaliap pisortaqarfiit peqataasut akornanni nalinginnaasumik suleqatigiinneq sulianilu aalajangersimasuni ataqatigiissaarinez oqallisigisinnaavai. Taamaalilluni pisortaqarfiit ilinniagallillu peqataasut, ilinniakkat akimorlugit ingerlanermik kiisalu ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqiinnermik pitsanngorsaajuarnissaat anguniagaavoq.

Pisortaqarfiit peqataasut suliani aalajangersimasuni suleqatigiinnermut atatillugu (ass. najugaqalersussanik innersuussinerni, najugaqartup pissusilersornikkut allannguuteqarneranik naliliinerni, najugaqartup nuunnissaanut pisariaqartitsinermi assigisaannilu naliliinermi) paasissutissat inunnut ataasiakkaanut tunngasut, suliamik ingerlatsinermi pingaaruteqarpata taakku ilanngullit inunnut tunngasunik paarlaasseqatigiissinnaapput.

Taamaallaat inummit pineqartumit nakkutiginnittuanilluunniit akuersissummik pissarsinikkut paasissutissanik paarlaasseqatigiittoqarsinnaavoq. Akuersinissaq itigartitsissutaappat, allanilluunniit patsiseqartumik akuersissummik pissarsisoqarsinnaanngippat, paasissutissat ilaatigut inummut tunngasut, suliami pisut ilaatigut inuup inatsitigut illersugaanerata eqqarsaatiginissaa pissariaqarpat paarlaasseqatigiissutaasinnaapput.

3.7 Ulloq unnuarlu neqeroorutinik/angerlarsiamffinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu, §§ 18-21

§18

050

Ulloq unnuarlu neqeroorutit/angerlarsimaffiit tassaapput inunnut annertuumik ataavartumillu timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikillisimaneq pissutigalugu ulluinnarni suliassanut nalinginnaasunut, paaqqutarineqarnissamut, isumassorneqarnissamut imal. nakorsarneqarnissamut/katsorsarneqarnissamut, pisariaqartitallu taakku allatigut pissarsiarisinnaannginnerat pissutigalugu annertuumik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsineq pissutigalugu sivisunerusumik najugaqartussanut naleqquttut.

051

Inatsimmi § 18, imm. 1-imi aalajangersagaq, Naalakkersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq

unnuarlu neqeroorutinik ilaatigut aamma isumannaallisakkanut- tamatumunnga atatillugu takuuk imm. 2- pilersitsinissaannut, ingerlatsinissaannut matusinissaannullu piginnaatitsivoq.

Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit pilersinneqarlutillu ingerlanneqassapput.

052

Inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit nalunaarutaanni § 16 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit pisariaqartitsineq naapertorlugu pitsaassuseqarnissaat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup qulakkiissavaa.

Pitsaassusissatut malitassat pitsaassutsimut tunngatillugu sammisanik makkunanga imaqaassapput:

- 1) Najugaqartut ineriartornissamut periarfissaat, piginnaasaminnik atuisinnaanissaat tamannalu aqputigalugu sapinngisaq tamaat nammineersinnaalernissaat.
- 2) Najugaqartut ilinniartitaanissamut, suliffeqarnissamut sammisaqarnissamullu periarfissaat.
- 3) Ulloq unnuarlu neqeroorummi sullissat tamatumunngalu atatillugu ulloq unnuarlu neqeroorummi sullissanut neqeroorutaasut imarisaat, najugaqartullu namminneq inuunerminnut sunniuteqarnerat.
- 4) Ulloq unnuarlu neqeroorummi perorsaaneq tarnillu pissusaanut tunngasut ilanngullugit periutsit angusallu.
- 5) Ulloq unnuarlu neqeroorutip aaqqissuussaana aqunneqarneralu.
- 6) Ulloq unnuarlu neqeroorutip sulisutigut piginnaasai.
- 7) Ulloq unnuarlu neqeroorutip illutaa/initai, taakkulu sullitat pisariaqartitaannik taamatullu ulloq unnuarlu neqeroorummi periusaasunik ikorfartuinersut.

Pitsaassusissatut malitassat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ulloq unnuarlu paaqqinniffimmik pilersitsinissamik aalajangiinerani allassimassapput. Aalajangiussami ulloq unnuarlu neqeroorutinut ataasiakkaanut pitsaassusissatut malitassat qanoq ilillutik piviusunngortinneqarnissaat nassuiarneqassaaq.

Najugaqarfissatut neqeroorutit maleruagassaat sukumiinerusut Nalunaarummi nassaarineqarsinnaapput.

053

Ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut

Inatsimmi § 18, imm. 2-naapertorlugu Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutininik matoqqasunik tassalu silammut matut igalaallu parnaarsimatinnissaannut akuerisanik pilersitsillutillu ingerlatsisinnaapput.

Ulloq unnuarlu neqeroorutini sullissat tassaapput inuit innarluuteqartut pinerlunnermut inatsimmik unioqqutitsisimasutut pasineqartut imal. tamatumunnga eqqartuunneqarsimasut, eqqartuussivimmiillu inuup innarluuteqartup §§ 51 aamma 52 naapertorlugit ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissinneqarnissamut aalajangiivigineqarsimasut.

§19

054

Inunnut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummiittumut ulloq unnuarlu inissiiviusumut ataatsimut akigititaq aalajangersagaasoq atorlugu kommunalbestyrelse inissiisoq akiliissaaq.

055

Ullormut unnuamullu akigititaq atorneqartoq kommunalbestyrelsimiit akiliutissaa, Naalakkersut, kommunillu isumaqatiginniareernerisigut ukiumoortumik aalajangerneqartassaaq. Taamaalilluni akigititaq tamarmiusup ulloq unnuarlu neqeroorutip ingerlatsinerminut aningaasartuutai matussuserneqarniassammata.

Isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniunneqartartut atuuttut pillugit kaajallaasitami § 18-imi takuneqarsinnaapput.

§ 20

056

Ukiumoortumik nalunaarusiaq

Ulloq unnuarlu neqeroorutit/angerlarsiamaffiit Naalakkersuisunut kingusinnerpaamik Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni Inatsisartunut nalunaaruteqartussanut, ukiumoortumik nalunaarusiussapput.

057

Ukiumoortumik nalunaarusiornermi siullertut pingaarnertullu ukiumi qaangiuttumi suliat pingaarutillit pillugit nassuiaasiornissaq siunertaavoq. Politikerit susassaqaqatillu allat, suliniutit aalajangersimasut suut politikikkut oqartussaasup kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutip pilersissimasaanut naammassisimasaanullu paasisaqaqartitsinissaat, kiisalu ulloq unnuarlu

neqeroorutit ataasiakkaat pillugit naatsumik ataatsimut takussutissiissusiornissaq, ukiumoortumik nalunaarusiornermi siunertaavortaaq.

Suliat pingaernerit tassaasinnaapput:

- Ulloq unnuarlu neqeroorutip initaasa aqqisuunneqarnerannik allannguineq
- Immikkoortortamik iluarsaaneq
- Najugaqartut ataatsimoorlutik angalanerat imal. nuannaariarnerat
- Sullivimmik, sannavimmik assigisaannilluunniit nakkutigisamik pilersitsineq
- Sullivimmiit suliat nutaat
- Sulisunik ilinniartitseqqinneq
- Perorsaanerme periutsinik nutaanik atuutilersitsineq
- Inatsisitigut piumasaqaatinik nutaanik atuutilersitsineq ass. ileqqoreqqusat nutaat atuutilersinneqarnerat il.il.

§ 21

058

Ulloq unnuarlu neqeroorutinut iliuusissatut siunniussat

Naalakkersuisut ukiut sisamakkaarlugit nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutinut tunngasut inerisaaviginissaannut 2021 aallarnerfigalugu iliuusissanik siunniussisassapput.

Iliuusissatut siunniussat makkununga tunngassuteqassapput:

- ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsineq atorunnaarsitsinerlu
- ulloq unnuarlu neqeroorutini ataasiakkaani sullissat taakkunanilu allannguutaasussatut kissaatit
- najugaqatigiiffinnik immikkoortunillu nakkutigisamik suleqateqarneq ilanngullugu, ulloq unnuarlu neqeroorutinut innersuussisarneq pillugu kommuninik suleqateqarneq.

058.1

Iliuusissanik siunniussinissami Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutinut forständerinik, soqutigisaqaqatigiinnik naapertuuttunik kommunalbestyrelsinillu peqataatitsissapput.

059

Ulloq unnuarlu neqeroorutinut tunngatillugu iliuusissanik siunniussinermi, ulloq unnuarlu neqeroorutit inunnut annertuumik ataavartumillu timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikillisimasunut tunngasut pissusiviusut ineriartornerannut malittarinnittut, inerisarneqartuarnissaannik qulakkeernissaq siunertaavoq.

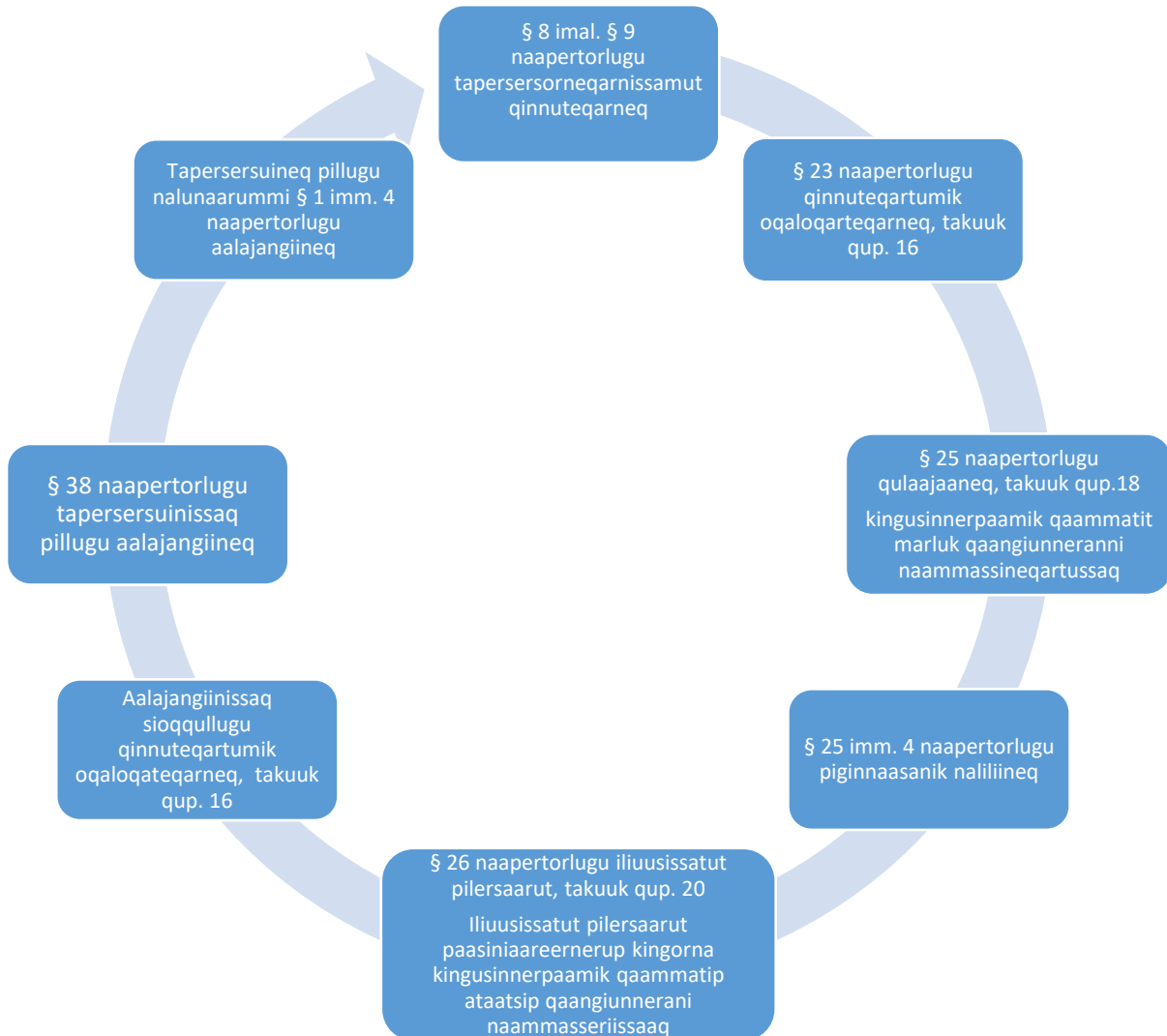

Iliusissanik siunniussineq, unammilligassanut aalajangersimasunut pioreersunut kiisalu piffissami pineqartumi inunnut innarluuteqartunut tunngatillugu unammilligassat suut takkussinnaanissaasa naatsorsuutigineqarsinnaanerannik isummerfiginninnermik imaqartariaqarpoq. Naalakkersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutit- soorlu sullissassanut aalajangersimasunut immikkoortumi pisariarqartitsinerpaaffiusumi ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsinikkut- sapinngisamik pitsaanerpaamik pilersaarusiorsinnaanissaat pitsanngorsaasinnaanissaallu aalajangiisuusaaq.

4 Sulianik ingerlatsiner mi maleruagassat § 22-31

060

Suliamik ingerlatsiner mi eqqaamasassanut nalunaarsuiffik ilanngussani normu 1-iuvoq.

Pitsaasumik suliamik ingerlatsiner mi kommunit innuttaasut qinnuteqaataannik assigisaannillu suliaqarnerminni qanoq ilillutik oqartussaaffimminnik isumaginninnissaat nassuiarneqassaaq.

Tamatumani sulianik ingerlatsiner mi pitsaassutsip attatiinnarnissaa, inatsimmi siunertap angunissaa innuttaasullu pisinnaatitaaffiinik – suliap ingerlanneqarnerani innuttaasup peqataanissaa qinnuteqartullu kommunip aalajangiinera pillugu allakkatigut nalunaarfigineqarnissaa ilanngullugu- qulakkeerinissaq siunertaavoq.

4.1 Piffissaliussat, § 22

§ 22

061

Tapersorsorneqarnissaq pillugu aalajangiinernut tunngatillugu sulianik ingerlatsinerit pisariaqanngitsumik kinguarsarneqaqqunagit, sulianik ingerlatsineri siunnerfeqarluni kinguneqarluartumillu sulinissaq kommunip pisussaaffigaa.

062

Kommunalbestyrelsit ataasiakkaat inuit innarluuteqartut pillugit sulianik ingerlatsineri piffissamik atuinertik minnerpaamik ukiut allortarlugit nutartertassavaat aalajangiivigisassallugulu.

Inatsimmi piffissamutkilliliussaasoq aalajangersarsimappat taanna avaqqunneqarsinnaanngilaq. Killiliussaqaq suliamut toqqammaviginngikkaluarlugu sivikinnerusumik suliaq ingerlanneqarsinnaavoq.

Kommunalbestyrelsit piffissaliinermi sulianik ingerlatsineri ileqqoq pitsaasoq malissavaat, taamaalillutillu pilertortumik sulianik ingerlatsisarnissaq piumasaqaataamat, sapinngisamik piffissap naapertuuttup iluani aalajangiisoqartarnissaa qulakkeerlugu.

062

Suliami aalajangersimasumi suliaq piffissaliussap iluani ingerlanneqarsinnaanngippat, kommunalbestyrelsip qinnuteqartoq tamatuminnga allakkatigut nalunaarfigissavaa, tamatumunngalu atatillugu patsisaasoq tungavilersorlugu aalajangiisoqarnissaatalu qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaanissaa ilanngullugu qinnuteqartumut ilisimatitsissutigalugu. Napparsimaneq imaluunniit sulinngiffeqarluni kinguartitsinerit tunngavigilersuutigineqarsinnaanngillat.

063

Piffissaliussat allat:

- Qulaajaaneq inuup innarluutillip immikkut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisinaanerata kommunimit paasineqarneraniit kingusinnerpaamik qaammatit marluk qaangiunneranni naammassineqariissaaq, taamaattoqanngippat kommuni utaqqiisaasumik naliliissaaq tamannalu § 25 naapertorlugu qulaajaanerup naammassineqarnissaanut piffissap naatsorsuutigisap ullua oqaatigalugu inutnaanut innarluutilimmut allakkatigut ilisimatitsissutigalugu.

- Iliuusissatut pilersaarummut tunngatillugu piffissaliussat takuuk inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsit § 26-mi.
- Tapersersuinerup naliliivigineqaqqinnissaata akulikissusissaa innuttaasut ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat tapersersuinerullu suunera tunngavigalugit aalajangerneqassaaq, immikkullu naliliinermik tunngaveqassalluni.
- §27 naapertorlugu Ulloq unnuarlu neqeroorummi ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernermit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiutsinnagit tamatumalu kingorna minnerpaamik ukiumut ataasiarlutik ineriartortitsinissamut pilersaarusiussapput.
- Ulloq unnuarlu neqeroorummit inuup innarluuteqartup najugaqarnerani tapersersuineranut aallartinneqarsimasunut tunngatillugu ineriartorneranut killiffik pillugu nalunaarusiatut kommunimut ilisimatitsissutaassaaq- siullermik inuttaata ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalerneranit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiutsinnagit. Tamatuma kingorna inatsimmi § 28 naapertorlugu killiffik pillugu nalunaarusiaq ingerlaavartumik nutarterneqartassaaq, inuillu innarluuteqartut 18-iliisimangitsut pineqarpata ukiup affakkaartumik kommunimut nassiunneqartassalluni inuillu innarluutillit 18-ileereersimasut pineqarpata kommunimut ukiumut ataasiarluni nassiunneqartassalluni.
- Nalunaarutiginnittoqartillugu nalunaarummik tigusaqarnermiit inatsimmi § 32 naapertorlugu kingusinnerpaamik ullut arfineq marluk qaangiunneranni tiguneranut uppersaat allaganngorlugu nalunaarutiginnittumut nassiunneqassaaq.
- Nalunaarummi ilisimatitsissutaasut inatsimmi § 25 naapertorlugu qulaajaavigisariaqartutut isikkoqarpata, kommuni piaarnerpaamik kingusinnerpaamilli ullut suliffiusut tallimat qaangiutsinnagit tamatuminnga aalajangiissaaq.
- Qulaajaanermik aallartitsinissamut piffissaliusaaq tassaavoq piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu nalunaarutip tiguneraniit inatsimmi § 36, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit sap. ak. marluk qaangiunneranni.
- Nalunaarutiginninneq pissutsinut sakkortuutut nalunaarsorneqartunut, paarinerlugaanermut, nakuuserfigineqarnermut kinguaassiuutitigullu atonerlugaanermut tunngassuteqarpat, kommuni inatsimmi § 36, imm. 3 naapertorlugu ingerlaannaq kingusinnerpaamilli ullut suliffiusut pingasut iluanni qulaajaanermik aallartitsinikkut iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarpoq
- Inunnik innarluutilinnik paarinerluineq, nakuuserfiginninneq imal. kinguaassiuutitigut atonerlugaaneq pasitsaanneqarpat, kommunip politiit ingerlaannaq nalunaarfigissavai. Politiinut ilisimatitsinermi inatsimmi § 36, imm. 4 naapertorlugu ilinniagaqassuseq tunngavigalu isumaginninnermut tunngasumik qulaajaanerup naammassinissaa utaqqineqassanngilaq.

4.2 Oqaloqateqarnek, § 23

§ 23

064

Inatsini §§ 38, 60 kiisalu 61 naapertorlugu aalajangiisoqartinnagu kommuni minnerpaamik ataaseriarluni inuk innarluutik oqaloqatigissavaa, inuup inerisimanagera piginnaasaqarneralu imaluuniit suliap suussusaat eqqarsaatigalugit oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnissaa aalajangiisuusumik naleqqutinngippat oqaloqateqarnek ingerlanneqarsinnaangilaq.

Inuk innarluutilik suliani imminut tunngasuni suliallu ingerlanneqarnerani sukkulluunniit oqaaseqaateqarnissamut periarfissinneqassaaq. Inuttaali oqaaseqarnissamut pisussaaffilerneqassangilaq, taamatuttaaq inuttaata allanit sinnerneqarsinnaanera ikiorneqarsinnaaneralu aalajangersakkami akornuserneqangilaq.

Inuup innarluutillip kissaataasa isumaasaluunniit kommunimit malinneqarnissaat piunasaqaataanngilaq, taakkuli inuup piginnaasai inerisimassusaalu apeqqutaatillugit pingaartinneqassapput.

Aalajangiunniakkamut inuup nammineq isumaa oqaloqatigiinnerup erseqqissassavaa.

Paasiniaanermut atatillugu qulaajaanermi inuttaa oqaloqatigineqarsimassagaluarpuunniit, tapersersuutaasinnaasut pillugit aalajangiinissaq sioqqullugu aamma oqaloqatigiittoqassaaq.

Piunasaqaataavoq marloriarlugu inuttaa oqaloqatigineqassasoq sulianut marlunnut, qulaajaanermut tapersersuutaasinnaasunullu.

Inuttaata aalajangiiviginiakkap imarisaa aalajangersimasoq pillugu isummaminik saqqummiussinissamut periarfissaqarnissaata pingaaruteqarnera tamatumani tunngavilersuutaavoq.

Oqaloqatigiinneq tunngavissagissaartumik ataqqinnittumillu ingerlanneqassaaq inuttaatalu nammineq suliamut tunngatillugu isumaata saqqummernissaanik kinguneqassalluni. Inuttaa toqqaannartumik, oqarasuaatikkut video atorlugu allatigulluunniit oqaloqatigineqarsinnaavoq. Inuup innarluutillip isumai qulaarneqassapput taakkulu inuttaata piginnaasai inerisimassusaalu

naapertorlugit isumaginninnikkut sullissinermik ingerlatsinermi naapertuuttumik pingaassusilerlugit ilanngunneqassallutik.

Inunni timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikitsuni, inuit taakku isumaasa aalajangiinermi ilanngunneqarnissaat qulakkeerniarlugu, immikkut eqqarsaatiginninnissaq imal. periutsinik immikkut ittunik atuinissaq pisariaqarsinnaavoq. Piginnaasanut inerisimassutsimullu uuttuutit aallaavigalugit, kommunalbestyrelsit naliliivigisinnaavaat inuttaa nammineq qanoq inissisimanerminut paasinninersoq aammalu isummanik isiginninnernillu oqaloqatigiinermi saqqummiussami kingunerinik paasinninersoq.

065

Inuk innarluutilik nakkutiginnittoqarpat imaluunniit ukiukippat, nakkutiginnittoq imal. angajoqqaatut oqartusaassuseqartoq inuk innarluutilik peqatigalugu oqaloqateqarnermi peqataassaaq, imal. oqaloqatigiinnerup taassuma ingerlanneqarsinnaaneranut akuersissuteqassalluni. Tamatumani inuttaata isumaasa saqqummiunneqarnissaasa soqutigisaasalu isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq.

Inuttaanut pitsaanerpaasussatut naliliivigineqarpat, eqqarsarnartutut isigineqanngippat inuttaatalu nammineq aalajangiisinnaassusaanut ajoqusiissanngippat, inummik innarluutilimmik oqaloqateqarneq nakkutiginnittup angajoqqaatulluunniit oqartussaasup peqataaffiginngisaannik akuersissutiginnigisaannilluunniit ingerlanneqarsinnaavoq.

Aalajangersakkami maanna qanoq inissisimaneq aalajangiisuuvoq atorneqarfissaalu tassaasinnaapput angajoqqaatut oqartussaassuseqartup nakkutiginnittulluunniit pissutsimigut akornusersuisinnaaneramik imaluunniit oqaloqatigiinnerup ingerlanneqarnissaanut akornusiisinnaaneramik ilaqartut. Taakku tassaasinnaapput isumaginnittoqarfimmi imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi saaffigisassaqaarsut sulisunullu allanut oqaatsinik atueriaasertik pissusilersuutigisartakkatilluunniit pissutigalugit attaveqaqqusaanngitsut.

Aalajangersagaq pisuni immikkut ittuni oqaloqatigiinnerup angajoqqaatut oqartussaassuseqartup imaluunniit nakkutiginnittup peqataaffiginngisaannik ingerlanneqarnissaa inuttaata soqutigisarigaa tigussaasumik ersarissumillu naliliivigineqarpat atorneqassaaq.

Inuttaanut angajoqqaatut oqartussaassuseqartut nakkutiginnittulluunniit akuersissutiginnigisaannik imaluunniit peqataaffiginngisaannik oqaloqatigiinneq ingerlanneqassappat, inatsimmi § 24

naapertorlugu inuttaata soqutigisaasa isumagineqarnissaat pisinnaatitaaffiillu eqquutsinneqarnissaat qulakkeerniarlugu illersuisumik oqaloqatigiinnermi peqataasussamik toqqaasoqassaaq.

066

Nalorninnermi, inuttaata innarluuteqartup isummaminik saqqummiussisinaanissaa kommunip nalornippagu, kommunip inuttaa oqaloqatiginiarsarissavaa.

Oqaloqatigiinnermi inuttaata nammineq isummani oqaatigisinnaanngikkai paasinarsippat oqaloqatigiinneq unitsittariaqassaaq.

Oqaloqatigiinnermi inuttaa naleqqutinngitsumik inississinnaavoq. Taamaattoqartillugu inuttata eqqarsaatiginissaa tusarneqarnissaanut akuutinneqarnissaanulluunniit aalajangiisumik akerliuppat, immikkut naliliisoqassaaq. Oqaloqatigiinnerup inuttaanut iluaqutaanani ajoqutaaginnarsinnaanera naliliinnermi ilaassaaq. Inuup innarluutillip oqaaseqarumanani kissaateqarnini ersarissumik oqaatigippagu, tamanna pisinnaavoq.

Ilaatigut inuup innarluutillip oqaloqatigiinneq iluaqutiginaavianngilaa. Tamanna inuttaata inerilluarsimannginneranik piginnaasaqannginneranilluunniit namminerlu inissisimanerminik paasinnissinnaannginneranik namminerlu isummaminik saqqummiussisinaanaviannginneranik patsiseqarsinnaavoq. Inuttaa assersuutigalugu najorteqarnikkut oqaloqatigiinnermi isummaminik saqqummiussisinaanissamut periarfissaqarpat, oqaloqatigiinneq ingerlanneqartariaqarpoq.

067

Inummik innarluutilimmik oqaloqateqartoqanngippat inuttaata aalajangiinnermut isumaata allatut iliornikkut saqqummiunniarnissaanut kommuni pisussaaffeqarpoq. Suna pillugu oqaloqatigiittoqarsimannginnera tunngavilersorlugu suliame saqqummiunneqassaaq. Inuttaa oqaloqatigineqanngippat qanoq nammineq isumaata qulaajarneqarnera oqaatigineqartariaqarpoq.

4.3 Illersuisoq, § 24

§ 24

068

Tapersorsorneqarnissaq pillugu aalajangiinnermut atatillugu inummuk innarluutilimmuk illersorteqarnissamik neqeroornissamut kommuni pisussaaffeqarpoq.

Inuup innarluutillip illersortimit tapersorsorneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaa siunertaralugu illersorteqarneq kommunip pilersissavaa:

1. Kommuniq tapersorsorneqarnissaq pillugu suliamik ingerlatsinerani.
2. Tapersorsorneqarnissaq pillugu kommunip aalajangiinaanut tunngatillugu naammagittaalliummik suliaqarnermi.
3. Tapersorsorneqarnissaq pillugu aalajangiinnermut tunngatillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup maalaarummik suliaqarnerani.

Maluginiagassat:

- 1) Kommuniq tapersorsorneqarnissaq pillugu suliamik ingerlatsinerani tapersorsorneqarneq Illersortip kommunalbestyrelsiq tapersorsorneqarnissaq pillugu suliamik ingerlatsinerani, inunnik innarluutilinnik pisinnaatitaaffii pillugit ilitsersuisinnaanissaa, inuttaatalu inunnik isumaginninnermut tunngatillugu sullissinerup ataqatigiinnera inuttaatalu qanoq ililluni ajornartorsiutinik aqutissiuunnissaa pillugu oqaluttuussisinnaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Illersortip oqartussanik naapertuuttunik ataatsimeeqateqarnermi inuttaanik tapersorsuinissamut periarfissaqarnissaa pingaaruteqarpoq. Illersortip ataatsimiinnermi paasissutissanik isummanillu naapertuuttunik saqqummiussinissamut inuttaata periarfissinneqarnissaa qulakkeersinnaassavaa. Illersuisoq suliap tamakkiisup ingerlanneqarnerani peqataasinnaavoq, innuttaasup innarluutillip aalajangiisoqartinnagu tusarneqarnissaanik qulakkeereqataasinnaanissaa naatsorsuutigineqarluni.

- 2) Innuttaasoq innarluutilik tapersorsorteqarnissaq imal. najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu kommunip aalajangiineranut naammagittaalliuteqarnissamik kissaateqartoq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfirmut naammagittaalliornissamut § 75 naapertorlugu illersortimit ikiorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq. Illersortip innuttaasoq innarluutillip paasinnittariaasaata maalaarummi ilaatinissaa naammagittaalliutillu maleruagassat piffissaliussallu naapertuuttut naapertorlugit suliarineqarlunilu tunniunneqarnissaa isumagissavaa.

- 3) Tapersorneqarnissaq pillugu aalajangiinnermut tunngatillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup maalaarummik suliaqarnerani tapersorneqarneq Innuttaasoq innarluutilik suliap ingerlanneqarnera tamakkerlugu ilaatigullu aamma Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfiup naammagittaalliummik suliaqarneranut atatillugu illersorteqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq. Innuttaasup innarluutillip tusaaneqarnissaa paasissutissanillu isummanillu naapertuuttunik naammagittaalliuteqarnermut tunngaviusunik saqqummiussinissamut periarfissinneqarnissaa illersortip qulakkeersinnaassavaa. Tamatuma saniatigut innuttaasup innarluuteqartup paasissutissanik naammagittaalliuteqartarfimmit pissarsianik paasinnissimanissaanik qulakkeerinissaq illersortip suliassaraa.

069

Inunnik innarluutilinnik ikiuisussanik, illoqarfinni tamani najortinik ikinnerpaamik marlunnik kommunalbestyrelsit qinigaaffiini ukiuni sisamani atuuttussanik toqqarneqaqqissinnaasunik, kommuni toqqaassaaq.

070

Qinigaaffiup iluani illersuisoq tunuassappat nutaamik illersuisussamik toqqaasoqassaq qinigaaffiup sinneranut atuuttussaq.

071

Toqqaanermut atatillugu pinerlussimanginnermut uppernarsaammik pisariaqarpallu meeqqanik pinerliisimanginnermut uppernarsaammik piniartoqassaaq.

Illersortissanik toqqaasarneq pillugu maleruagassat, najortit meeqqat najortaannik toqqaanermi, meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni aaqqissuussinertut, kommunimut tunngatillugu kiffaanngissuseqarneq ilaatigut qulakkiissavaat.

072

Illersorti innuutaasoq innarluutilinnik illersuisuusussaq, tassaassaaq inuk isumaginninnermut innarluutilinnullu tunngasutigut ilisimaarinnilluartoq ilinniagaqassutsikkullu misilittagaqartoq, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup neqeroorutaani illersuisussatut pikkorissarsimasoq. Inatsisilerituutut, inunnik isumaginninnermi siunnersortitut imal. perorsaasutut immikkut ilisimasalittut ilinniarsimanermi innarluutilinnullu tunngasunik misilittagaqaraanni illersuisussatut pikkorissarnissamut piumasaqaat avaqqunneqarsinnaavoq.

073

Illersortinut Isumaginninnermi ikiorsiissutit atuuttut pillugit kaajallaasitaq, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmit aalajangersagaq, ukiut tamaasa nalimmassarneqartartoq naapertorlugu akissarsisitsisoqassaaq. Ataatsimiinnerit kisimik akissarsissutigineqartassapput. Piffissat piareersarnermut kingornalu sulianut atukkat akissarsissutaassanngillat.

4.4 Qulaajaaneq, § 25

§ 25

074

Kommuni innuttaasoq innarluutilik kapitali 8 naapertorlugu tapersersorneqarnissamik imal. kapitali 9 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamut pisariqartitsisorinartoq paasiniaavigalugu qulaajaassaaq.

Kommunip innuttaata pisariaqartitaanut ineriartornissaanull ikiuutaasunik eqqortumik iliuseqarnissamik katiterisinnanissaa qulaajaanermi siunertaapput. Taamaattoqartillugu qulaajaasoqarnissaa tunngaviussaaq ersarissaq.

Qulaajaanermi immersugassaq ilanngussani normu 2-voq.

075

Innuttaasoq pillugu siusinnerusukkat qulaajaanermik sanasoqareersimappat, aalajangersimasumillu tapersersorneqarsimappat inuttaatalu innarluutaata allannguuteqarsimanginnera ersarippat, tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitsinera allanngorsimangippat qulaajaasoqarnissaa pisariaqanngilaq.

076

Qulaajaaneq sapinngisamik innuttaasoq innarluutilik, nakkutiginnittoqarpat taassuma nakkutiginnittua, innuttaasoq innarluutilik ukiukippat angajooqqatut oqatussaasut isumassuisulluunniit allat suleqatigalugit ingerlanneqassaaq.

Isumassuisut allat atituumik nassuiarneqarput taakkulu tassaasinnaapput innuttaasup innarluuteqartup misigissutsikkut immikkut ittumik attaveqarfigisai ass. aja, illooraq, sanileq assigisaallu.

Qulaajaanermi inaarluutilik imal. isumassuisut siuliani taaneqartut naapertuuttut peqataatinneqarsinnaanngippata, taakku qulaajaanerup nutarternissaa siunertaralugu kingusinnerusukkut akuutinniarnissaat anguniartariaqarpoq.

077

Qulaajaaneq pisariaqartitsinermit annertunerussanngilaq pissutsinullu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinermit tunngavisorinartunut taamaallaat isummerfiginnittariaqarluni.

Qulaajaanermut atatillugu piginnaanikillinerit tapersersorneqartariaqarnermik kinguneqartut allat kommuninit paasineqarpata, kommunip taakku qulaajaanermi maleruagassat naapertorlugit, qulaajaanermi ilannguttariaqarpai.

Innuttaasup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik paasiniaalluni misissuineq inutnaanut sapinngisamik ajoqutaannginnerpaamik ingerlanneqassaaq. Taamaammatt periutsit assigiinngitsut arlallit atorineqarsinnaappata allannguinnginnerpaaq atortariaqarpoq.

078

Suliani inunnut innarluutilinnut tunngasuni ataatsimut isigaluni iliuuseqartoqarnissaa qulaajaanikkut qulakkeerneqassaaq, taamaammallu misissuinerimi makku naliliivigineqassapput. Ilanngussaq 2 atoruk.

Qulaajaanermi ilanngunneqassapput:

1. Ataavartumik timikkut, tarnikkut, silatussutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikillinerup annertussusaa.
2. Imminut isumassorsinnaaneq.
3. Pissusilersorneq, inuunermi qanoq ingerlaneq ineriartornerlu.
4. Attaveqatigiinneq.
5. Ilaqutariinnut tunngasut.
6. Inuttut atukkanut inooqataanermullu tunngasut.
7. Peqqissutsimut tunngasut.
8. Ilinniagaqarneq, suliffeqarneq suliffissaqarnerlu.
9. Inuiaqatigiinni peqataaneq.
10. Inatsisartut inatsisaat pineqartoq inatsilluunniit alla naapertorlugu inuup innarluutillip tapersersorneqarnera.

Inuttaa pillugu paasissutissanik pissarsiniartoqassappat, innuttaasorlu 18-it inorlugit ukioqarpat nakkutiginnittoqarpalluunniit taassuma angajoqqaavi imal. nakkutiginnittua akuersissuteqassapput. Akuersinnermut uppernarsaat ilanngussani nr. 7-iuvoq. Nakorsap uppernarsaataa ilanngussani nr. 8-voq.

079

Qujaajaaneq inuup innarluutilip immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaanerata kommunimit paasineqareernerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatit marluk qaangiunneranni naammassineqariissaaq. Qulaajaaneq qaammatit marluk iluanni naammassineqarsinnaanngippat, kommuni utaqqiisaagallartumik naliliissaaq inuttaalu innarluutilik qulaajaanep ulloq suna naammassineqarnissaata naatsorsuutigineqarnera pillugu allakkatigut ilisimatillugu.

080

Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik – Pissassarfik kommunimit qinnuigineqarnikkut inunnut innarluutilinnut tunngatillugu suliani paasilertoruminaannerusuni qulaajaasinnaavoq.

Qulaajaaneq piginnaasanik - ilaatigut immikkut ilisimasatigut kommunimit pigineqanngitsunik piumasaaqatitaqassappat, aalajangersakkap atorineqarnissaa naatsorsuutaavoq. Inummumut annertuumik innarluuteqartumut tunngasinnaavoq, qulaajaavigineqarnermi immikkut ilinniagalinnit naliliivigineqarnissaaq pisariaqartillugu.

4.5 Iliuusissanut pilersaarut, § 26

§ 26

081

Qulaajaanep inernerissavaa, iliuusissanut pilersaarut tunngavilersugaq allaganngorlugu suliaq, qulaajaanep naammassineraniit qaammatip ataatsip iluani naammasseriigassaaq.

Inummik innarluutilimmik tapersersuinissaaq pillugu aalajangiisoqartinnagu kommuni allaganngorlugu iliuusissanut pilersaaarusiussaaq (ilanngussaaq 9). Iliuusissanut pilersaaarusiornikkut kommunip aaqqisuussamik sukumiisumillu, inuttaata tapersersorneqarnissamut pisariaqartitaanik aalajangersimasunik qulaajaanissaa qulakkeerneqassaaq, tamannalu aqqutigalugu iliuuseqarnissami anguniagaq erseqqissarlugu ataqatigiissumik ataatsimullu isiginnittumik iliuuseqarnissaaq qulakkeerlugu.

082

Iliuusissanut pilersaarut tigussaasuusaaq inunnullu ataasiakkaanut tunngassuteqassalluni tamannalu aqqtigalugu inuttaa immaqalu nakkutiginnittua, pisortat aallartaat assigisaallu naapertuuttut iliuusissanut ataqqinninnissamut, malinnaasinnaanissamut ikorfartuisinnaanissamullu inuttaatalu unammilligassaasa aaqqiissuteqarfiginissaannut suleqataanissaannut periarfissillugit.

083

Iliuusissatut pilersaarummi ikiorsiissutigineqarallartut atuutsinneqaannassanersut, atorunnaarsinneqassanersulluunniit aalajagiiffigineqassaaq innarluutillit inatsisaat § 38. imm. 4 malillugu.

Utaqqiisaagallartumik tapersersuinerup allanngortinneqarnissaanik taamaatinneqarnissaanilluunniit aalajangiineq, qulaajaanermut atatillugu inuup innarluutillip utaqqiisaagallartumik tapersersorneqarnissamik piffissamut aalajangiiffiusussamut tunngatillugu, ass. tapersersuineq naammagunnaarsimammat imal. pisariaarussimammat, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata allanngorsimanerata maluginiarneqarnera pissutaalluni ilaatigut periarfissanngorsinnaavoq.

Iliuuseqarneq ataatsimut isiginninnerusinnaassappat innuttaasup innarluutillip taassumallu qanigisaasa akornanni nukittuffiit suunersut isummerfigineqarsimassaaq.

084

Makkunani iliuusissanut pilersaarusiornissaq kommunip pisussaaffigaa:

- Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsimmi § 25 naapertorlugu qulaajaanermut atatillugu.
- Kap. 8-naapertorlugu tapersersuisoqartinnagu imal. kap. 9 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummik pinissamik aalajangiisoqartinnagu.
- Tapersersuinerup allanngortinneqarnissaanik taamaatinneqarnissaanilluunniit aalajangiisoqartinnagu.
- Meeqqap innarluutillip Inatsisartut inatsisaat matumani pineqartoq naapertorlugu tapersersorneqartup meeqqat atuarfianni atualersinnaangornera kingusinnerpaamik qaammatit arfinillit sioqqullugu.

- Meeqqap innarluutillip Inatsisartut inatsisaat matumani pineqartoq naapertorlugu tapersersorneqartup meeqqat atuarfianni atuarnrata naammasinissaa kingusinnerpaamik qaammatinik aqqaneq marlunnik sioqqullugu.
- Meeqqap innarluutillip Inatsisartut inatsisaat matumani pineqartoq naapertorlugu tapersersorneqartup 18-iliinissaa kingusinnerpaamik qaammatinik aqqaneq marlunnik sioqqullugu.

Iliusissanut pilersaarutip qanoq isikkoqarnera apeqqutaalluni, nutaamik sananissamiit, pioreersoq nutaanik paasissutissartalerlugu naliliinertalerlugulu nutarterineq nammassinnaavoq.

Iliusissanut pilersaarummi inuk innarluutilik pissutsillu tassunga tunngasut aallaaviussapput. Iliusissanut pilersaarut siunertarisamit annertunerussanngilaq. Misissuinerit sapinngisaa tamaat paasissutissanik pioreersunik assersuutigalugu inuttaata isumassuisuinit allaniillu inuttaanut tunngasunik ilisimaarinnittuneersunik ilaqassapput.

085

Iliusissanut pilersaarut ataani taaneqartunik immikkoortunik arfinilinnik imaqassaaq. Ilanngussaq 9 atoruk.

1. tapersersuinerup siunertaa anguniagarlu. Inummut innarluutilimmut iliuuserisami pingaarnertut anguniagaq siunertaavoq, anguniagarli tassaalluni angusassat aalajangersimasut isumaginninnikkut iliuuseqarnermi siunertaq eqquutsissinnaassagaanni anguneqartussat.
2. anguniagaq angussagaanni tapersersuinerup suup pisariaqartinneqarnera. Anguniakkap angunissaanut suut eqquutsinneqarnissaat ersarissisillugu, anguniakkat aalajangersimasuussapput tigussaasuullutillu. Anguniakkat piviusorsioertut iliusissatut pilersaarutip piffissaliussai naapertorlugit naammasineqarsinnaasut suliarineqassapput.
3. aamma tapersersuinissatut akuersissutaasup qanoq sivilutiginissaata naatsorsuutigineqarnera,
4. qaqugulu nalileeqqittoqarnissaa. Tapersersuinerit ataasiakkaat qaqugu naammassisussatut naliliivigineqartussatulluunniit naatsorsuutigineqarnerat kiisalu pisariaqarpat inuttaata massakkorpiaq pisariaqartitsinera tunngavigalugu naliliinissaaq tapersersuinerullu nutarteriffiginissaa siunertaralugu qanoq akulikitsigisunik nalileeqqittoqartarnissaa iliuusissanut pilersaarummi allassimassapput.

5. Inatsisartut inatsissaat matumani pineqartoq naapertorlugu iliuusissanut pilersaarummi tapersersuineq - inatsimmit allamit tunngavilimmik tapersersuinnermut atatillugu isigineqassaaaq. Tamatuma ilinniagalinnik allanik suleqateqarluni ataqatigiissaakkamik ataatsimullu isiginnilluni iliuuseqarnissaq qulakkiissavaa, suliamillu ingerlatsisut ataasiakkaat, inuttaata nammineq, ilaqutaasa inuillu inummut tassunga tunngatillugu iliuuseqartussat akornanni suleqatigiinneq pitsaangorsarlugu.
6. Tamanna aqutugalugu, iliuusissanut pilersaarutip suleqatigiit tapersersuinnermi siunertap anguniakkallu suunerannik assigiimmik paasinnitsissinnaavai. Pissutsit allat immikkut ittut inuttaata atugaanut tapersersorneqarneranullu matumanissaaq ilaqutaanut attaveqarfiinullu, ilinniagaanut sulineranullu kiisalu inuttut ikiorneqarneranut katsorsarneqarneranullu il.il pingaaruteqarsinnaasut ilanngunneqassapput.

086

Sapinngisamik inuttaa, taassumalluunniit sinniisua, isumassuisut imaluunniit angajoqqaatut oqartussaasut peqatigalugit iliuusissatut pilersaarut oqaloqateqarnikkut suleqatigiinnikkullu suliarineqassaaq, annertusisamik meeraq ikiorserneqartoq pineqarpat

Inuttaa, taassumalluunniit sinniisua imaluunniit angajoqqaatut oqartussaasut periarfissinneqassapput ikiorsiisummut isummernissaminnut. Tamanna pigajuttarpoq oqaloqaloqatiginninnermi ikiorsiinnermut isummaminnik saqqummiussisinnaallutik. Kommunip uppersarsassavaa oqaloqatigiinnerup ingerlasimanera, kiisalu inuup innarluutillip aammalu sinniisup imaluunniit angajoqqaatut oqartussat qanoq oqaaseqaateqarsimanersut. Tamanna pisinnaavoq allakkatigut oqaloqatigiinnerup imaqarniliorneratigut. Kommuni pisussaataitaffeqanngilaq inuup innarluutillip kissaataa malissallugu, pingaaruteqarporli aalajangiinnermi inuup isummernera nalunaarutigissallugu.

Inuttaata piginnaasai, ukiui inerisimassusaalu pisarialimmik eqqarsaatigalugit, tunngaviummik isummaminik oqaatiginninnissamut periarfissaqassaaq. Inuup innarluutillip kissaataasa isumaasaluunniit kommunimit malinneqarnissaat piunasaqaataangilaq, taakkuli inuup piginnaasai inerisimassusaalu aallaavigalugit pingaartinneqassapput. Ilitsersuummi matumani imm. 4.2. innersuussutaavortaaq.

087

Najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnermi Inummut innarluutilimmu iliuusissanut

pilersaarutip naapertuuttortai, najugaqarfissatut neqeroorummut inuttaanut innersuunneqartumut tunniunneqassapput.

Iliusissatut pilersaarutip imarisai suliassaqarfimmut attuumassuseqartortai makkununngaanusooq tunniutissallugu naleqquttuusinnaavoq: Ulluunerani paaqqinniffik, atuarfik, Majoriaq, najugaqatigiiffik nalinginnaasoq, najugaqatigiiffik nakkutigisaq/illersugaq imaluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffik, taamaalilluni suleqatigiinneq pissusissamisoortoq aallaqqaataaniit ingerlanneqarsinnaaqqullugu. Eqqaamallugu, inuk pineqartoq innarluuteqartuusiq akuersitinneqqaartussaamat paasissutissat allanut ingerlateqqinneqassappata.

Iliusissanut pilersaarummik ilisimaarinnineq, siunnerfilimmik iliuuseqarnissamut, peqataasut tamarmik anguniagassatut siunniussat tunaartaralugit sulinermi peqataasinnaanissaannut piunasaqaataavoq. Iliusissanut pilersaarutip imarisaasa ilisimaarineqarnissaasa isumagineratigut, ataatsimut isiginnilluni iliuuseqarnissamik eqqarsaatit najugarfissatut neqeroorummi piviusunngortinneqarnissaat aamma qulakkeerneqassaaq. Iliusissatut pilersaarutip immikkoortuisa sorliit naapertuunnerat taamaalillutillu najugaqarfissatut neqeroorummut tunniussassat immikkut inuk pineqartoq allaavigalugu naliliinermik tungaveqassapput.

088

Kommunip iliuusissanut pilersaarutaa inummut innarluutilimmut pineqartumut, nakkutiginnittoqarpat tassunga imal. angajoqqaatut oqartussaasunut tunniunneqassaaq. Kommunip tamatumunnga atatillugu iliuusissanut pilersaarutip imarisaa pineqartunut tamatigut ilisimatitsissutigisassavaa. Tamanna inuttaanik annertusisamik ilitersuinissamut piunasaqaatitut isigineqassaaq. Inuttaa oqaatigineqartunik paasinninnissaanut periarfissillugu oqaatsit periuuserlu inuup piginnaaneqassusaa, ukiui inerisimassusaalu eqqarsaatigalugit ilisimatitsoqassaaq.

4.6 Ineriartortitsinissamut pilersaarut, § 27

§ 27

089

Ulloq unnuarlu neqeroorummi/angerlarsimaffimmi najugaqarnermut atatillugu allaganngukkamik kommunip iliuusissanut pilersaarusiaanik aallaaveqartumik ineriartortitsinissamut pilersaarusiortoqassaaq. Ineriartortitsinermut pilersaarut kingusinnerpaamik ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernermit qaammatit pingasut qaangiunneranni tamatumalu kingorna minnerpaamik ukiumut ataasiarluni, ulloq unnuarlu neqeroorummi aqutsisunit suliarineqartassaaq. Ineriartornissamut pilersaarut katsorsaanissamut pilersaarummut taartaavoq.

090

Iliuusissanut pilersaarutip siunertaa anguniakkallu aallaavigalugit ineriartortitsinissamut pilersaarummi, perorsaanikkut suliassat allaaserineqassapput iliuusissanut pilersaarummi pingaarnertut anguniakkat piviusungortinneqarnissaannut qulakkeerinnittussanngorlugu. Inunnut innarluutilinnut tamanut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarlersunut ineriartortitsinissamut pilersaarusiortoqassaaq.

Ineriartortitsinissamut pilersaarut makkunannga imaqassaaq:

- 1) tapersersuinerit aallartinneqartut suuneri ilaatigut makkuusut:
 - a. atuartinneqarnissamut neqeroorutit
 - b. ilinniagaqarnissamut neqeroorutit
 - c. suliffiit nakkutigisat ilanngullugit suliffissatut neqeroorutit,
 - d. sammisassatigut- ataatsimoornissanullu neqeroorutit.
- 2) nr. 1, a-d naapertorlugit tapersersuinerit aallartinneqartunut atatillugu paaqqutarineqarnermi isumassorneqarnermilu
- 3) perorsaanermi periutsit atorneqartut suunerinik allaaserisaq inuup innarluutillip qanoq ilillugu tapersersuinermi iliuusissanik toqqaanermi peqataatinneqarnissaata nassuiarneqarnera.
- 4) tapersersuinerit aallartinneqartutigut anguniakkat matumanissaaq periusissat piffissaliussallu pingaarnertit.

Kommunalbestyrelsip kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutit, iliuusissanut pilersaarummi anguniakkap pingaarnertut qanoq iliornikkut anguneqarnissaanut anguniarneqarnissaaluunniit qulakkeerinnittuunersoq pillugu naliliinnermut suleqatigiinnissaat anguniagaasariaqarpoq qulakkeerneqartariaqarlunilu.

4.7 Killiffinnut nalunaarussiaq, § 28

§ 28

091

Innuttaasup innarluutillip ineriartornera pillugu tapersersuinerit ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerani/angerlarsimaffimmiinnerani aallartinneqartut naapertorlugit, ulloq unnuarlu neqeroorutiniit killiffimmut nalunaarusiannngorlugit siullermik inuttatta ulloq unnuarlu neqeroorummiilerneraniit kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni kommuni ilisimatinneqassaaq. Tamatuma kingorna killiffik pillugu nalunaarussiaq nutarterneqartassaaq kommunimullu inunnut innarluutilinnut 18-iliisimangitsunut tunngatillugu ukiup affakkaarlugit,

inunnullu innarluutilinnut 18-ileereersimasunut tunngatillugu ukiumut ataasialluni nassiunneqartassalluni.

Killiffinnut nalunaarusiaq, inummut innarluutilimmut nalinginnaasumik ingerlalluarnermut ineriartornermullu isummerfiginninnerup saniatigut, inuttaata iliuusissanut- ineriartortitsinissamullu pilersaarutip imarisaanut tunngatillugu killiffia pillugu kommunimut immikkut ilisimatitsissaaq.

092

Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermi allannguutit pingaarutillit

Ulloq unnuarlu neqeroorummit - killiffik pillugu nalunaarusianik nassiussinerup saniatigut- inuttaata peqqissusaanut inuttulluunniit atugaanut tunngatillugu annertuumik allannguuteqartoqarniarpat imal. tamanna naatsorsuutigineqarpat, kommuuni aamma ilisimatinneqassaaq. Allannguutit annertuut tassaasinnaapput inuttaata piginnaasatigut tassanngaannaq annertuumik sanngiillinera, inuttaata pissusilersornikkut allanngornera imminullu toqunnissamut annertuumik navianartorsiornera, tassanngaannaq napparnera imaluunniit timikkut tarnikkulluunniit nutaamik innarluuteqalernerata innarluutilluunniit allannguuteqarneranik assigissaannilluunniit paasisaqartoqarnera. Allannguutit annertuut inuttaata ilaqutaanut attaveqarfiinulluunniit tunngassuteqarsinnaapputaaq, assersuutigalugu nakkutiginnittup allalluunniit qanigisaasup, isumassuisut ilanngullugit toqukkut qimagunnera. Taakkartukkat tamakkiisuungillat, taamaalilluni inuttaanut tunngatillugu allannguut annertoq sunaluunniit pillugu, ulloq unnuarlu neqeroorummit kommunimut nalunaaruteqartoqassaaq. Inummut innarluutilimmut tunngasut annertuumik allannguuteqarnerannik ulloq unnuarlu neqeroorutip kommunillu akornanni paasissutissiinissaq illugiinnut atuuppoq.

4.8 Ilisimatitsisussaataaneq aningaasanillu utertitsisussaataaneq, §§ 29-30

§ 29

093

Inuk innarluutilik Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu tapersorsorneqarnissamut innersuussassaaq, paasissutissanik inuup tapersorsorneqarnissamut pisariaqartitaanik aalajangersaanissamut pisariaqartutut isigisarialinnik tunniusseqataaqqullugu kommunip qinnuigisinnaavaa. Paasissitissat makkuusinnaapput:

- Inuup innarluutillip suliamik ingerlatsisumik oqaloqatiginnikkiartornissaa, sapinngisamillu apeqqutinut naapertuuttunut, soorlu inuttaa qanoq ittumik ineqarnissamut sunniuteqarsinnaasumik sapigaqartuunersoq, issiaviup kaassuartakkap inuttaata nammineq

innarluuteqarnini pissutigalugu eqqiarsinnaangisaata eqqiarneqartarnissaa, imal. avatangiisiminut attaveqarsinnaanera il.il. pillugit akissuteqarnissaa

- Nakorsap uppersaataa (ilanngussaq 8)
- Najugaqarfissatut neqeroorummiit aamma/imal. ulluunerani neqeroorummit oqaaseqaat innuttaasumit akuerineqartoq (ilanngussaq 7)
- Sulisitsisup oqaaseqaataa

094

Innuttaasup tapersorneqarnissamut pisariaqartitsinerata aalajangersaaviginissaanut paasisutissat pisariallit pissarsiarinissaat siunertaralugu, nakorsamit misissortinnissaanik kommunip inuttaa qinnuigisinnaavaa. Aalajangersagaq pinngitsaaliissummik misissortinnissamut periarfissiinngilaq.

095

Pisortaqarfinnit allanit paasisutissanik naapertuuttunik, tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinerup annertussusaanik aalajangiiniarnermi atugassanik pissarsiniarsinnaajumalluni, kommuni sapinngisamik inummit innarluutilimmit akuersissummik pissarsiniassaaq. Nakkutiginnittoq imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq ilisimatitsinissamut pisussaaffilinnut ilaavortaaq. Kommunimi suliamik ingerlatsisup inummut innarluutilimmut pisariaqartitanik paasisutissiinissaa qulakkeerneqassaaq, paasisutissinneqaareernej tunngavigalugu akuersisoqassammat. Amigartumik paasisutissinneqaneq tunngavigalugu akuersineq akuersissutitut atorsinnaassanngilaq.

Akuersisoqanngikkaluartoq paasisutissanik pingaarutilinnik pissarsiniartoqarsinnaavoq inuttaa akuersinnaanngippat aammalu inummut pineqartumut oqartussaassusilikkamit angajoqqaatulluunniit oqartussaassusilimmit akuersissummik pissarsisoqarsinnaanngippat, kiisalu paasisutissat inuttaata soqutigisaasa pingaarutilit illersorneqarnissaannut pingaarutilittut isigisariaqarpata.

Inuup innarluutilip tapersortariaarunnerani, tapersorneqarnerata unitsinneqarnissaa allanngortinneqarnissaaluunniit inatsimmi §§ 60 aamma 61 naapertorlugit kommunip pisussaaffigaa.

§ 30

096

Inuk Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugi tapersorneqartoq, inuttut namminermet,

peqqissutsimut inuttullu atukkanut, inuttaata kapitali 8 imal. kapitali 9 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut neqeroorfigineqarnikkut tapersersorneqarnissamut suli pisinnaatitaaffeqarneranut sunniuteqartunut tunngasut pillugit, kommunimut ilisimatitsinissamut pisussaaffeqarpoq. Ilisimatitsinissamut pisussaaffeqarneq, paasissutissanut tamanut, pineqartup tapersersorneqarnissamut pisinnaatitaaffianut pingaaruteqarsinnaasunut tunngassuteqarpoq. Ilisimatitsinissamut pisussaaffeqarneq nakkutiginnittumut angajoqqaatulluunniit oqartussaassusilinnut atuupportaaq.

097

Innuttaasumut pisariaqartitsinngitsumut tapersiisoqarsimappat, taamaalillunilu tamatumunnga pisinnaatitaaffeqanngitsumut tapersersuutaasimasunik- ilaatigut atortorissaarutininik assigisaannillu utertitsinissamik piumasaqarnissamut kommunit pisinaatitaaffilerneqarput.

Tapersiissutinik utertitsinissaq pillugu aalajangiineq tapersersorneqarnerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiinnermut atatillugu aalajangiivigineqassaaq, tapersersuinerullu pisariaarussimanerata inuttaanit, nakkutiginnittuanit imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartussaasumit ilisimaneqalerneraniit piumasaqaataasinnaalluni. Tapersiissutip utertinneqarnissaa kommunip piumasaqaatigisinnaassappagu, tapersersuinerup pisariaarussimanerata inuttaanit nakkutiginnittoqarpat nakkutiginnittuanit imal. angajoqqaatut oqartusaassusilinnit ilisimaneqarsimanissaa piumasaqaataavoq. Taamaalilluni tapersersuinerup pisariaarunnerata inunnit pineqartunit ilisimalerneqarneraniit utertinnissaa aatsaat piumasaqaataasinnaavoq.

4.9 Suliani aalajangersimasuni paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq, § 31

§ 31

098

Najugaqarfissatut neqeroorut, kommuni, ilinniarfiit Peqqinnissaqarfillu paasissutissanik ilaatigut inunnut ataasiakkaanut tunngasunik suliani aalajangersimasuni paarlaasseqatigiisinaapput ingerlatitseqqiisinaallutillu. Ilinniagallit suliap aalajangersimasup ilinniakkat akimorlugit ilinniagalinnut allanut oqaluserinissaanut pisariaqartitsilersarajunnerat, aalajangersakkami tunuliaqutaavoq. Taamaalilluni ilinniagallit inunnut innarluutilinnut tunngatillugu sulianik aalajangersimasunik ingerlatsineranni ikorfartuinissaq piukkunnarsaanisarluni, aalajangersakkami siunertaavoq.

099

Paasissutissanik katersineq suliamik ingerlatsinermut pingaaruteqassaaq siunertatullu oqaatigisamut erseqqissumut piviusorsiortumullu tunngasuussalluni. Tamatuma saniatigut paasissutissat katersorneqartut naapertuuttuussapput, anguniakkallu angunissaanut pisariaqartitaniit annertunerussanatik.

Aalajangersagaq naapertorlugu paasissutissanik paarlaasseqatigiinneq taamaallaat pisorta qarfiit aalajangersakkami taaneqartut tassaasut najugaqarfissatut neqeroorutip, kommunip, ilinniarfiit Peqqinnissaqarfiullu akornanni pisinnaavoq, paasissutissallu suliamik ingerlatsinermi pingaaruteqarpata politiinut ingerlateqqinneqassallutik.

Inatsisartut inatsisaata matuma, inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissanik suliaqarnermi peqqussummi Kalaallit Nunaannut atuuttumi §§ 6-8 naapertorlugit maleruagassat atuunnerat, aalajangersakkami erseqissarneqarpoq.

100

Pisorta qarfiit akornanni paasissutissanik paarlaasseqatigiittoqarsinnaassappat inuup innarluutillip, nakkutiginnittuata imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartut akuersissuteqarnissaat tunngaviusumik piumasaqaataavoq. Akuersissuteqarnissaq itigartitsissutaappat allanilluunniit patsiseqartumik pissarsiarineqarsinnaanngippat paasissutissat inunnut ilaatigut inunnut ataasiakkaanut tunngasut suliamut tunngatillugu pisut, ilaatigut inuttaata inatsisitigut illersugaanera eqqarsaatigalugu akuersaarnarpat paarlaasseqatigiissutaasinnaapput.

Akuersissut - ilanngussaq 7.

101

Paasissutissanik amigaateqarneq pissutaalluni imaluunniit innuttaasoq innarluutini pissutigalugu akuersissuteqqarsinnaanngitsutut naliliivigineqarpat, suliami iliuuseqartoqarsinnaannginnera pissutaalluni, innuttaasup atugarissaanera innarlerneqarsinnaappat, inuup innarluuteqartup peqqissutsimigut ajoqusersinnaanera navianaateqarpat, akuersissummik pissarseqqaarnani inuk pillugu paasissutissanik pissarsiniartoqarsinnaavoq.

5 Nalunaarutiginninneq

Nalunaarutiginninneq tassaavoq innuttaasup innarluuteqartup peqqissusaanut, ingerlaneranut ineriartorneranullu tunngasutigut ernumassuteqarnermi saaffiginnissuteqarneq.

102

Nalunaarutigisaq tassaasinnaavoq ilinniagalimmit inuinnarnilluunniit ernumaneq pillugu ilisimatitsissut. Qanoq nalunaarutiginninnissaq piumasaqaatinik eqquutsitsinissamik piumasaqaatitaqanngilaq. Tamanna allakkatigut namminerluunniit saaffiginninnikkut pisinnaavoq. Taamatuttaaq E-mailikkut oqarasuaatikkulluunniit nalunaarutiginnittoqarsinnaavoq. Innuttaasutut nalunaaruteqarnissaannut immersugassaq, ilanngussani nr. 10-uvoq.

Nalunaarummik tigusaqarnermi sulianut tunngatillugu eqqaamasassanut nalunaarsuiffik, ilanngussani normu 11-uvoq.

5.1 Nalunaarutiginnittussaataaneq nalinginnaasoq, § 32

§ 32

103

Aalajangersagaq nalunaarutiginnittussaataanermut nalinginnaasumut innuttasunut tamanut atuuttumut tunngassuteqarpoq.

Inuup innarluutillip inuunermini atugaanik peqqissusaanut ineriartorneranulluunniit navianartorsiortitsisunik maluginiagaqalernermi nalunaarutiginnittussaataaneq atuutilissaaq.

104

Nalunaarutiginninnermi piffissaliussaq

- Kommuni piaarnerpaamik kingusinnerpaamilli ullut sulliviusut tallimat qaangiutsinnagit nalunaaruteqarnermi ilisimatitsissutaasut tunngavigalugit inatsimmi § 25 naapertorlugu qulaajaasoqassanersoq aalajangiissaaq.

- Nalunaarummik tigusaqareernerup kingorna piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu sap. ak. marluk qaangiutinnginneranni misissuineramik aallartitsisoqassaaq.
- Nalunaaruteqarneq pissutsinut ajorluinnartunut, paarsinerlunnertut, nakuusernertut kinguaassiuutigullu atorerluinertut nalunaarutiginninneq tunngassuteqarpat, kommuni ingerlaannaq kingusinnerpaamilli ullut suliffiit pingasut qaangiutsinnagit qulaajaanermik aallartitsinissamut pisussaaffeqarpoq, politiillu ingerlaannaq suliamut akuliutsinneqassapput. Qulaajaaneq massakorporiaq siunissamilu ungasinnerusumi innuttaasumut innarluutilimmut tapersersuutaasinnaasunik ilisimasaqalersitsissaaq. Takuuk imm. 5.5 kommunip iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarneranut tunngasoq.
- Inuk innarluutilik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaasoriaq ilisimasaqarfigileraanni, ernumassutip tamatuma qisuarfiginissaa iliuuseqarfiginissaalu innuttaasutut pisussaaffiuvoq. Taamaalilluni kommunip isumaginnittoqarfianut attaveqarnissaaq inuttaalu pillugu ernumassutigisamik ingerlatitseqqiinissaaq, inuttut ataasiakkaatut pisussaaffiuvoq.

Taamaalilluni kommunit pisussaaffigaat sulinerminnik aaqjissuussinissaat meeqqat inersimasullu innarluutilit pillugit nalunaarutiginninnerit, sillimasunit isumaginninnermullu allaffeqarfimmit tiguneqarsinnaasunngorlugit.

105

Nalunaarutiginninnerni assigiinngitsuni tamani, tamatumingna tigusinermut uppernarsaammik nalunaaruteqartumut nassiussinikkut, nalunaarutip kommunimit tiguneqarnera inummullu innarluutilimmut tunngasut misissorneqarnissaannut akisusaaffimmik kommunip tigusisimaneranik nalunaaruteqartup ersarissumik nalunaarfigineqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Nalunaarummik tigusisimanermut uppernarsaat ilanngussani nr. 12-iuvoq.

106

Uppernarsaat nalunaaruteqarnermut atatillugu suliani ataasiakkaani, kommunip qanoq iliuuseqarniarnera pillugu paasissutissanik imaqaassanngilaq. Inuk innarluutilik pillugu ernumassut tunngavissaqarnerasoq imal. nalunaaruteqarneq pissutsinik inuttaanut tunngasunik, kommunip misissuineramik aallartitsinissaanik imaluunniit kommuni inuttaanik tapersersuinissamik nassataqarnissaanik ilisimatinneqarnissamik, nalunaaruteqartoq piunasaqaateqarsinnaanngilaq.

Nalunaaruteqartoq nalunaaruteqarnini tunngavigalugu suliami akuunngilaq. Taamaammat nalunaaruteqartoq suliap ingerlaneranik ilisimatinneqassanngilaq, iliuuserisanullu kommunip

iliusissatut toqqagaanut toqqanngisaanulluunniit naammagittaalliuteqarnissamut pisinnaatitaaffeqassanani. Nalunaaruteqartoq suliamut akuunngimmat pisortat sulianik ingerlatsinerat pillugu inatsimmi maleruagassat naapertorlugit, paasissutissat nalunaaruteqartup nammineq saqqummiussai ilanngullugit paasissutissat nalunaaruteqartumit tunniunneqartunik paasitinneqarsinnaatitaaneq periarfissatuaassaaq.

5.2 Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq, § 33

§ 33

107

Isumaginnittoqarfimmi Peqqinnissaqarfimmilu sulisut ilinniarsimasut, ilinniagalittut sulinerminnut atatillugu inunnik innarluutilinnik attaveqartartut, taamaammallu ilinniagalittut inuit innarluutillit pisariaqartitaannik ilisimasaqarnissaat naatsorsuutigisariallit, sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataapput. Taakku tassaagajussapput perorsaasut, ilinniartitsisut, kigutigissaasut, nakorsat, peqqissaasut inuillu tatigisatut sulisut tamatumingga ilisimannilersut.

Inunnut sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataasunut nalunaarutiginninnermi immersugassaq ilanngussani nr. 13-iuvoq.

Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq, ilinniagalittut sulinermut atatillugu, inuup innarluutillip eqqortumik tapersersorneqarneranik ernumassuteqarlernermi taamaallaat atuuppoq.

Matumanissaaq kommunit pisussaaffigaat sulinerminnik aqqissuussinissaat meeqqat inersimasullu innarluutillit pillugit nalunaarutiginninnerit, sillimasunit isumaginninnermullu allaffeqarfimmit tiguneqarsinnaasunngorlugit.

108

Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisaraqartitsineranut imaluunniit tapersersuinerup naammanginneranut tunngassuteqarpoq. Ilinniagaqassuseq tunngavigalugu ilimagisaq, inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik ataatsimut isiginnittumik piviusorsionerusumik tunngavilersugaq pineqarpoq. Inuit taakku pineqartut nalinginnaasumik sulinerminnut atatillugu inatsit aqqutigalugu imal. iluminni maleruagassiat tunngavigalugit, nalinginnaasumik maleruagassat tunngavigalugit nipangiussisussaataassapput. Ass. pisortat suliffeqarfiini sulisut nipangiussisussaataanerit il.il. nakorsanut atuuppoq. Taamaammatt aalajangersakkap tamatuma nassatarisaanik

nalinginnaasumik nipangiussisussaataaneq, nalunaarutiginnittussaataanermi immikkut ittumit tamatumingna tunulluuttariaqassaaq.

Ilinniagallit pineqartut, nalinginnaasumik nipangiussisussaataaneq atuukkaluaq, Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu – inatsit maleruagassalluunniit allat naapertorlugit nalinginnaasumik nipangiussisussaataagaluarlutik kommunimut nalunaarutiginninnissamut pisussaaffeqarput. § 32-imisuulli kommunip tigusinnermut uppersaataa nalunaarutip kommunimit tiguneqarsimaneranut allakkatigut uppersaataannaavoq.

5.3 Kommunit akunnerminni nalunaarutiginnittussaataanerat, § 34

§ 34

109

Kommuni nuuffiusoq kommunimit allakkatigut nalunaarfigineqassaaq:

1. Inuk innarluutilik nammineq angerlarsimaffimmi ullut tamaasa inuttut ikiorneqartoq isumassorneqartorlu, kommunimut allamut nuussappat inuttaalu tapersersorneqarnissamik sulii pisariaqartitsisutut naliliivigineqarpat.

Inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmi najugaqarsimasup ulluinnarnilu isumassorneqarnera qanigisaasunit isumagineqarsimasup kommunimut nuuttup, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik, sapinngisamik piaarnerpaamik kommunip nuuffigisap ilisimatinneqarneragut, ataqatigiissumik pitsaaliuutaasumillu iliuseqarneq aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Imatut inissisimasuqartilluguukkajuppoq, inuup innarluutillip inatsimmi § 38 naapertorlugu tapersersorneqarnissaa akuersissutigineqareersimappat, kiisalu § 40 naapertorlugu qanigisaasumut aningaasatigut tapersiinissaq akuersissutaareersimappat.

Aalajangersakkami tunuliaqutaasoq tassaavoq, isumassuinerup nammineq angerlarsimaffimmi qanigisaasumit ingerlanneqarnerata, inatsimmi § 48 naapertorlu ulloq unnuarlu neqeroorummut innersuunneqarnerup taartaanissaa eqqarsaatigalugu, inuit innarluutillit tapersersorneqarnissamik annertuumik pisariaqartitsisut pineqarnerat. Inuttaata pisariaqartitaminik tapersersorneqaannarnissaa taassumalu atugarissaarnerata annertuumik ajornerulersinneqannginnissaa aalajangersakkami tunngavigineqarpoq.

2. Inuk innarluutilik, najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqartoq, namminerlu suliniutigisaminik kommunimut allamut nuuttoq.

Kommunip nuuffigisap sapinngisamik piaartumik, inuup innarluutillip nammineq sulissutigisaminik kommunimit nuussimasup, inatsimmi kapitali 9-mi aalajangersakkat naapertorlugit, najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqarsimanermi tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaanermik qulakkeerinikkut ilisimatitsinermi ataqatigiissumik pitsaaliuutaasumillu iliuuseqarnissaq, kommunip qulakkiissavaa.

Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisut taamaammallu inatsimmi kapitali 9 mi aalajangersakkat naapertorlugit najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqartut pineqarnerat, aalajangersakkami tunuliaqutaavoq. Inuttaata atugarissaarnera annertuumik ajornerulersinnagu tapersersorneqaannarnissaa, aalajangersakkat qulakkiissavaat.

3. Inuk innarluutilik nammineq sulissutigisaminik kommunimut allamut nuuttoq, inuttaata pisariaqartitaminik tapersersorneqaannangikkuni atugarissaarnera navianartorsiulersussatut naliliivigineqartoq.

Inuup innarluutillip nammineq sulissutigisaminik kommunimit nuussimasup tapersersorneqarnissaa inatsimmi kapitali 8-mi aalajangersakkat naapertorlugit akuersissutaasimasup, kommunip nuuffigisap sapinngisamik piaarnerpaamik paasitinneqarneratigut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisinnaaneranik qulakkeerinikkut, ataqatigiissumik pitsaaliuutaasumillu iliuuseqarnissaq, kommunip qulakkiissavaa.

Inuttaata inatsimmi kapitali 8 naapertorlugu pisariaqartitamik tapersersorneqaannangikkuni atugarissaarnerata annertuumik ajorseriaateqarnissaanik kommunip aalajangersimasumik naliliinerani, kommunit akornanni nalunaaruteqartoqarnissaa aalajangersakkami piumasaqaatituaavoq.

Kommunit akornanni nalunaarutiginninnissamut immersugassaq ilanngussani nr. 14-iuvoq.

110

Kommunip nuuffigisap pilertortumik ajornartorsiummut isersinnaanissaa tapersersuinissamillu aallartitsisinnaanissaa nalunaarutiginninnermullu atatillugu paasissutissat pisariallit ilanngullugit nassiunneqarnissaat, kommunip qimatap qulakkiissavaa. Paasissutissanik nutaanik pissarsiniartoqarnissaa aalajangersakkami piumasaqaataangilaq, taamaallaalli kommunip qimatap paasissutissat pigeriikkat ilanngullugit nassiussinissaa piumasaqaataalluni. Paasissutissat iliuusissatut pilersaarutaasinnaapput, oqarasuaatikkut oqaloqatigiinnernik allattuinerusinnaapput,

inuttaanik ilaqutaanillu naliliinerusinnaapput, sulerusussuseqarnera pillugu paasissutissaasinnaapput assigisaallu.

Qulaani aalajangersakkat ilaqutariit innarluutilimmik ilallit nunatta avataanut nuunneranni atorneqartareerput. Aalajangersagaq, kommunip nuuffigisap sapinngisamik piaarnerpaamik inuup innarluutillip pisariaqartissinnaasaanik maluginiaanissaata qulakkeerneragut, ataqatigiissumik pitsaaliuutaasumillu iliuuseqarnissaanut pingaaruteqarpoq.

5.4 Nuna tamakkerlugu nalunaarutiginninnermi periaaseq, § 35

§ 35

111

Naalakkersuisut nalunaarutiginninnermi sullississutaat, naatsorsueqqissaarnermi sakkuusoq nalunaarutiginninnermik §§ 32-34 naapertorlugit paasissutissanik katersineq ilanngullugu, ataatsimut takussutissiinissamik siunertaqarpoq.

Kommuni programmit imal. immersugassat nalunaaruteqarnermi Naalakkersuisunit atugassiissutaasut atorlugit naatsorsueqqissaarnermi paasissutissanik Naalakkersuisunut nalunaaruteqassaaq.

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 7. august 2020-imeersoq § 31 naapertorlugu, naatsorsueqqissaarnermi paasissutissat nutartertuarneqassapput Naalakkersuisunullu kingusinnerpaamik ukiup sisamanngorlugu aggorneri tamaasa, tassalu januaarimi, aprilimi, juulimi oktobarimilu nalunaarutigineqassallutik.

5.5 Kommuniq nalunaarutiginnittoqarnerani iliuuseqartussaataitana, § 36

§ 36

112

Kommuni sapinngisamik piaarnerpaamik kingusinnerpaamilli ullut suliffiusut tallimat qaangiutsinnagit, nalunaarummi paasissutissat § 25 naapertorlugu qulaajaasoqartussanngortitsinersut aalajangiissaaq.

Kommuniq siullermik nalunaarutip tutsuiginassusaa naliliivigissavaa. Inuup innarluutillip tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinissaa ilimagineqarpat, kommunip qulaajaaneq aallartissavaa. Aalajangiineq allaganngorlugu pigineqassaaq nalunaarummullu ilanngullugu toqqorneqassalluni. Qulaajaanissamik aallartitsinissamut piffissatut killiliussaq tassaavoq nalunaarutisinnermiit piaarnerpaamik kingusinnerpaamillu sap. ak. marluk qaangiunneranni.

113

Nalunaarutiginninneq pissutsinut immikkut sakkortuutut, paarsinerlunnertut, nakuusernertut kinguaassiuutitigullu atorerluinertut nalunaarsukkanut tunngassuteqarpata, kommuni ingerlaannaq kingusinnerpaamilli ullut suliffiit pingasut qaangiutsinnagit qulaajaanermik aallartitsinissamut iliuuseqartussaataavoq.

Itisiliilluni qulaajaanerup tapersiinerup siunnerfeqarnerusup ersarinnerusullu inuttaata pisariaqartitaanut naapertuuttup qulaajarnissaata tungaanut utaqqiisaagallartumik aaqqisuussinertut, inullu innarluutilik illersorniarlugu pinasuartumik tapersiinissamik neqeroortoqarnissaa pillugu kommunip isummernissaanik, aalajangersagaq piumasagaateqarpoq. Aalajangersakkami kommuni ingerlaannaq iliuuseqaqqullugu, ilaatigut § 38, imm. 4 naapertorlugu utaqqiisaagallartumik tapersiinissaanik kiisalu § 25 imm. 1 naapertorlugu qulaajaanissap kingusinnerpaamik ullut suliffiusut pingasut qaangiutsinnagit aallartitsinissaanik piумаффигинеqarpoq.

114

Sivikillisamik piffisalerlugu iliuuseqartussaataaneq annertuumik sumiginnaanerni aalajangersimasuni pingasuni atorneqassaaq:

1. Paarsinerlunneq: Paarsinerlunneq timikkut sumiginnagaanertut, inummut innarluutilimmut paaqqutarineqarnerlunnikkut ajoqusiisumik sunnerneqarnertut imal. timikkut annertuumik iluaalliuuteqarnertut paasineqassaaq. Assersuutit tassaasinnaapput inuk innarluutilik iluamik nerisangitsoq imal. silap qanoq inneranut naapertuuttunik atisaqartanngitsoq. Inuup nikassarneqarneragut imal. oqaatsit atorlugit nikassaanikkut paarsinerluttoqarsinnaavortaaq. Assersuutit tamakkiisuunngillat.
2. Nakuuserneq: nakuuserneq tassaavoq iliuuseqarneq sioorasaarinerluunniit siunertaa suugaluarpat inuttaanik innarliislinnaasooq imal. inummik innarluutilimmik ersiortitsisoq, anniartitsisoq imal. ajoqusiisoq. Tamanna nakuuserneq ilisimaaralugu iliuusaappat imal. puarrallannikkut iliuusaappat, inuttaanut innarluutilimmut toqqaannartumik nakuuserneruppat imal. inuttaa nakuusernermut takunnittuuppat atuuppoq.
3. Kinguaassiuutitigut atorerluineq: Kinguaassiuutitigut atorerluineq, kinguaassiuutinut tunngatillugu sammisatut, nammineq piumasutsimik naligiimmillu tunngaveqanngitsutut, inuullu innarluutillip nammineq atoqatigiinnermut tunngatillugu pisariaqartitaanik eqquutitsinngitsutut nassuiarneqarpoq.

Kinguaassiuutitigut atorerluinnermut assersuutaasinnaasut tassaapput:

- Inuup innarluutillip oqaatsit atorlugit naaggaarsinnaanginnera timinili atorlugu atoqatigiinnermut tunngatillugu attaveqarnissamik kissaateqanginnermik oqaatiginninnera.
- Inuup innarluutillip kinguaassiuutinut tunngatillugu sammisami timikkut tarnikkulluunniit pinngitsaalisalluni peqataatinniarneqarnera.
- Kanngutsaatsuliortup inuup innarluutillip pisariaqartitsineranik imal. nammineq pissaaneqartutut inissisimanerminik atorerluinera.
- Atoqatigiinnermut tunngatillugu attaveqarnerup kanngutsaatsuliortup pisariaqartitaannaanik tunngaveqarnera.

Inummut innarluutilimmut paarsinerlunnermik, nakuusernermik kinguaassiuutitigullu atorerluinnermik pasitsaassisoqarnerani kommunip politiit ingerlaannaq nalunaarfigissavai. Politiinut nalunaarutiginninnissamut ilinniagaqassuseq tunngavigalugu isumaginninnermut tunngasumik qulaajaanerup naammassinissaa utaqqineqassanngilaq.

115

Qulaajanissamik kommunip aalajangiinera politiit tamatuma peqatigisaanik misissuisariaqarnissaannut attuumassuteqanngilaq.

Kommunip qulaajaanermik aallartitsinera politiinullu nalunaaruteqarneq imminnut attuumassuteqanngillat, taamatuttaaq kommuni paasiniaanermik ingerlanneqartumik, politiit misissuinerat assigisaalluunniit innersuussutigalugu, unititseqqusaanngilaq, atorunnaarsitseqqusaanngilaq allatulluunniit kinguarsaaqqusaananilu unititseqqusaanngilaq.

116

Inummut innarluutilimmut pissutsinik ernumanaatilinnik, kommunip nammineq piumassutsiminik maluginiaanerani, piffissamut tunngatillugu piumasaqaatinik qulaani imm. 5.5-imi taaneqartutut ittunik kommunimut piumasaqaateqartoqassaaq.

6 Siunnersuineq ilitersuinerlu

6.1 Siunnersuisarneq ilitersuisarnerlu, § 37

§ 37

117

Siunnersuisarneq ilitersuisarnerlu inunmut innarluutilinnut taakkunungalu qanigisaasunut

nalinginnaasumik siunnersuinnermut ilitsersuinnermullu tunngassuteqarpoq.

Kommuni inunnt innarluutilinnut siunnersuillunilu ilitsersuissaaq. Siunnersuinnerup inuit ataasiakkaat, innarluutigisap nassatarisaanik ulluinnarni aporfilersuutinit aniguisinnaanissaannut periarfissaannik nukittorsaanissaq siunertarissavaa.

Aalajangersagaq naapertorlugu ataavartumik timikkut, tarnikkut, silatussutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikillimasooq, aporfilersuutit assigiinngitsut sunniivigeqatigiinneranni tamakkiisumik kinguneqarluartumillu, inuttaa Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu sullissanut ilaangikkaluarpalluunniit, tapersersorneqarnissamik pisariqartitsinngikkaluarpalluunniit, allatulli inuiaqatigiinni inuunermi peqataanissamut akornuserneqarsinnaasoq, siunnersorneqarnissamut pisinnaatitaaffeqarpoq.

Siunnersorneqarnissamik pisariaqartitsinerup annertussusaa kommunip naliliivigisassaraa, siunnersuinnerullu kommunimi periarfissanik naliliinikkut imal. pisortaqarfiit allat suleqatiginerisigut pissarsiarineqarsinnaasut qanoq aaqjissuunneqarnissaat isummerfigisassaralugu. Siunnersuineq tassaasinnaavoq ajornartorsiutinut nalinginnaasunut aaqjissuteqarnissamut ikiorserneqarnissaq pisortaqarfinnullu allanut attaveqarniarnermik ingerlatitseqqiinissaq pillugit ataasiaannarluni paasissutissiineq imal. pisariaqartitsineq naapertorlugu attaveqartuarneq.

118

Inummut innarluutilimmut qanigisaasutut inissisimaneq pillugu siunnersortinnissaq pisariaqartinneqarsinnaasutut naliliivigineqarpat, inuit innarluutillit qanigisaannut siunnersuisoqassaaq. Qanigisaasut innarluutit aalajangersimasut pillugit ilisimasaasa pitsaanerulernissaat, innarluutilimmullu qanigisaasunik ulluinnarni iliuuseqarsinnaanissamut tapersersueqataanissaq, siunnersuinnermi siunertaavoq.

Kikkut innarluutilimmut qanigisaasutut naatsorsuunneqarsinnaanerannik killiniinissaq, pisumi aalajangersimasumi immikkut naliliinermik tunngaveqassaaq. Naliliinermi inummut innarluutilimmut atassuteqartut pingaartinneqassapput. Pineqartoq inummut innarluutilimmut tunngatillugu isumassuisutut attaveqarnernullu qanoq inissisimaneersoq pingaartinneqartariaqarportaaq. Taamaalilluni pineqartup inuullu innarluutillip akornanni piviusumik atassuteqarneq akuttunngitsunik atassuteqarfiusartooq tunngaviusumik atuutissaaq. Qanigisaanerli killeqarpallaamik paasineqassanngilaq.

119

Katsorsartilluni oqaloqatigiinnertut, atortorissaarutinik toqqaanissami siunnersuinertut atortorissaarutinillu taakkunannga atuinissamut siunnersuisorqarsinnaavoq ilitsersuisoqarsinnaallunuunniit, nalunaarsukkat tamakkiisuunngillat. Innarluuteqalerneq patsisaalluni imaluunniit assersuutigalugu meeqqap innorluuteqarluni inunngornerata nassuerutiginerani inuup innarluutillip taassumaluunniit qanigisaasa misigissutsikkut nassuerutiginninnermullu pisarialimmik tapersersorneqarnissamut piareersimasinnaanissaq anigoruminaatsumillu misigisaqarsimagaanni suliarinissaa, katsorsartilluni oqaloqatigiinnerit siunertaraat. Aalajangersakkami saaffigisat tassaassapput inuk innarluutilik taassumalu qanigisai inuunerminni tamatumingna sunnigaasut.

Immikkut imaluunniit inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat inatsilluunniit alla naapertorlugu tapersersorneqarnermut atatillugu siunnersuisoqarsinnaavoq.

120

Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik - Pissassarfik

Inuit innarluutilit ataasiakkaat ulluinnarni iliuuseqarfiginnissinnaanerunissaat siunertaralugu pikkorissaanerni ilinniartitsinerniluunniit peqataanissanut, kommuni aningaasatigut tapersiisinnaavoq.

Kommunip pikkorissaanissat ilinniartitsinissallu pillugit ilitsersuut Nuna Tamakkerlugu inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmi pissarsiariniarsinnaavaa.

Inuup innarluutillip ulluinnarni oqilisaannissaanut pitsanngorsaannissamullu tunngatillugu, kommuni inunnut innarluutilinnut qanigisaasut tapersersorneqarnissaat qanigisaasullu piginnaasaasa nukittorsarnissaat siunertaralugu, pikkorissarnerni ilinniartitsinernilu peqataanissamik neqeruussaaq.

Qanigisaasup inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat inatsilluunniit alla naapertorlugu ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinera, kommunip maluginiassavaa.

7 Aalajangiisinnaaneq

7.1 Inummut innarluutilimmut tapersiisoqassanersoq aamma /imaluunniit najugaqarfissamik neqeroortoqassanersoq kia aalajangissavaa, § 38

Tapersersueriaatsit najugaqarfissatullu neqeroorutit ilitsersuummi imm. 8-mi 9-milu nassuiarneqarput.

§38

121

Inummut innarluutilimmut pingaarutilittut isigisariaqarsorigaanni, Inatsisartut inatsisaanni kap. 8 naapertorlugu tapersersuinissaq- imal. kap. 9 naapertorlugu najugaqarfissamik neqeroornissaq pillugu kommuni aalajangiissaaq.

Innuttaasup nakkutiginnittuata imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartut qinnuteqarnerisigut kommunilluunniit nammineq iliuseqarneragut aalajangiisoqarsinnaavoq.

122

Tapersiinissamik aalajangiinermi aalajangersimasumik immikkullu naliliineq

Tapersiinissami inuup innarluutillip pisariaqartitaanut annertuumik sunniuteqarnissaata piunasaqaataanera, pisariaqartitap suulluunniit tamatumingna pilersitsisannginneranik isumaqarpoq. Inuit ataasiakkaat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat tapersiisutaassullu aalajangiivigisassap qanoq ittuunissaa aallaavigalugit, tapersiinerup annertuumik sunniuteqarnissaanik naliliisoqarnissaa piunasaqaataavoq. Piunasaqaatit tunngavigisap ima inissaqartitsitiginissaa- inuit ataasiakkaat qanoq inissisimanerannik Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersersuinissamut periarfissanut sanilliussinikkut naliliineq aallaavigalugu, tamanna siunertamik eqqutitsinissamut piukkunnartutut isigisariaqarpat- kommunip tapersersuisinnaanissaanik akornusiinnginnissaa siunertaavoq.

Inuup innarluutillip pisariaqartitaanik piginnaasaanillu aalajangersimasunik immikkullu naliliineq tunngavigalugit inuttaa tapersersorneqassanersoq kommuni aalajangiissaaq. Naliliinermi immikkoortoq siulleq tunngaviumik tassaassaaq, inuttaata avartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit timikkut malussarsinnaasutsikkut- aporfilersuutit assigiinngitsut sunniivigeqatigiiffigalugit- inuiaqatigiinni allatulli tamakkiisumik kinguneqarluartumillu peqataanissaanik akornusiinnaasumik innarluuteqarneranik qulaajaanissaq. Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu inuup innarluuteqarnera nammineq tapersersorneqarnissamut pisinnaatitsinngilaq.

123

Inuttaata innarluuteqarneranik naliliineq, pisariaqartitsinermi annertunerussanngilaq. Inuttaata innarluutaa kimilluunniit takuneqariaannaasarpog assersuutigalugu inuttaata avatiminik ataatsimik arlallinnilluunniit amigaateqarpat, tappiitsuuppat tusilartuuppalluunniit. Taamaattoqartillugu misissuinissat annertunerusut pisariaqanngillat. Allani inuttaata oqaloqatigineqarnera imal. inuttaata nakorsap uppersaataanik allatigut pissarsiarineqarsimasinnaasumik, avartumik

piginnaanikillisimanermik, tapersorsorneqarnikkut ikiorsiivigineqarsinnaasumik nassuiaasumik tunniussinera naammassinnaasarpoq. Allani piginnaanikillisimaneq imal. piginnaanikillisimanerup ikiorsiivigineqarsinnaanera tamanit takuneqarsinnaanngippat, nakorsanit imal. allanit misissuinissat aallartinnissat pisariaqassaaq.

124

Inuttaa innarluutilittut kommunimit naliliivigineqarpat, alloriarnermi tulliuttumi inuttaata tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera innarluutaanik patsiseqartoq kiisalu tapersorsortinnerup qanoq annertutigisup qanorlu ittup pisariaqartinneqarnera kommunip naliliivigissavaa.

Tamatumunnga atatillugu apeqqutit makku akiniarneqassapput:

- Ataatsimik arlalinnilluunniit innarluuteqarneq pissutaalluni inuttaanut suut killiliisuuppat?
- Inuttaanut assesruutigalugu inuiaqatigiinni peqataanissamut, ilinniagaqarnissamut, suliffeqarnissamut imaluunniit inuttut inooqataanissamut akornutaava?
- Inuttaa isumaginninnermut atatillugu perorsaanermi iliuuserisatigut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsiva?
- Imminut eqqiarnissaq inuup nammineq isumagisinnaavaa?
- Inuttaa najugaqarfissatut neqeroorummik pisariaqartitsiva?
- Atortut iluaqusersuutit ilaat innuttaasup innarluutaanut iluaqusiisinnaappat? il.il.

Taama naliliineq ilaatigut assersuutigalugu inummut tappiitsumut ajaappiamik tunineqartariaqarnermik naliliinermisut pisariitsiginnaavoq. Allani naliliinernik annertunerusunik qulaajaaniarluni inuttaata arlaleriarlugu oqaloqatigisarnissaanik, pisariaqarpallu immikkut ilisimasallit naliliinerinik pissarsiniarnissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Qaqugu aalajangiinissamut naammattumik tunngavissaqalernissamut, suliani ataasiakkaani aalajangersimasumik naliliineq tamatigut apeqqutaassaaq. Naliliineq pisariaqartitsinermi annertunerussanngilaq.

Tapersorsuinissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu inuttaa innarluutilik nakkutiginnittorisinnaasaa angajoqqaatulluunniit oqartusaassuseqartut oqaloqatigineqaaqaassapput. Imm 4.2 oqaloqatigiinnermut tunngasoq takuuk.

125

Tapersorsorasuarneqarnissamik pisariaqartitsinermi

Tapersorsorasuarneqarnissamik pisariaqartitsinermi tapersorsuinissamik kommuni aalajangiissaaq, taannalu § 23 naapertorlugu oqaloqatigiittoqarsimanera, § 25 naapertorlugu

qulaajaasimaneq § 26-ilu naapertorlugu iliuusissanut pilersarusiorsimaneq suli naammassineqarsimannginnerat apeqqutaatinnagu aallartillugu.

Taama aalajangersaanikkut tapersersuigasuarmissamik utaqqiisaagallartumillu tapersersuinissamik pisariaqartitsineq akuerineqassaaq. Aalajangersagaq assesuutigalugu inuttaa annertunerusumik innarluuteqalerpat tapersersorneqarnissamillu pisariaqartitsileriataarpat imal. kommuni qulaajaanermut atatillugu inuttaata angerlarsimaffimminiitiinnarnissaata illersorneqarsinnaannginnera paasineqarpat, atorneqarsinnaassaaq. Aalajangersagaq isumassuisuusimasup assersuutigalugu angajoqqaap tassanngaannaq tamatumingga isumaginnissinnaajunnaarnerani taamaalillunilu assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut pisariaqartitsilersinnaanermi atorneqarsinnaassaataaq.

Tapersersorneqarasuarmissamik pisariaqartitsisoqarnera kommunimit naliliivigineqarpat taamaammallu kommuni oqaloqatiginneqaarani, qulaajaaneq iliuusissanullu pilersaarut naammasseqaarnagit tapersersuinissamik aalajangiippat, kommuni tamatuma kingorna sapinngisamik piaarnerpaamik oqaloqatiginnissaaq kiisalu qulaajaaneq iliuusissanullu pilersaarut suliaralugillu naammassissavai. Qulaajaaneq iliuusissanullu pilersaarut annertunerusumik tapersersuisoqarnissaanik imal. inuttaata allatut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik tikkuussippata, qulaajaaneq iliuusissanullu pilersaarut naammassisat tunngavigalugit kommuni aalajangiissaaq. Qulaajaaneq naammassereersoq iliuusissanulli pilersaarut suli naammassineqanngitsoq tapersersuinissaq aalajangiivigineqarsinnaavortaaq.

7.2 Ingerlaavartumik malinnaaviginninneq, § 39

§ 39

126

Kapitali 8 naapertorlugu tapersersuisoqarnissaanik imal. kapitali 9 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissaq aalajangiivigineqareerpat, kommuni tapersiinerup siunertaata suli eqquutsinneqarneranik paasiniaalluni malitseqartitsiuassaaq. Kommuni malitseqartitsiuarnermi tamatumani innuttaasup Inatsisartut inatsisaat inatsilluunniit alla naapertorlugu allatigut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik maluginiaanissamut pisussaaffeqarpoq.

Tapersiinerup qanoq akulikitsigisunik malitseqartinneqarnissaanut ersarissunik killiliisoqarsinnaanngilaq. Akulikissusissaat innuttaasut ataasiakkat tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerat tapersiinissallu qanoq ittuunera tunngavigalugu aalajangerneqassaaq. Taamaallilluni innuttaasooq ataavartumik innarluutilik iluaqusersuummik ass. tappiitsut

ajaappiaannik tunineqarnissaa akuersissutaappat, akulikitsunik malitseqartitsinissaq piunasaqaataassanngilaq. Taamaattoqarnerani innuttaasup tapersersorneqarnissamut pisariaqartitaasa akulikitsunik allannguuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq. Aappaatigut inummut tarnimigut nappaatilimmut (skizofreni) ingjallorteqartussanngorlugu akuerisamut akulikitsunik malitseqartitsinissamik pisariaqartitsisoqarsinnaavoq. Malitseqartitsinissap ilusissaanut piunasaqaateqanngilaq. Malitseqartitsineq ass. inuttaata suliamillu ingerlatsisup akornanni oqaloqatigiinnerni soorlu tapersiineri assigisaannulluunniit atatillugu ataavartumik pisinnaavoq.

Kommunalbestyrelsen nammineq ilumini malitseqartitsinissap ilusissaa akulikissusissaa pillugit maleruagassat aalajangersarsinnaavai, maleruagassalli innuttaasup pineqartup tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerani, tapersiinnissatullu pisarialittut akuersissutaasoq tungavigalugu malitseqartitsinerit pisariaqarfiini akulikinnerusinnaaqqullugit missingersuinissamut inissaqartitsissapput.

8 Kommuni sutigut tapersiinnaava /tapersiissava, §§ 40-45

8.1 Nammineq angerlarsimaffigisami isumassorneqarnissamut tapersiineq, § 40

§40

127

Kommuni inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsisartut nalunaarutaat § 5 naapertorlugu pissutsit ajornartingippassuk, inuk innarluutilik makkunanga neqeroofigissavaa:

- 1) inuttaanik namminermik ikiorsiineq,
- 2) angerlarsimaffimmi suliasani nalinginnaasuni pisarialinni tapersersuineq, kiisalu
- 3) nerisaqarnikkut kiffartuussineq.

Tapersersuineq inunnet innarluuteqarneq pissutigalugu suliasanik taakkunanga isumaginnissinnaanngitsumut neqeroorutaassaaq.

§ 40

128

Innarluutilimmut nammineq angerlarsimaffimminiittumut ulluinnarni isumassuisumut kommuni aningaasatigut tapersiissaaq.

Aalajangersagaq ulloq unnuarlu neqeroorummut inissiinissamut najoqqutatut atorneqassaaq.

Inuttaanut nammineq angerlarsimaffimmiittumut isumassuinissaq piunasaqaataavoq. Taamaalilluni inutaa ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarpat, aalajangersagaq naapertorlugu tapersiisoqarsinnaangilaq.

Aalajangersagaq qanigisaasunut ilaatigut ass. angajoqqaat meeqqamut innarluutilimmut isumassuineranni aapparissallu aapparminik innarluutilimmik isumassuisuunerani atornerajarajussaaq.

129

Isumassuinermi ilaapput makkunuunatigut ikiuineq tapersersuinerlu: Angerlarsimaffimmi nalinginnaasunik pisarialinnik suliaqarneq ilaatigut imminut eqqiarneq tamatumunngalu atatillugu uffarneq, qarngup kigutillu eqqiluitsuutinnissaat, kukiiarneq, unngiarneq, atisaajarneq atisalersornerlu, perusersarneq, amerissarneq, timikkut atortorissaarutinut soorlu sukangasuumik tasisuaartumik alersilernermit ikiuunneq kiisalu errorsineq, erruineq, eqqiaaneq nerisassiornerlu. Ulluinnarni isumassuinermit aningaasatigut tapersernejartup, suliassat Inatsisartut inatsisaat maleruagassallu tassannga tunngaveqartut naapertorlugit tapersernejarsinaagaluit tunngaviummik suliassarai.

Kommuni naliliineq aalajangersimasoq tunngavigalugu aallaavigisaq taanna avaqussinnaavaa, suliassanullu killilinnut immikkorluinnaq ittunut, innarluutilik tapersersussagaanni ilinniagaqarsimanissamik piunasaqaatitalinnik pisariaqartitsippat, annertunerusumik tapersiisinnaalluni.

Aalajangersagaq taanna naapertorlugu isumassuinermit aningaasatigut tapersiineq, ass. angerlarsimaffinni peqqissaasoqarnermit Peqqinnissaqarfimmit neqeroorutaasussamut taartaangilaq.

130

Inoqtigiit ilaannik tapersersuisutut atorfinitsineq

Inummut innarluutilimmut ulluinnarni isumassuisutut kommunimit atorfinitsitsinikkut aningaasatigut tapersiisoqassaaq. Inatsisartut inatsisaat pineqartoq inatsilluunniit alla naapertorlugu tapersernejarnissamut, inuup innarluutilip pisariaqartitsinera allatullu tapersersorneqarsinnaanera tunngavigalugit atorfinitsitsineri sapaatip akunneranut nalunaaquttap akunneri kommunimit amerlassusissaat aalajangiivigineqassapput. Inuttaata tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinera suliassallu suut isumagineqarnissaannik aalajangersimasumik naliliineq

tungavigalugit nalunaaquttap akunneri amerlassusilerneqassapput. Inoqutigiit sinnerisa angerlarsimaffimmi suliasanik nalinginnaasunik isumaginninnermi peqataanissaat naliliinermi piumasaqaatit ilaassaaq. Sulianik nalinginnaasumik inoqutigiit sinnerisa isumagisassaannik isumaginninnermut aningaasatigut tapersiisoqarsinnaangilaq.

131

Inummik inoqutigiinnut ilaangitsumik atorfinittisisoqarpat pinerluuteqarsimanginnermut uppersaammik pissarsiniartoqassaaq. Taamaalilluni ass. angajoqqaat meeqqaminut innarluutilimmut aningaasatigut tapersorsorneqarlutik isumassuisuuneranni, pinerluuteqarsimanginnermut meeqqanillu pinerliisimanginnermut uppersaatitissat pissarsiniartoqarnissaa isumaangilaq.

132

Atorfillip isertitarisimasai akileraaruserneqangitsut tungavigalugit akissarsiat naatsorsorneqassapput. Ukiut siuliini isertitat pillugit uppersaatissaqangippat, akissarsiat SIK-ip isumaqatigiissutaa naapertorlugu ilinniarsimangitsunut nal. akunnermusiassaaq atuuttoq minnerpaaq aallaavigalugu aalajangersaavigineqassapput.

Namminersortutut inuussutissarsiummik ingerlataqaraanni, naatsorsuineri tungavissamik pivusorsortumik pissarsinissaaq ajornakusoorsinnaavoq, inuttaatali siuliani isertitaanik akileraaruserneqangitsunik naatsorsuineri, kukkunerisuiisoq naatsorsuutilluunniit aqutugalugit, isertitanik kommunip naatsorsuinermini tungavigisinnaasaanik saqqummiussisinaagajussaaq. Naatsorsuineri pivusorsortumik tungavissarsinnaangikkaanni, naatsorsuineri SIK-ip isumaqatigiissutaa naapertorlugu ilinniarsimangitsunut nal. akunnermusiassaaq atuuttoq minnerpaaq aallaavigineqassaaq.

Ilassutaasumik sapatip akunneranut nalunaaquttap akunnialuiniit nal.ak. 40-t pallillugit aningaasatigut taperserneqarnissaaq periarfissaavoq.

133

Tapersersuisoqarneq pillugu aqqisuussinnermut tungatillugu makku ilanngunneqarput: Tapersersortinut ataqatigiissaarisooq ilanngussaaq 15, nal. ak. tapersersuiffiusut – iliusissanut pilersaarut ilanngussaaq 16, nal. ak. tapersersuiffiusut ilanngussaaq 17, ilanngussaaq 17 A Inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffiani isumassuisuunerimi akissarsiat, tapersersorteqarnerlu pillugu nalunaarussiaq ilanngussaaq 18.

8.2 Oqilisaassineq, § 41

§41

134

Oqilisaassinnermi utaqqiisaagallartumik angerlarsimaffiup avataani najugaqarnikkut qanigisaasut nalinginnaasumik isumassuisuusut oqilisaanneqarnerat pineqarpoq.

Immersugassaq oqilisaassinnermut tunngasoq ilanngussani nr 19-iuvoq.

Oqilisaanneqarnissap sivissusissaanut, qanorpiaq inissisimaneq inuillu ataasiakkaat tapersorneqanissamik pisariaqartitsinerat apequtaassaaq. Taassaasinnaapput akuttunngitsunik sap. ak. naanerini najugaqartarneq, feeriarneq imal. qaammatini arlalinni najugaqarneq. Oqilisaassineq suliassanik nalinginnaasunik ikiuinerup saniatigut allatigut tapersuinerusinnaavoq.

135

Kommuni innuttaasumut innarluutilimmut ulluinnarni angajoqqaanit qanigisaniillu allanit isumassuisulimmut imal. nammineq angerlarsimaffimmi ilaqutariinni paarsisartuniittumut oqilisaassinissamik neqeruussaaq.

Kommunip oqilisaassinissamik neqeroornissamut pisussaaffia; siullertut isumassuinerup angajoqqaanut qanigisaasunulluunniit allanut isumassuisunut annertuumik sulinerunermik nassataqarneranik, aappassaattullu oqilisaassinerup angajoqqaat qanigisaasulluunniit allat isumassuinnarsinnaanissaasa qulakkeerneqarnissaanik isumaqarpoq.

136

Nammineq angerlarsimaffigisami isumassorneqarnermut kommunalbestyrelsip tapersiisimanagera oqilisaanissami piumasaqaataangilaq. Tamanna ullut tamaasa tapersersortimik ass. ullormut inuttaata paaqqutarinissaanik isumaginnittussamik takkuttoqartaraluartoq, angerlarsimaffiup avataani oqilisaanneqarnissap akuersissutaanissaanut akornutaassangilaq.

137

Inatsisartut inatsisaanni § 48 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartitsinikkut oqilisaassisoqarsinnaavoq. Inuk oqilisaassassaq ulloq unnuarlu neqeroorutip sullissaanut naleqquttuussaaq. Oqilisaanneqarnissaq siunertaralugu ulloq unnuarlu neqeroorummi

najugaqarnek pineqarmat, kommuni najugaqarnissaq pillugu qitiusumik innersuussisarfinnut isumaqatigiissuteqassaaq.

Meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut, meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 37 naapertorlugu ilaqutariinni paarsisartuni akuerisani kommunimit aaqqissuussani oqilisaassisoqarsinnaavortaaq. Inuup oqilisaassassap najugaqarnermini periarfissani aaqqissuussani piukkunnartumik isumassorneqarnissaata tapersorsorneqarnissaatalu qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq.

8.3 Tapersorsortitut ikiorti, § 42

§42

138

Kommuni inummut innarluutilimmut nammineq angelarsimaffimmi, najugaqatigiiffimmi imal. najugaqarfimmi illersukkkami najugaqaannarsinnaaqullugu perorsaanikkut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisumut tapersorsortimik neqeruussaaq.

139

Tapersorsortitut ikiortip suliassai

Tapersorsorti ingialluillunilu perorsaanikkut iliuuseqassaaq. Tapersorsortip suliassaasa ilarpaalui tassaasinnaapput aaqqissuussinernut kulturimut tunngasunut imal. pisiniarfiliarnernut ingiallunineq, tapersorsortili ingialluinnermut atatillugu perorsaanikkut iliuuseqassaaq. Inuk innarluutilik annertuumik timikkut, tarnikkut silatussutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikillimasoq ingiallorneqarnissaannaanngitsumik perorsaanikkut tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsippat, tapersersuisuliinikkut tapersiisoqassaaq.

Aalajangersagaq naapertorlugu tapersorsortip inuk innarluutilik tarnikkut, timikkut inuttullu inooqataanikkut ineriartornerani tapersersussavaa ulluinnarnilu isumagisassatigut ikiuulluni. Tapersersuisup suliarisinnaasai tassaapput inummik innarluutilimmik makkunuunatigut imminut ikiorsinnaanngortitsiniarluni sungiusaanissaa: imminut eqqiluisaarneq, atisalersorneq, pisiniarneq, nerisassiorneq, aningaasaqarneq, kommunimut attaveqarneq, suliffeqarneq, sunngiffik, ilaqtutanut ikinngutinullu attaveqarneq.

Tapersersuisup inuk innarluutilik peqatigalugu sulianik isumaginninneq imal. inuttaa innarluutilik nammineq sulianik ingerlatsitillugu ilitsersuineq suliassarai.

Tapersersuisup suliassai inuttaata innarluutillip angerlarsimaffiani, pisiniarfinni, suliffimmi, pinngortitami ingerlanneqarsinnaapput. Taakkartukkat tamakkiisuunngillat.

140

Kommunip tapersersorteqarnikkut tapersiinissamik neqeroorneq pillugu aalajangiinnermini, tapersersortip sap. ak. nal.ak. suliffisai aalajangersassavai.

141

Kommuni tapersersortimik atorfinititsissaaq. Kommunip tapersersortimik atorfinititsinermi, innuttaasup innarluutillip tapersersorneqarnissamut suut pisariaqartinnerai, taamaalillunilu tapersersortissap suut piginnaaneqarfigissagai pingaartissavaa. Innuttaasup innarluutillip tapersersortillu imminnut tulluunnerat tamatigut aalajangersimasumik naliliinermik tunngaveqassaaq.

142

Kommuni tapersersortimik atorfinititsinermut atatillugu pinerluuteqarsimannginnermut uppernarsaammik piniassaaq pisariaqarpallu meeqqanik pinerliisimannginnermut uppernarsaammik piniassalluni.

143

Tapersersorti innarluuteqarnermut tunngasunik ileqqorissaarnermillu ilisimasaqassaaq (inulerinermi isummat naleqartitalu) nalinginnaasumillu ikiuisinnaassalluni.

144

Tapersersortimik atorfinititsinermi sulilerneratigut sulisitsisup/Isumaginninnermut allaffeqarfiup suliassaanik ilisimatitsinerminut atatillugu qulakkiissavaa, paasissutissat sulinissaanut pingaaruteqartut pisariaqarpallu sullitassaata peqqissusaanut tunngasunik tapersersortimut ingerlateqqissallugit: Inuup innarluuteqartup nammineq suut isumagisinnaavai sutigullu tapersersorneqartariaqarpa taamaalilluni suliassat sorpiaat tapersersortimit isumagineqartussatut kissaatigineqarpat.

8.4 Nuunnissamut ikiorsiissutit, § 43

§43

145

Meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut oqartussaassuseqartut arlaat kisimi marluullutilluunniit illoqarfimmut allamut nuussappata, kommuni aningaasartuutunik, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussiinissamut tapersiinissamik neqeroorsinnaavoq. Illoqarfimmut allamut nuunnermi aningaasartuutit pineqartut tassaapput pequtinik assartuinnermut angalanermullu aningaasartuutit uppersaatitallit.

Piumasaqaatit eqquutsinneqartussat:

1. Meeqqap tapersorneqarnissamut isumassorneqarnissamullu pisariaqartitai angajoqqaatut oqartussaassuseqartut maanna najugaanni eqquutsinneqarsinnaannginnerat eqquutsinniarnissaasaluunniit ajornakusoornera.
2. Meeqqap tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu siunissami najugarilerusutami eqquutsinneqarsinnaanerunera.
3. Angajoqqaatut oqartussaassuseqartut namminneq erseqqissumik kissaateqarnerarnerat.

Ilaqutariinnut innarluutilimmik meeralinnut, meeqqap eqqortumik ikiorneqarnissaanut periarfissagissaarnerusunut nuussinnaanissaq piviusumik periarfissanngorlugu, kommuni nuunnissamut ikiuunnissamik neqeroorsinnaavoq.

146

Angajoqqaatut oqartussaassusillit namminneq ersarissumik nuunnissaminnik kissaateqarsimanerat piumasaqaataavoq. Nuunnissaq kommunip pissusissamisoornerusutut isiginninnera kisimi tungavilersuutaassanngilaq.

Neqeroorutaanera tamatigut tungaviussaaq, kommunimiillu angajoqqaatut oqartussaassusillit aapaata marluullutilluunniit nuunnissaannut pinngitsaaliisoqassanngilaq. Taamatuttaaq aalajangersagaq naapertorlugu aningaasatigut tapersiinissap kommunimut pisussaaffiunani periarfissaanera pineqarpoq.

147

Meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut oqartussaassuseqartut arlaat ataaseq marluullutilluunniit, illoqarfimmut meeqqap innarluutillip ulloq unnuarlu najugaqarfimmut innersuunneqarfissaatut aalajangiiffigineqartumut nuunnerannut aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusernerisigut, tapersiinissamik neqeroornissamut kommuni

periarfissinneqarportaaq, angajoqqaat illoqarfimmut inissinneqarfianut nuunnissaat meeqqamut pitsaanagerussatut nalilerneqarsimatillugu.

Kommuni inissiisuusoq, innuttaasup illoqarfigisap avataanut inissinneqartumut tunngatillugu angerlarsimaffittut, iliuseqartussatut akilersuisussatullu inissisimaannassaq.

148

Meeraq, nunatsinni tapersersuinissamut periarfissat nunguppata, nunatta avataanut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut inissinneqarpat, angajoqqaat meeqqap naalagaaffeqatigiiffiup iluani illoqarfimmut inissinneqarfigisaanut nuunnissaannut tapersiisoqarsinnaavoq, angajoqqaat illoqarfimmut inissinneqarfianut nuunnissaat meeqqamut pitsaanagerussatut nalilerneqarsimatillugu. Taamatut pisoqartillugu kommuni meeqqamik inissiisuusimasoq tassaassaaq angerlarsimaffittut kommunerisaq taamaalillunilu meeqqamut tunngatillugu akilersuisussa.

8.5 Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmi piginnaangorsarneq piginnaangorsaqqinnerlu, §§ 44-45

§44

149

Kommuni Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmi inummut innarluutilimmut piginnaangorsarnissamut imal. piginnaangorsaqqinnissamut neqeroornissamut periarfissinneqrpoq.

Piginnaangorsarnermi piginnaasanik nutaanik ineriartortitsisoqartarpoq, ass. iluaqusersuusersuinikkut inuk innarluutilik atortorissaarut atorlugu nutaanik piginnaasaqalernissamut sungiusarneqartarpoq, imal. inuk innarluutilik majuartarfitsigut majuarsinnaangornissamut sungiusarneqartarpoq.

Piginnaangorsaqqinnermi qaratsap taqaagut milittoorsimaneq aanaartoorsimanagerluunniit pissutigalugu imal. pineqartoq ajutoornikkut innarluuteqalersimappat taamaammallu ass. pisunniaqqilernikkut assaminilluunniit atuisinnaangooqqinniarneqartarpoq piginnaasarimagaluit annaat ineriartorteqqinniarneqartarput.

150

Piginnaanngorsarneq piginnanngorsaqqinnerlu Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmiinnikkut - Pissassarfik orniguttarnikkullu sungiusarneqarnikkut ingerlanneqarsinnaapput. Inuup innarluutillip piginnaasanik ilikkarsinnaanera ilikkaqqissinnaaneraluunniit taamaalillunilu ulluinnarni imminut ikiorsinnaanerunissaa piginnaanngorsarnermi piginnaanngorsaqqinnermilu siunertaavoq.

151

Nuna Tamakkerlugu Inunut Innarluutilinnut Sullissivimmi piginnaanngorsarnissamik imal. piginnaanngorsaqqinnissamik neqeroornissamut kommuunip pisussaaffeqarnera pineqarani periarfissaanera kisimi pineqarpoq. Piginnaanngorsarnerup imal. piginnaanngorsaqqinnerup inuttaata piginnaasaqassusaanut annertuumik pingaaruteqartut naliliivigineqarnissaa piunasaqaataavoq. Piginnaasaqassutsimigut inuttaata ulluinnarni imminut ikiorsinnaanera ulluinnanilu suliassanik nammineerluni atortorissaaruserluniluunniit/iluaqusersuuserneqarluniluunniit suliaqarsinnaanera pingaarnertut pineqarput.

Innuttaasunut innarluutilinnut sullissiviup avataani najugalinnut, utaqqiisaagallartumik najugaqarluni piginnaanngorsarneq piginnaanngorsaqqinnerlu aalajangersakkami periarfissinneqarportaaq.

8.6 § 45 naapertorlugu tapersersuinissamut periarfissat

§45

152

Kommunalbestyrelsit makkunuunatigut tapersiisinnaavoq:

- 1) Inuttut ikiorteqarneq isummersornerlu
- 2) Sungiusarneq
- 3) Atortorissaarutit ikiuutaasut
- 4) Ingiaqateqartitsineq
- 5) Inigisap aaqqisugaanera
- 6) Qamutit motorillit
- 7) Ataatsimoortumik angallasinermik aaqqisuussineq
- 8) Aningaasartuutaanerusut
- 9) Suliffissaqartitsinermut-, sammisaqartitsinermut katerisimaaqateqarnissamut neqeroorutit, aamma

10) Pikkorissarneqarnerit ilinniartinneqarnerillu, matunami qanigisaasunut ilanngullugu

8.7 Atortorissaarutit ikiuutaasut

153

Kommuni innuttaasumut innarluutilimmut atortorissaarummik/iluaqusersuummik imaalisooqarsinnaatillugu pissarsiniarnissamut, tapersiissaaq, takuuk § 9. Inuit innarluutilit tapersorsorneqarnissaanut, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat:

- 1) inuup innarluutaata kingunerisaanut annertuumik iluaquisiinnaasumik,
- 2) inuttaata ulluinnarni inuuneranut annertuumik oqilisaataasinnaasumik, imal
- 3) inuttaata inuussutissarsiummik ingerlatsisinnaanissaanut pisarialimmik.

Atortorissaarutininik qinnuteqarnissamut immersugassaq ilanngussani nr. 20-uvoq.

154

Atortorissaarummik/iluaqusersuummik pissarsinissamut tapersiinissamut piumasaqaatinut qulaani taaneqartunut assersuutit:

- 1) Atortorissaarutip/iluaqusersuutip inuttaanut makkunuuna periarfissiinissaa: ass. teknikkikkut atortorissaarummik atuinikkut ilinniarnissamut imal. suliffeqarnissamut, rollatori, issiavik kaassuartagaq atortorissaarulluunniit alla atorlugu silami angalasinnaanissamut, ass. teknikkikkut iggavimmi atortorissaarutit assigisaallu atorlugit nammineq nerisassiorsinnaalernissamut.
- 2) Isigiarsuttunut oqarasuaat angallattagaq imal. allisitsiut isigiarsuttunut atuarnermi atugassiaq, siniffik immikkut ittoq innarluutilimmut naleqqussagaq, avataaniit aqutsissutit pisariiallit angerlarsimaffimmi teknikkikkut atortorissaarutininut atugassat, iggafimmi sakkussat pisariiallit naleqqussakkat, tappiitsup ajaappiaa assigisaallu.
- 3) Suliffimmut angalasinnaanissamut atortorissaarut pisarialik, suliamik ingerlatsisinnaanissamut atortorissaarut pisarialik, sullivimmik immikkut pisarialinnik pequsersuineq assigisaallu.

155

Atortorissaarummik/iluaqusersuummik pissarsinissamut aningaasartuutininut, inuup innarluuteqanngitsup nammineq inuttut angerlarsimaffiminilu atugassamisut nalinginnaasumik pissarsiarisartagaanut akianik annertuumik qaangiisunut taamaallaat tapersiisoqarsinnaavoq.

Kommuni innuttaasut innarluutilinnut atortorissaarutininik toqqaanissamut siunnersuinissamik tamatumingalu atuinissamut ilitsersuinissamik neqeruussaaq. Kommuni Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmit Pissassarfik siunnersuinissamut ilitsersortinniarsinnaavoq.

156

Atortorissaarutip atorsinnaanissaanut iluarsaanissaq aserfallatsaaliinissarlunniit pisariaqarpat, atortorissaarummik Inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat § 9, naapertorlugu akuersissutaasumik iluarsaanermut aserfallatsaaliinermullu aningaasartuutit kommunip matussusissavai, § 11 malillugu. Atortorissaarutit atukkiunneqarsinnaapput.

Atortorissaarummik iluarsaanermut aserfallatsaaliinermullu aningaasartuutininik matussusiinissamut tunngatillugu sulianik ingerlatsinermi, atortorissaarutip taarserneqarnissaata aningaasaqarnikkut pissusissamisoornerunera kommunimit naliliivigineqassaaq.

157

Katsorsaanermi sakkoq atortorissaarullunniit

Napparsimmavimmi katsorsartinnermut atatillugu imal. katsorsartinnerup aallartinneqareersup nanginneqarneranut atatillugu katsorsaanermi sakkoq imal. napparsimasumut sakkussatut tunniussaq. Tamatumani katsorsaanermi angusamik pitsaanerulersitsiniarneq, imal. angusap tamatuma ajornerulinginnissaa siunertaavoq.

Taamaalillutik katsorsaanermi sakkut tassaapput:

- Atortorissaarutit, napparsimmavimmi katsorsarneqarnermut atatillugu ikkussat.
- Atortorissaarutit, Peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnermut atatillugu imal. katsorsartinneq aallartinneqareersoq nangillugu iluaqutsiussat, napparsimasup qanoq innerata aalaakkaalernissaanut napparsimaveqarfimmiit nakkutigisassat.
- Atortorissaarutit, napparsimaveqarfimmi katsorsartinnermut atatillugu imal. katsorsartinnerup aallartinneqareersup nanginneratut iluaqutsiussat, angerlarsimaffimmilu utaqqiisaagallartumik ataavartumillunniit atugassatut pissarsiarineqartut, atornissaallu napparsimaveqarfimmi napparsimasumut ilinniartinneqarsimasut imal. napparsimasup atortorissaarummik atuinera napparsimaveqarfimmit ilaatigut nakkutigisaasoq.
- Atortorissaarutit, napparsimasup napparsimaveqarfiup naliliinera naapertorlugu, napparsimmavimmi katsorsarneqarnissamut utaqqinermi pisariaqartitai.

158

Inuk napparsimmavimmiit angerlartinneqareernermi kingorna nakorsaanikkut tunngavilikkamik napparsimmavimmi immikkut ilisimasatigut piumasaqaatitalimmik napparsimmavimilu neqeroorutaasumik, immikkut ittumik angerlarsimaffimmiit sungiusarneqarnissamik pisariaqartitsippat, nakorsaanermi sakkussat imal. atortorissaarutit tamatumunnga pisariaqartitat napparsimmaviup tunniutissavai. Napparsimmavimmiit angerlareernermi immikkut ittumik piginnaangorsaaqqinnissamut sungiusarneqarnermut atatillugu, nakorsaanermi sakkussanut imal. atortorissaarutinut aningaasartuutit kommunip akilissavai.

Katsorsaanissamut sakkussat pinaveersaartitsisapput, ikiorsiissutillu ulluinnarni inuuniarnermi aporfiusunut innarluuteqarneqartumut ataavartumik, sivisunerusumilluunniit oqilisaataasussatut ikiorsiissutigineqassapput.

Taakku tassaasinnaapput atortorussissaarut nakorsaanermilu atortoq. Taamaattoqassappat pisortaqaqrfiup sorliup tamatuminnga aningaasaliinissaanut, sumi atorineqarnera isumagineqarneralu, peqqinnissamut tunngasuunera imal. inuup innarluutillip ataavartumik akornutaanut iluaqutissaanera apeqqutaassaaq.

Atortup atortorissaarutaanera imal. nakorsaanermi atortuunera kommunimit nalornissutaappat, atortoq peqqinnissaq pillugu inatsit naapertorlugu akilerneqarsinnaanersoq kommuunip paasiniaavigissavaa.

Paasiniaanermi tamatumani akisussaaffik kommunip kisimiilluni tigumminagu, kommunimiit Peqqinnissaqarfimiillu ataatsimut akisussaaffigineqarpoq. Peqqinnissaqarfiumut kisimi nakorsaanermi atortuunera isummerfigisinnaavaa.

Nakorsaanermi atortut pitsaaliuutaallutillu nakorsaataassapput, atortorissaarutilli/iluaqusersuutilli innarluuteqarnermut atatillugu ajornartorsiutinut, ataavartumik sivisuumilluunniit inummut innarluutilimmut ulluinnat oqinnerulersillugit iluaqutaassallutik.

8.8 Ingiallorteqarneq

159

Innuttaasut innarluutillit tamatigut ilaqquttat, ikinngutit imal. najugaqarfittut neqeroorummi sulisut ikiortisereqqaanargit angerlarsimaffimmiit anillutik pisiniarsinnaanissaq, aaqjissuussinerni kulturimut isumaginninnermullu tunngasunik sammisaqarfiusuni peqataanissaq allatuulli pisariaqartippaat.

Ingjallorteqarnermi innuttaasunut ataavartumik piginnaanikillisimasunut pissusissamisuulersitseqataanissaq inuiaqatigiinnilu akuutitsinissaq siunertaavoq, nammineersinnaanissamullu periarfissanik toqqaasinnaanermik innuttaasut innarluutillit namminneq inuunermut akisussaaffiannik annertusaanermut anguniakkat ilaattut isigineqassalluni.

Ingjallortit siunertarisamik- tassalu sammisanut peqataaffigissallugit kissaatigisanut ornigunnissamut piviusunngortitseqataassaaq. Suliassatut assersuutaasinnaasut tassaapput: innuttaasumik anissappat tapersersuineq, pisiniarnermi pisiassanik ujaasineq pisanillu tigummiarluni angerlaassineq, aqqulluttukkut kaassuartakkamik ikiuunneq, innuttaasup perusersariartornerani ikiuunneq, innuttaasumik pinngortitamukaassineq imal. innuttaasumut qaratsakkut nukinnik aqutsivikkut ajoqutilimmut, inunnut allanut paasinartunik oqalussinnaanermik ajornartorsiuteqartumut attaveqatigiinnermut tunngatillugu ikiuunneq, imal. innuttaasumut tappiitsumut sunngiffimmi sammisaqarnissaanut ikiuunneq.

Ingjallortit innarluutiniq ilisimasaqartariaqarpoq, ileqqorissaarneq ikiuunnissamullu ass. kivitseriaaseq piginnaaneqarfisariaqarlugu.

- Kommuni inummut innarluutilimmut, innarluutini pissutigalugu kisimiilluni angalasinnaangitsumut qaammammut nal. ak. 15-it pallillugit ingjallorteqarnissamik neqeruussaaq.
- Kommunip ingjallortit akueralugulu atorfinitsissavaa.
- Inuup ingjallorteqarsinnaasup kia ingjallortaanissaa siunnersuutigisinnavaa.
- Tamatuma saniatigut kommunip qaammammut nal. ak. 15-it pallillugit ingjallorteqarnerup qulaani pineqartup saniatigut, inuup innarluutillip ingjallorteqarnermi feeriansinnaangippat feeriansinnaanissaa siunertaralugu ingjallorteqartitsinissaq neqeroortigisinnavaa. (ilitersuummi matumani imm. 12.1-imi annertunerusunik paasisassarsiorit).
- Inuup innarluutillip sammisanut sunut ingjallorteqarnissi nammineq aalajangissavaa. Samisani isumaginninnermut atatillugu perorsaanikkut iliuuseqarnikkut tapersersorneqarnissamik piunasaqaatitaqanngitsuni taamaallaat ingjallorteqarteqarsinnaavoq.
- Najukkami ingjalluiffiit akornanni angalanermut ingjallortip aningaasartuutai kommunip akilissavai.

- Kommuni ingjallortimik atorfnititsinermut atatillugu pinerluuteqarsimannginnermut uppersaammik piniassaaq pisariaqarpallu meeqqanut pinerluuteqarsimannginnermut uppersaammik piniassalluni.

8.9 Inigisap iluanik naleqqussaaneq

160

Kommuni inuup innarluutillip inaata immikkut aqqissuunnissaanut tapersiissaaq:

- 1) inigisap pineqartumut angerlarsimaffittut piukkunnarnerulersinnissaa pisariaqarpat,
- 2) aqqisuussinikkut inutaa inigisamini nammineersinnaanerulersinnaappat,
- 3) inutaa nammineq angerlarsimaffimmini, najugaqatigiiffimmi imal. najugaqarfimmi nakkutigisami najugaqarpat.

Inigisap aqqissuunnissaanut qinnuteqarnermi immersugassaq ilanngussani nr. 21-uvoq.

Inigisap immikkut aqqissuunnissaanut, inuup innarluuteqanngitsup inigisamik aqqisuussinermut nalinginnaasumik aningaasartuutaanit annertuneroqisunut taamaallaat tapersiisoqarsinnaavoq.

Kommuni inigisap aqqisuunneqarnissaanut atatillugu, ajornanngippat inutaa innarluutilik suliamik ingerlatsinermi sapinngisamik piaarnerpaamik, ilaatigut inigisap aqqissuunnissaata pilersaarusionerani atortussanik assigisaannillu toqqaanissami peqataatissavaa.

8.10 Qamutit motorillit

161

Qamutininik motorilinnik, biiliunngitsunilli pissarsinissamut, inutaa innarluutilik ulluinnarni ilaasartaateqaranilu taxamik angalaarfiunngitsumi najugaqarpat angalasarpuunniit, kommuni tapersiissaaq.

162

Qamutininik motorilinnik atuinermut tunngatillugu aningaasartuutit, qulaani aalajangersagaq naapertorlugu tapersiinikkut matussutissanik kommuni ilaatigut makkununga tapiissaaq:

- 1) misissuineq ilanngullugu nalinginnaasumik aserfallatsaaliineq,
- 2) iluarsaanerit
- 3) sillimasiinerlu.

Iluarsaanernut tunngatillugu immersugassaq ilanngussani nr. 22-uvoq qamutinillu motorilinnik sillimasiineq ilanngussani nr. 23-uvoq.

163

Misissuinerit iluarsaanerillu ilanngulligit nalinginnaasumik aserfallatsaaliinnermut, qamutininik mootorilinnik taamaaqataannik nutaanik pisinnermit akisunerungippat aatsaat tapiisoqassaaq. Aserfallatsaaliinnermut iluarsaanerimulluunniit tapiinissaaq, imal. qamutininik mootorilinnik taamaaqataannik nutaanik pissarsinissaaq kommunimit toqqarneqarsinnaavoq.

164

Qamutininik mootorilinnik biilit ilanngullugit immikkut aaqquisuussinnermut kommuni tapiissaaq:

1. inuup innarluutillip qamutit allanngorteqqaarnagit atorsinnaangippagit
2. qinnuteqartup peqqissusaa tamatumani apeqqutaappat, imal.
3. qinnuteqartup biilimi issimanissaanut oqilisaataappat
4. automatgeariliinissami 25.905 koruunit sinnerlugit akeqangippat, biili ukioq sinnernagu pisoqaassuseqarpat fabrikkimiillu automatgeariligaappat.

165

Kingullermik tapiissuteqarnermiit ukiut arfineq pingasut qaangiutsinnagit automatgeariliinissamut tapiisoqassaaq:

1. biili qinnuteqartup piginnaasaasa allanngornerat pissutaalluni atussallugu naapertuukkunnaarpat,
2. qinnuteqartup peqqissutsimut tunngasut pissutigalugit biilini taarsertariaqarsimappagu,
3. qinnuteqartup ilaqtariit qanoq inissisimanagerat eqqarsaatigalugu biilini taarsertariaqarsimappagu,
4. biilileriffimmiit akuerisamik biilip taarsertariaqarnera uppernarsineqarpat,
5. biili ajoquserluni aseruissimappat,
6. biili iluarsarneqarsinnaangippat, imal.
7. biilileriffimmiit akuerisamik biilimik iluarsaanerimut aningaasartuutit annertuallaarnissaat uppernarsarneqarpat.

Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat 14, imm. 6 naapertorlugu tapiinissami, biilip qinnuteqartumit inoqtigiilluunniit arlaannit pigineqarnissaa piumasqaataavoq.

Qulaani taaneqartutut pisarialimmik aaqquisuussinissamut, iluarsaanerimut, taarsiinnermut paaanermullu pisariaqartitsineq naapertorlugu tapiisoqassaaq.

8.11 Ataatsimut angallassisarneq

166

Kommuni inummut innarluutilimmut ataatsimut angallassisarnermik neqeroorsinnaavoq. Kommuni ataatsimut angallassisarmissamut qamutininik motoorilinnik atugassiinnaavoq. Taama aaqqissuussineq Peqqinnissaqarfik imal. suliniaqatigiiffik namminersortoq suleqatigalugu pilersinneqarsinnaavoq.

Innarluutilinnut bussitaarnissamut qinnuteqaat ilanngussani nr. 24-uvoq.

8.12 Aningaasartuutaanerusut

167

Inummut innarluutilimmut aningaasartuutaanerusunut annertuunut matussutissanik kommuni tapiissaaq. Tassalu aningaasartuutininut innarluutip toqqaannartumik nassatarisaanut.

Aningaasartuutaanerusunut annertuunut qinnuteqarnermi immersugassaq ilanngussani nr. 25-uvoq, angallassisarnermullu aningaasartuutaanerusunut annertuunut immersugassaq ilanngussani nr. 26-ulluni.

Kommuni inummik innarluutilimmik angerlarsimaffimmi pilersuinermi aningaasartuutaanerusunut annertuunut matussutissanik aningaasatigut tapiissaaq. Inuup innarluutaata nassatarisaanik aningaasartuutaanerusunut annertuunut, inatsit alla imal. inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat allat naapertorlugit matussuserneqarsinnaanngitsunut matussutissanik taamallaat tapiisoqarsinnaavoq.

Aningaasartuutaanerusut matussutissaannik tapiinissami isertitaqqortussuseq apeqqutaanngilaq akileraarutitaqaranilu.

Aningaasartuutaanerusunut annertuunut assersuutit:

Tunngaviusoq tassaavoq innarluutilittut najugaqarnerup, inuuniarnerup ulluinnarnilu pissaqarniarnerup akisunerunanilu akikinnerunnginnissaa. Inuk innarluutilik innuttaasutut allatulli inuuniarnermi aningaasartuutit nalinginnaasut soorlu nerisassat, atisassat, feeriarneq, sunngiffimmi soqutigisat, nuannaarniutit, meeqqat paarineqarnerat il.il. nammineq akiligassarai.

Inuk innarluutilik innarluutini pissutigalugu timigissartarfimmi ass. qaammammut 800 koruunik akilimmi sungiusartarnikkut, ulluinnaarni oqinnerusumik inuuneqalernissamut akornutit ilaanut ikiorserneqarsinnaavoq. Tamanna naliliivigineqarsinnaavoq immaqalu innarluuteqarneq pissutigalugu aningaasartuutaanerusutut pisarialittut qaammammut aalajangersimasumik aningaasaliiffigineqarsinnaalluni.

Inuk assersuutit sapigarpassuaqarsinnaavortaaq taamaammallu nerisassanut, eqqiaanermi atortussanut imminullu eqqiluisaartinnissamut atortussanut assigisaannullu, qaammammut pisiassanik nalinginnaasunik pisinermiit 500 koruunit sinnerlugit atuinermik kinguneqartumik annertuunik aningasartuuteqarnerulluni. Tamatumani pineqartoq uppernasaammik takutitsinikkut, qaammammut agguaqatigiissillugu aningaasartuuteqarnerunera aningaasaliiffigineqarsinnaassaartaaq.

Assersuutit tamakkiisuungillat.

Aningaasartuutit pineqartut aningaasartuutaasartunut ataasiaannartunulluunniit tunngasuusinnaasut nalinginnaasumik qaffasissusaat, ilisimasat aallaavigalugit tunngaviusumik aningaasartuutaanerusut aalajangersaavigineqassapput. Taakku tassaasinnaapput immikkut nerisarisassanut, ass. innuttaasunut sukkortunut imal. immuup sukkuanik laktosemik annertuumik sapigalinnut, nakorsap uppernasaasigassaanut aningaasartuutaanerusut.

168

Naatsorsuineq

Tapiissutinik naatsorsuineq inunnet ataasiakkaanut aningaasartuutaanerusutut ilimanaatillit imal. uppernarsakkat tunngavigalugit pissaaq.

Aningaasartuutaanerusutut ilimanaatillit tunngavigalugit naatsorsuisoqarpat, kommunalbestyrelsi aningaasartuutaanerusussatut ilimagisatut missingersuummik aalajangersaassaaq.

Aningaasartuutaanerusut missingersuutit, aningaasartuutit pineqartut agguaqatigiissitsinikkut qaffasissusaat aallaavigalugu aalajangersaavigineqassapput.

Aningaasartuutaanerusuni aningaasartuutit nalinginnaasut ataasiaannarlunilu aningaasartuutit pineqarput.

Aningaasartuutaanerusunut annertuunut aningaasartuutaanerusussatut missingersukkat minnerpaamik ukiumut 6.000 koruuniuppata tassalu qaammammut 500 koruuniuppata aatsaat tapiisoqarsinnaavoq. Tapiissut qaammammut aningaasartuutaanerusussatut missingersukkat

aallaavigalugit aalajangiivigineqassaaq koruuninullu 100-mik agguarneqarsinnaasunut qaninnernut akunnaallisineqassallutik.

Tunngaviusumik aningaasanngorlugu tapiisoqassaaq. Tapiissutilli ilaat aningaasanngornagit inuuniarnermili atortussanut ikiorsiissutitut kommunimit toqqaannartumik tunniunneqarnissaat isumaqatigiissutaasinnaavoq.

Tapiissutit aningaasartaat qaammatikkaartumik tunniunneqartassapput. Aningaasat toqqaannartumik kommunimit tunniunneqartartut qaammammut aningaasartuutaanerusunut tapiissutinit ilanngaatigineqassapput. Kommuni aningaasartuutaanerusunut annertuunut matussusiinissamut aningaasaliigaangat, aningaasaliinermi allakkiaq qanoq naatsorsorneqarsimaneranut nassuiaammik imaqassaaq.

169

Naatsorsueqqinneq

Aningaasartuutaanerusussatut ilimagisani imal. uppersakkani kommunip tapiissutissatut aalajangiinermi tunngavigisaani allangortoqarpat, tapiissut tamatumunnga naapertuuttunngorlugu allangortinneqassaaq. Aningaasartuutaanerusutut ilimagisat imal. uppersakkat qaffannerat apeqqutaatinnagu, tapiissutip kingullermik aalajangiinermiit ukioq ataaseq qaangiutsinnagu aalajangiivigeqqinneqarnissaa aningaasartuutaanerusunut tapiissutisisup piumasaqaatigisinnaangilaa. Taama qaffaateqartoqartillugu tapersiinnermut aalajangiinermik allanguineq, piffissamit aningaasartuutaanerusutut ilimagisat uppersakkalluunniit aallarnerfianniit atuutilissaq.

Aningaasartuutaanerusunut uppersaatit pisariaqassappat naatsorsueqqinnissamut toqqortarinissaat pillugu kommunip innuttaasumut innarluutilimmut ilitsersuinissaa pingaaruteqarpoq.

170

Aningaasartuutaanerusut ataasiakkaat

Aningaasartuutaanerusumut ataasiinnarmut tapersiinissaq pisariaqartinneqalissappat, qaammammut aningaasat annertussusaat nalimmassarnagit ataasiannaarluni tunniussinikkut taamaaliortoqarsinnaavoq. Tamanna inuttaata aningaasartuutaanerusunut annertuunut matussutissanik taperseerineqarnissamut pisinnaatitaaffeqareernissaanik piumasaqaatitaqarpoq.

171

Atorunnaarsitsineq

Taparserneqarsinnaanermut piumasaqaatit eqquutsinneqarunnaarpata, imal. aningaasartuutaanerusut ilimagisamiit annikinneruppata ataatsimullu aningaasartuutit killiliussanit qaangiinngippata, tamatuma paasineqarneraniit tapersiineq qaammatip naanerani atorunnaarsinneqassaaq.

172

Utertitsisussaatitaaneq

Innuttaasoq innarluutilik pissutsit piviusut ilisimagaluarlugit ilitsersuummi matumani imm. 8.5 -imi tapersiisutaasinnaasunik pissarsippat, taakku utertinneqarnissaat kommunip piumasarisinnaavaa. Utertitsinissamik piumasaqaateqarnissami inuttaata, nakkutiginnittoqarpat nakkutiginnittuata imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartup, tapersiinnerup pisariaarussimanerani ilisimanninnissaat imal. ilisimannittariaqarsimanissaat piumasaqaataavoq. Inuup innarluutillip tapiissutip pisariaarunnerata nakkutiginnittorisinnaasaanit imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartumit ilisimaneqalerneraniit imal. ilisimalersimasariaqarneraniit utertitsinissaq piumasaqaataasinnaavoq.

8.13 Suliffeqarnissamut, sammisaqarnissamut ataatsimoornissamullu neqeroorutit

173

Suliffeqarneq

Innuttaasoq innarluutilik 18-ileereersimasoq innarluuteqarneq pissutigalugu suliffeqarfinni atugassarititaasut nalinginnaasut tunngavigalugit suliffeqalersinnaanngippat suliffigisamillu aalaakkaasumik suliinnarsinnaanngippat, inatsillu alla naapertorlugu neqeroorummik atuisinnaanngippat, suliffeqarnissamik kommuni neqeruussaaq, takuuk inuit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut pillugit aalajangersagaq.

174

Sullissassatut saaffigineqartut tassaapput innuttaasut timikkut tarnikkulluunniit annertuumik piginnaanikitsut nalinginnaasumillu suliffeqarsinnaanngitsut imal. sammisassatut piginnaanngorsaqqiinissamut neqeroorutini imaluunniit suliffimmik misiliinermi peqataasinnaanngitsut.

Nakkutigisamik sulineq, pingaarnertut innuttaasunut atugassarititaasut nalinginnaasut tunngavigalugit suliffeqalersinnaanngitsunut imal. suliinnarsinnaanngitsunut isumaginninnermi neqeroorutaavoq.

175

Kommuni sannavinnik nakkutigisanik sullivinnillu nakkutigisanik suliffiusinnaasunik pilersitsillunilu ingerlatsisinnaavoq.

Kommuni ulloq unnuarlu neqeroorummut atatillugu sannavimmi sullivimmiluunniit nakkutigisami sulisitsinissamik Naalakkersuisunut imal. ulloq unnuarlu neqeroorummut isumaqatigiissusiorsinnaavoq. Kommuni tamanna pillugu akigititamik Naalakkersuisut aalajangigaannik ingerlatsisumut akiliuteqassaaq.

176

Sammissaqarnermut aningaasarsianik Naalakkersuisut aalajangersagaannik Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutitsinermut Naalakkersuisoqarfiup isumaginninnermi aningaasanngorlugit ikiorsiissutit atuuttut pillugit kaajallaasitaa, Naalakkersuisoqarfiup nittartagaani takuneqarsinnaasoq naapertorlugu, inunnut innarluutilinnut suliffeqartunut kommuni akissarsititsissaaq.

177

Inuk annikitsuinnarmik isertitaqarsinnaappat, sulisinnaappat minnerpaamik suliassaqarfiup iluani isumaqatigiissutit naapertorlugit aningaasarsiat ikinnerpaat 15 %-isut naapertorlugit aalajangersakkanik akisarsiaqartitsisoqarsinnaavoq.

Sammissaqarnermut aningaasarsiat, ilanngussani takuuk nr. 27.

178

Sammissaqarnissamut ataatsimoornissamullu neqerootit

Kommuni innuttaasumut innarluutilimmut, piginnaasat inuunermi atugassarititaasut inuunerullu naleqassusaata attatiinnarnissaannut pitsaanerulersinnissaannulluunniit sammissaqarsinnaanissamik ataatsimoorsinnaanissamillu neqeruussaaq, takuulli inunnut ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqartunut tunngatillugu ataani aalajangersagaq.

179

Sammisaqarnissamut ataatsimoorunnissamullu neqeroorutit inuit ataasiakkaat inuunerisa naleqassusaannik annertusaanissamik siunertaqarput pingaartumillu innuttaasunut inoqatinik peqateqarnissamik ataatsimoorlunilu sammisaqarnissamik pisariaqartitsisunut saaffiginnissutaallutik. Innuttaasunut timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikitsunut neqeroorutini sammisaqartitsinikkut tapersiillunilu isumassuinissaq ilaatigut ulluinnarni piginnaasanik sungiusarnissaq imal. innuttaasunut aalajangersimavallaartunik toqqammaveqarnissamik pisariaqartitsinngitsunut, sammisaqartinneqarnissamik ataatsimoorunnissamillu neqeroorutitik annikitsunik pilersitsinissaq pisariaqarsinnaavoq.

180

Kommunalbestyrelsi ulluunerani ornittakkanik sannavinnillu nakkutigisanik sammisaqarfiullutillu atatsimoorfiusinnaasunik pilersitsillunilu ingerlatsisinnaavoq.

181

Kommuni Naalakkersuisunut imal. ulloq unnuarlu neqeroorummut sammisaqartitsinissamik ataatsimoorinnaanissamillu neqeroorutit ulluunerani ornittakkani imal. ulloq unnuarlu neqeroorummut atatillugu sannavimmi nakkutigisami ingerlanneqarsinnaanissaat pillugu isumaqatigiissuteqarsinnaavoq. Ingerlatsisumut akigititamik Naalakkersuisut aalajangersagaannik Kommuni akiliuteqassaaq.

182

Kommuni inunnut sammisaqarnissamut ataatsimoorunnissamullu neqeroorummut innersuussanut aningaasarsiaqartitsissanani allatigut akissarsiaqartitsissanngilaq.

183

Kommunip innuttaasunut innarluutilinnut suliffissatut imal. sammisassatut ataatsimoorfissatut neqeroorummut innersuussanut angallassinermut aningaasartuutit naapertuuttut akilissavai.

Inuit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut

184

Innuttaasut innarluutilinnut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat § 48 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorumi najugaqartunut, suliffeqarnissamik, sammisaqarnissamik -ataatsimoorinnaanissamillu Naalakkersuisut neqeruussapput.

185

Naalakkersuisut sannavinnik nakkutigisanik, sullivinnik nakkutigisanik ulluuneranilu ornittakkanik sulliviullutillu sammisaqarfiusinnaallutik ataatsimoorfiusinnaasunik pilersitsillutillu ingerlatsisinnaapput.

186

Suliffeqarnissamut, sammisaqarnissamut ataatsimoorfiusinnaanissamullu neqeroorutit sannavimmi nakkutigisami, sullivimmi nakkutigisami ulluuneraniluunniit ornittakkami kommunalbestyrelsimit inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut nalunaarummi § 17 aamma § 18 naapertorlugit ingerlanneqartuni atuinissamik, Naalakkersuisut kommunalbestyrelsimut isumaqatigiissusiorsinnaapput. Naalakkersuisut tamatumunnga ingerlatsisumut akigititamik Naalakkersuisut aalajangigaannik akiliuteqassapput.

187

Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut sannavinni nakkutigisanik sammisassaqaqtitsiviusinnaasunillu sammisassaqaqtitsinermut aningaasarsianik Naalakkersuisut aalajangersagaannik akissarsiaqaqtinneqassapput.

8.14 Qanigisaasut ilanngullugit pikkorissaanerit ilinniartitsinerillu

188

Inuit ataasiakkaat ulluinnarni iliuuseqarsinnaassusaannik pitsaanerulersitsinissaq siunertaralugu, inunnut innarluutilinnut pikkorissarnermi ilinniartitaanermi assigisaannilu peqataanissamik kommuni neqeruussaaq.

189

Qulaani aalajangersagaq naapertorlugu pikkorissaanermi ilinniartitsinermiluunniit peqataanissamut kommuni aningaasatigut tapersiisinnaavoq.

190

Kommuni pikkorissarnissat ilinniartitsinissallu pillugit ilitsersuutininik Pissassarfimmi Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmi inunnut innarluutilinnut, qanigisaasunut imal. ilinniagalinnut pikkorissaanernik neqerooruteqartartumut pissarsiniarsinnaavoq.

191

Kommuni inuit innarluutilit qanigisaannut siunnersuissaaq.

192

Innuttaasunut innarluutilinnut qanigisaasup inummut innarluutilimmut ulluinnarni oqilisaanissamut pitsaanerulersitsinissamullu atatillugu tapersersorneqarnissaa piginnaasaasalu nukittorsarneqarnissaat siunertaralugu pikkorissaanissani ilinniartitsinissanilu peqataanissamik, qanigisaasunut kommuni neqeruussaaq.

Kommunip qulaani taaneqartutut siunnersuinnermut, pikkorissaanermut ilinniartitsinermullu atatillugu qanigisaasup inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat inatsilluunniit alla naapertorlugu ikiorneqarnissamik pisariaqartitsinnaanera maluginiassavaa

9 Qanoq ilinerani inissamik/najugaqaqatigiiffimmiinnissamut, najugaqarfimmi illersukkamiinnissamut imal. Ulloq unnuarlu neqeroortoqassava, §§46-50

Innuttaasunut innarluutilinnut najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersukkat kommuninit ingerlanneqarput. Innuttasunut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit naapertorlugit Naalakkeruisut, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmiit ingerlanneqarput.

9.1 Najugaqaqatigiiffiit, § 46

§46

193

Kommuni innuttaasumut innarluutilimmut najukkami najugaqaqatigiiffimmi inissamik neqeruussaaq:

1. innuttaasoq 18-ileereersimappat,
2. innuttaasoq annertuumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikinneq pissutigalugu ulluinnarni tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat,
3. innuttaasoq annertuumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imal. timikkut malussarsinnaassutsikkut piginnaanikinneq pissutigalugu nammineq inigisamiisinnaanngippat,
4. innuttaasup piginnaanera ima annertutigippat perorsaanikkut nalinginnaasumillu ikiorneqarnissaaq taamaallaat ulluklut pisariaqarluni
5. innuttaasup inissamik pisariaqartitsinera najugaqaqatigiiffimmi naammassineqarsinnaappat.

194

Innuttaasup innarluutillip pisariaqartitai naammassineqarsinnaangippata najugaqaqatigiiffimmi nunaqqataasunut qanittumi kommuni angerlarsimaffigisaq isumaqatigiissusiorsinnaavoq kommunimut allamut. Innuttaasoq innarluutilik imaluunniit taasumap imaluunniit taassuma angajoqqaatut sinniisua.

195

Innuttaa innarluutini pissutigalugu nammineq inigisaminiissinnaangippat, piomasaaqammut tunngatillugu innuttaata Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu tapersorsorneqarluni angerlarsimaffimminiissinnaanginneranik tamanna paasineqassaaq.

196

Innuttaata pisariaqartitaasa najugaqaqatigiiffimmi inigisami tunniunneqarsinnaanerat piomasaaqaataavoq. Piomasaaqaat najugaqaqatigiiffimmi inissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu, kommunip innuttaata tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinerata najugaqaqatigiiffimmit eqquutsinneqarsinnaaneranik, imaluunniit innuttaata najugaqarfimmi illersukkami ineqarnissamik neqeroorfigineqarnissaata isumaliutigisariaqarneranik qulaajaanissaanik isumaqarpoq.

Immikkoortortat maluginiagassat.

Kommunip kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmi inissamik neqeroorsinnaanissaanut piomasaaqaatit makku naammassineqarsimassapput:

- Innuttaanit innarluutilimmit angajoqqaatut oqartussap sinniisuanilluunniit akuersissummik pissarsiniartoqassaaq. Akuersissummik pissarsiniarnermi kommunalbestyrelsi innuttaanut innarluutilimmut taassumaluunniit angajoqqaatut oqartussap sinniisualuunniit, innuttaata ilisimasat tunngavigalugit aalajangiisinnaanissamut pisariaqartitaanik paasissutissiisimanissaa qulakkeerneqassaaq.
- Tamatuma kingorna innuttaasoq kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmi pineqartumi inissap tigunissaanut akuersissaaq. Akuersinissaq immikkut piomasaaqaatitaqanngilaq taamaakkaluartoq suliamik ingerlatsisup akuersineq oqaasiinnakkut pippat allakkiangortissavaa.
- Najukkami kommuni, najugaqaqatigiiffimmi pineqartumi inissamik neqeroortoqartinnagu, najukkami kommunip kommunillu najugaqaqatigiiffiup pineqartup inissisimaffiata akornanni isumaqatigiissutaqaassaaq. Kommunip najugaqaqatigiiffinnik kommuninit

allanit pilersinneqartunik killeqanngitsumik atuisinnaannginnerasut aalajangersagaq isigineqassaaq.

Kommunimi allami najugaqarfissatut neqeroorummut tunngatillugu immersugassaq ilanngussani nr. 28-uvoq.

9.2 Najugaqarfik illersugaasoq, § 47

§47

197

Inummut innarluutilimmut nunaqqataasunut qanittumi najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnissamik kommunalbestyrelsei neqerooruteqassaaq ima pisoqartillugu:

1. inuk 18-it sinnerlugit ukioqarpat,
2. inuk pingaarutilimmik timikkut tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisisimanini pissutigalugu ulluinnarni tapersorneqarnissaaq pisariaqartippagu,
3. inuk pingaarutilimmik timikkut tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisisimanini pissutigalugu nammineq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanngippat,
4. inuk najugaqaqatigiiffimmi neqeroorutigineqarsinnaasut saniatigut, tapersorneqarnissamik pisariaqartitsippat, ilanngullugu ulloq unnuarlu tamaat tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineq, aamma
5. inuup pisariaqartitai najugaqarfimmi illersugaasumi najugaqarnermi

198

Ineqarnermut atatillugu najugaqarfimmi illersukkamiisitsinikkut tapersersuineq, inuit najugaqatigiiffimmi najugaqarnikkut tunngaviusumit annertunerusumik tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisut, pisariaqartitaminnik najukkaminni najugaqarfimmi illersukkami ineqarnikkut ikiorserneqarsinnaanissaannik isumassorneqarsinnaanissaannillu qulakkeerinnissamik siunertaqarpoq.

Inuttaata najugaqatigiiffimmi neqeroorutaasut ulloq unnuarlu tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineq ilanngullugu saniatigut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinissaa piumasqaataavoq. Taamaakkaluaq kommuni innuttaasup kissaatigippagu, najugaqarfimmi

illersukkami ineqarnissamik neqeroornissamut periarfissaqarpoq. Matumani kommunimut periarfissaq kisimi pineqarpoq, innuttaasup nammineq ass. innuttaasup qanigisaanut qaninnerunera pissutigalugu najugaqarfimmi illersukkami ineqarnissamik kissaateqarnissaa piunasaqaataavortaaq.

Inuttaata pisariaqartitaasa najugaqarfimmi illersukkami ineqarnikkut eqquutsinneqarsinnaanissaat piunasaqaataavoq. Najugaqarfimmi illesukkami inissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu, inuttaata tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinerata najugaqarfimmi illersukkami eqquutsinneqarsinnaanissaata, imal. inuttaata ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroorfiginissaata isumaliutigisariaqarnerata kommunimit qulaajarneqartariaqarnissaa piunasaqaammi isumaaneruvoq.

199

Kommunimi allami najugaqarfimmi illersukkami inissamik neqeroorfigineqarnissamut periarfissaq

Innuttaasumut innarluutilimmut, inuttaata tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitaasa najukkami najugaqarfimmi illersukkami najugaqarnikkut naammassineqarsinnaanngippata, kommunimi allami najugaqarfimmi illersukkami ineqarnissamik kommuni neqeroorsinnaavoq. Piunasaqaatit nr. 1-5 siuliani taaneqartut kommunimi allami najugaqarfimmi illersukkami inissamik kommuni neqeroorpat eqquutsinneqassapputtaa.

Kommunimi allami najugaqarfimmi illersukkami inissamik kommuni neqeroorsinnaassappat piunasaqaatit ina pisoqartillugu:

- Inummut innarluutilimmit taassumaluunniit angajoqqaatut oqartussaasumiik sinniisuanilluunniit akuersissummik piniartoqassaaq. Akuersissummik pissarsiniarnermi kommunip innuttaanut innarluutilimmut taassumaluunniit angajoqqaatut oqaartussamiik sinniisuataluunniit ilisimasat tunngavigalugit aalajangiisinnaanissamut pisariaqartitanik paasissutissiinissaa qulakkeerneqassaaq.
- Tamatuma kingorna kommunimi allami najugaqarfimmi illersukkami pineqartumi inissamik tigusinissamut inuttaa akuersissaaq. Akuersissutip qanoq isikkoqarnissaanut piunasaqaateqanngilaq taamaakkaluaq suliamik ingerlatsisup akuersineq oqaasiinnakkut pippat allakkiangussavaa.
- Najukkami kommuni najugaqarfimmi illesukkami pineqartumi inissamik neqeroortoqartinnagu, najukkami kommunip kommunillu najugaqarfiup pineqartup inissisimaffiata akornanni isumaqatigiissutaaqqaassaaq. Kommunalbestyrelsip

najugaqarfinnik illersukkanik kommuninit allanit pilersinneqartunik killeqanngitsumik atuisinnaannginnerasut aalajangersagaq isigineqassaaq.

9.3 Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummi (angerlarsimaffiusumi) najugaqarneq, § 48

§48

200

Inuit innarluutillit tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinerpaat naammattumik immikkullu ittumik pisariaqartitaannut naapertuuttumik tapersorneqarnissaat kommunip qulakkiissavaa. Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutit/angerlarsimaffiit Namminersorlutik Oqartussat ataanni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit pilersinneqarlutillu ingerlanneqassapput.

Ulloq Unnuarlu neqeroorummi innersuussisarnermik najoqqutassaq taavalu Ulloq Unnuarlu neqeruutit Kalaallit Nunaanniittut allaaserineqarneri takusinnaavasi Isumaginninnermi Aqutsisoqarffiup nittartagaani: www.socialstyrelsen.gl

201

Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroornissamik kommunip aalajangiisinaanissaanut piumasaqaatit makku naammassineqaqqaassapput:

- Inummut innarluutilimmut innarluutini pissutigalugu ulluinnarni tapersorneqarnissamik pisariaqartitsinera innarluutinilu pissutigalugu nammineq angerlasimaffiminiissinnaannginnera. Piumasaqaatit taakku marluk, piumasaqaatit assingusut najugaqaqatigiiffinnut najugaqarfinnullu illersukkanut attuumassuteqartut naapertorlugit paasineqassapput.
- Inuttaata najugaqarfimmi illersukkami neqeroorutaasinnaasut saniatigut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsippat. Tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineq, inuttaata annertuumik timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikkut anniillinera pissutigalugu ulluinnarni suliassanut, paaqqutarineqarnissamut isumassorneqarnissamullu imal. katsorsarneqarnissamut annertuumik immikkullu ittumik tapersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik, pisariaqartitsinerullu tamatuma ulloq unnuarlu neqeroorutit avataani allatigut naammassineqarsinnaannginneranik aallaaveqassaaq. Inuup innarluutillip kissaatigippagu taannalu annertuumik tapersorneqarnikkut najugaqarfimmi illersukkamiissinnaassagaluq, ulloq unnuarlu

neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroornissamut, kommuni periarfissaqarpoq. Kommunimut periarfissaannaanera pineqarpoq, ass. immikkut ittumik tapersersorneqarnissamut periarfissagissaarneruneq imal. qanigisanut qaninnerusumiinnera pissutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik inuttaata nammineq kissaateqarnera piumasagaataavoq.

- Ulloq unnuarlu neqeroorummi/angerlarsimaffimmi najugaqarnermi inuttaata pisariaqartitaasa naammassineqarsinnaanissaat.
- Piumasagaat kommunip, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik aalajangiisoqartinnagu inuttaata tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata nunatsinni ulloq unnuarlu neqeroorummi naammassinnissinnaanersut imal. inuttaata nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroorfiginissaata isumaliutigineqartariaqarneranik isumaqarpoq.

202

Inuk siusinaartumik pensionisiaqanngitsoq utoqqalinersiaqanngitsorluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi najugalik kaasarffimmiussineneqarnissamut atisassarsiutinillu tunineqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarpoq. Kaasarffimmiunut atisassarsiutinullu akigitinneqartut Isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniunneqartartut atuuttut pillugit kaajallaasitami nassaarineqarsinnaapput.

9.4 9.5 Nunatta avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarneq, §§ 49-50

§49

203

Inummut innarluutilimmut pissutsini immikkorluinnaq ittuni, immikkut ittumik tapersersorneqarnissamik inuup pisariaqartitaasa nunatsinni naammassineqarsinnaannginneranni, nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnissamut innersuunneqarsinnaavoq. Nunatsinni pisariaqartitamik tapersersuinissamut periarfissaqarsimannginnissaq erseqqissarneqassaaq.

204

Kommunit qaqutiguinnaq Naalakkersuisut akuersereernerisigut nunatta avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroorsinnaapput. Innersuussutip Naalakkersuisunut akuerisassanngorlugu nassiunneqannginnerani inuttaata tapersersoneqarnissamik pisariaqartitsinerata naammattumik qulaajaavigineqarsimanissaa

aalajangiisuusaaq. Kommuni innersuussutaa qulaajaanermik iliuusissanullu pilersaarummik aallaaveqarpat iluaqutaasinnaavoq.

Innuttaasup annertuumik innarluutillip nunatta avataani najugaqarnissaata akuersissutigineqarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisumut innersuussinermut atatillugu innersuussinermi immersugassaq ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut innersuussinermullu immikkoortortaqaarfiup nittartagaani: www.socialstyrelsen.gl. -imi aaneqarsinnaavoq.

Nunatta avataani utaqqiisaasumik najugaqarnissamut periarfissaq

§50

205

Kommuni inummut innarluutilimmut nunatta avataani najugaqarallarnissamik neqeroorsinnaavoq. Najugaqarnerup siunertaa aalajangersimallunilu siunnerfeqassaaq ass. atuarnermut- ilinniarnermut atatillugu najugaqarneq imal. piginnaangorsaqqinneq.

Piginnaangorsaqqinneq, iliuuserisatut arlalittut, inunnut ataasiakkaanut piginnaanikitsunut piginnaanikillisinnaasunulluunniit, piginnaaneqarnerup inuiaqatigiit avatangiisit sunniivigeqatigiissinnaanerat ilanngullugu pitsaanerpaaffissaata angunissaanut attatiinnarnissaanullu tapersersuutaasutut nassuiarneqarpoq. Tamatumani inuit piginnaanikitsut kiffaanngissuseqarnissaat namminerlu aalajangiisinaassuseqarnissaat tamannalu aqputigalugu inuttut nammineersinnaassuseqarnissaat anguniagaavoq.

Inuttaata pisariaqartitaasa nunatsinni naammassineqarsinnaanginnerat piumasaqaataavoq, ass. inuup innarluutaa pillugu immikkut ilisimasat pissarsiassaanginnerat. Aalajangersagaq naapertorlugu utaqqiisaagallartumik najugaqarneq tassaasinnaavoq efterskolemi immikkut ittumiinneq imal. Københavnimi tappiitsunut isigiarsuttunullu institutsimiinneq. Aalajangersagaq naapertorlugu meeqqanut inersimasunullu innarluutilinnut neqeroortoqarsinnaavoq.

206

Kommunimi sulianik ingerlatsisoq, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut akuerineqarnissaanik innersuussummik immersukkamik nassitsivissamut suliaqassaaq. Tamanna sioqqullugu kommunip Danmarkimi najugaqarnissaaq siunertaa sivisussusaalu nalunaarsimasut akuersissutigissavaa. Kommunimi suliamik ingerlatsisup iliuusissanut pilersaarut, innuttaasoq imal. angajoqqaatut oqartussaassusilik/sinniisoq qanimut suleqatigalugu suliarereersimassavaa. Tamatuma saniatigut

nakorsamit, tarnip nakorsaani, tarnip pissusaanik imm. ilisimasalimmit assigissaanniilluunniit oqaaseqaatit oqaaseqaatillu allat naapertuuttut najugaqarnermut tamatumalu siunertaanut pingaaruteqartut ilanngunneqassapput.

Nunatta avataani utaqiisaagallartumik najugaqarnissamut tunngatillugu immersugassaq ilanngussani nr. 29-uvoq.

207

Innersuussut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit suliarineqarluni aalajangiiffigineqareerpat kommuni nalunaarfigineqassaaq. Innersuussut akuerineqarpat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup danskit kommuniinut innuttaasumut najugassatut neqeroorutunik naleqquttunik peqarsinnaasunut neqerooqqusilluni qinnuteqaat nassiutissavai. Neqeroorut tiguneqarpat kommunimut akuerisassanngorlugu itigartitassanngorluguluunniit ingerlateqqinneqassaaq. Kommunip aalajangiinini Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutigissavaa.

Kommunip neqeroorut akuerereerpagu, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik akiliinissamut isumaqatigiissut, najugaqarfissatut neqeroorummut aalajangersimasunik aningaasartuutitalik kommune angerlarsimaffigisamut, Danmark-imi kommuniannut Ulloq Unnuarlu neqeroorummullu nassiutissavaa. Akiliinissamut isumaqatigiissut inissippat kommune angerlarsimaffigisaq innuttaasup aallarnissaanut Danmark-imi ulloq unnuarlu neqeroorummik suleqatigiillutik pilersaarusiussapput.

208

Ilinniartitaaneq pillugu inatsit naapertorlugu immikkut ittumi efterskolernissamut tapersiisoqarsinnaappat, aalajangersagaq una naapertornagu ilinniartitaanerli pillugu inatsit naapertorlugu tapersiisoqassaaq.

10 Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissiineq

10.1 Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut inissiisarneq, §§ 51-52

209

Ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi, inuit innarluutillit pasineqartut, imaluunniit pineqaatissinneqarsimasut pinerlutsaalisitsinermut inatsimmik uniooqutitsisimasutut, eqqartuussivik aalajagiisimappat, inuk innarluutilik ulloq unnuarlu matoqqasumik inissinneqassasoq. Inuit Innarluutillit tapersorsorneqarnissaanut inatsisartut inatsisaat, §§ 51-52 najoqqutaraluu.

§51

210

Eqqartuussivimmit aalajangiivigineqarpat inunnik innarluutilinnik nunatsinni Danmarkimiluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumi inissiisoqarsinnaavoq:

1. Angerlarsimaffimmi naleqquttumi imal. ulloq unnuarlu neqeroorumm, eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 358 naapertorlugu takuutaaq § 361, imm. 2, nr. 3, inummik innarluutilimmik tigusarinninnermik attassiinnarnermi
2. Inummik innarluutilimmik angerlarsimaffiani imal. paaqqinniffimmi eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 359 naapertorlugu takuutaaq § 361, imm. 2, nr. 3, tigummigallagassanngortitsinermi
3. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 32, pinerluutilinnut inuusuttunut immikkut pineqaatissiinernut tunngasumi imal. kapitali 33, tarnimikkut nappaatilinnut inuit eqqarsartaatsimikkut kinguarsimasut ilanngullugit pinerluuteqarsimasunut immikkut pineqaatissiinernut tunngasoq naapertorlugu pineqaatissiinerni.

211

Tigummigallagaaffissatut taarsiussaq politiinit isumannaassutsikkut illersorneqarsinnaasutut naliliivigisaq kommuninit pissarsiarineqassaaq. Eqqartuussivik ulluni pingasuni nal. ak. 3 x 24 tigusarinninnerup attatiinnarneqarnissaanik aalajangeereerpat, kommuni sapinngisamik piaarnerpaamik kingusinnerpaamilli nal. ak. 72-it iluanni, inuk innarluutilik isertitsivimmi imal. taamaaqataani inummut innarluutilimmut naleqqutinngitsumi tigusaanermi tigummigallarneqaqqunagu, tigummigallagaaffissamut taarsiussamik naleqquttumik politiinit isumannaassusaa illersorneqarsinnaasutut naliliivigineqartumik pissarsiniassaaq. Taamaalilluni kommunip upalungaarsimanissaq isumagisassaraa.

Tigummigallagaaffissamut taarsiussamik piukkunnartumik, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik politillu suleqatigalugit piffissap killiliussap iluani nassaarsimanissaq piumasaqaataavoq. Tamatumunnga atatillugu tigummigallagaaffissamut taarsiussamut nuunneqarnerup pisimanerasut tamanna isumaqanngilaq.

§52

212

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut aqutsisut aalajagerpata angerlrsimaffimmi imaluunniit paaqqinniffimi matoqqasumi inissiinissaq pisinnaavoq. Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimi § 234 najoqqutaralugu.

Tamanna kisimi pisinnaavoq Eqqartuussiviup ulloq unnuarlu paaqqinniffimi matoqqasumi inissiinissaq aalajagerpagu.

213

Eqqartuussivik inunnut annertuumik tarnimikkut innarluutilinnut nunatsinni Danmarkimiluunniit paaqqinniffinnut inissinneqarnissamut eqqartuussippat, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqputigalugu innersuussisoqassaaq akiliinissamut isumaqatigiisummi allaqqassaaq kiap aningaasartuutit sorliit akilissanerai.

11 Misileraanerit

11.1 Misileraanerit, § 53

§ 53

214

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik Kommunalbestyrelse qinnuteqarneratigut suliniutinut isumaginninnermut tunngasunik siunertalinnut ass. isumaginninnikkut perorsaanerit atavillugu misileraanerit tapiisnaavoq.

215

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik tapiissuteqarsinnaavoq innuttaasunut innarluutilinnut sammisassaasinnaasunullu iliuuseqarnernik inerisaanissamik nukittorsaanissamilluunniit siunertaqartunut.

216

Suliniutinut sammisanullu kommunip iliuusissatut siunniussaanut, politikianut, iliuusissanut pilersaarutaanut, piginnaasanik inerisaanissamut pilersaarutaanut assigisaannullu atavillugu ingerlanneqartunut qinnuteqaatit suliniutit sammisap tapiiffigeqqusap ilaatut imal. suliniut

tamakkerlugu ilanngullugit salliunneqassapput. Tapiiffigineqarnissamut qinnuteqarfiusumut ataavartumik qaffatsitsinissaq siunertarlugu tapiissutit atorneqarnissaannut piunasaqaatit immikkut ittut periarfissiissapput. Qinnuteqaat minnerpaamik kommunimi fagchefimit akuersissutaassaaq.

217

Inuit innarluutillit tapersorneqarnissamut periarfissaat Inatsisartut inatsisaanni matumani pineqartut saniatigut tapersorneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaanissaannut misileraasoqarsinnaaneranut akuersisinnaavoq. Misileraasinnaaneq pillugu aalajangersaanermi kommunini neqeroorutininik inerisaanermik nukittorsaanissaq nukinnillu pitsaanerusumik atuinissamut periarfissamik qulakkeerinissaq siunertaapput. Nalinginnaasumik misileraanernik aallartitsinissamut tamannalu aqqutigalugu Inatsisartut inatsisaanni matumani pineqartut saniatigut neqeroorutininik allanik pilersitsinissamut periarfissinneqarnissap pisariaqartinneqarnera, misileraanernut atatillugu aalajangersakkani misilittakkat takutippaat.

218

Kommunalbestyrelsi Naalakkersuisunit akuerineqaqqaarluni aatsaat tapersiissutissanik pilersitsinnaavoq, taamatuttaaq misileraanermi atugassarititaasutut nalunaarsukkat eqquutsinneqanngippata misileraaneq sunaluunniit unitsinneqarsinnaassaaq.

219

Misileraanerit aalajangersimasut immikkut killilikkat taamaallaat akuersissutaasinnaapput. Misileraanerup, misileraaffigineqartoq aalajangersimasooq eqqarsaatigalugu sulianullu naammassisassanut allanut atatillugu, ilinniagaqassuseq tunngavigalugu illersorneqarsinnaasutut aningaasaqarnikkullu imminut akilersinnaasutut nalilerneqarnera, akuerineqarnissaanut piunasaqaataapput. Akuersinermi misileraanermik nakkutilliinissamut atatillugu piginnaasat aalajangersaavigineqarsinnaapput.

12 Tikeraarluni angalanerit

12.1 Tikeraarluni angalanerit, §§ 54—58

220

Inuit innarluutillit najukkami avataanni najugaqartut najukkaminnut attaveqaannarnissaannut ikiorneqarnissaat siunertaavoq. Najugaq matumani pineqartoq tassaavoq illoqarfik nunaqarfilluunniit inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummut pinnginnermini

najugarisimasaa. Pissutsit allat ilaatigut inummut innarluutilimmut nammineq atassuteqarfigisanut tunngasut naliliinermi ilanngunneqarsinnaapput. Tamanna ass. inummut innarluutilimmut qanigisaasut siornatigut najugarisimasaminniit allamut nuussimaneranni pisinnaavoq. Taamaattoqartillugu qanigisaasunut attaveqarneq sapinngisamik pitsaanerpaamik qulakkeerniarlugu qanigisaanut najugariligaannut tikeraartitsisoqarsinnaassaaq.

221

Uusoq/nuliaasoq, angajoqqaat, qatanngutit, aanakkut, angajoqqaarsiat allallu inuttaanut qanittumik attummassuteqartut qanigisaasutut nalinginnaasumik isigineqarput. Inuk innarluuteqartoq inummut qanigisamut qanoq attaveqartuunersoq aaliangiisooqataavoq.

222

Tikeraarluni angalanissamut qinnuteqaat najugaqarfigisamit innuttaasup kommunerisaanut nassiunneqassaaq kingusinnerpaamik angalanissaq qaammatinik pingasunik sioqqullugu.

Tikeraarluni angalanissamut qinnuteqarnermi immersugassaq ilanngussani nr. 30-uvoq.

223

Tikeraarluni angalasinnaaneq inunmut nunatsinni nunattalu avataani inissinneqarnissamut eqqartuunneqarsimasunut atuutinngilaq.

224

Inuit innarluutillit 18-ileereersimasut, najugaqarfissatut neqeroorummi imal. ulloq unnuarlu neqeroorummi najukkap avataaniittumi najugallit.

§ 54

1. Inuk innarluutilik 18-ileereersimasooq najugaqatigiiffimmi, najugaqarfimmi illersukkami imal. ulloq unnuarlu neqeroorummi inuttaata najugaata tassalu illoqarfigisaata nunaqarfigisaataluunniit avataaniittumi najugalik, ukiumut ataasiarluni tikeraarluni angalasinnaatitaavoq. Takuulli maleruagassaq ukiunut qulinut tunngasoq ataani imm. 4-mi pineqartoq.
 1. Tamatumunnga taarsiullugu inuttaata innarluutillip nammineq tikeraarluni angalasinnaanini atorsinnaanngippagu, inuttaalu tikeraarneqarnissamik kissaateqarpat, qanigisaasut inuup innarluutillip najugaanut tikeraarlutik

- angalasinnaatitaapput. Aaqqisuussineq ass. angajoqaanut meeqqaminnut 18-ileereersimasumut tikeraarnissamut ikiorsiissutitut atorneqarsinnaassaaq. Inuup innarluuteqartuusup Inatsisartut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu inatsisaat naapertorlugu angalanissamut pisinnaatitaaffia atunngitsuugaq taamatut angalanissamut tapiissutigineqarsinnaavoq.
2. Imm. 1 aamma 2 naapertorlugit akiliunneqarluni tikeraarnissamut pisinnaatitaaffeqarnermi, inuit innarluutillit nunatta avataaniittut aamma pineqarput. Aalajangersagaq inuup innarluutillip nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartup, imm. 1 inunnut innarluutilinnut 18-ileereersimasunut ukiumut ataasiaannarluni akiliunneqarluni tikeraarluni angalasinnaanissamut pisinnaatitaaffiugaluq, akiliunneqarluni ukiumut marloriarluni tikeraarsinnaanermut pisinnaatitaaffeqarnera aalajangerneqarportaaq. Tikeraarluni angalanissamut pisinnaatitaaffik inunnut inissinneqartussanngorlugit eqqartuussanut atuutinngilaq
 3. Inuk innarluutilik 18-ileereersimasooq nunatsinni nunattaluunniit avataani 18-ileereernermi kingorna ulloq unnuarlu neqeroorummi ukiut qulit sinnerlugit najugaqarsimasooq tassalu inuttaa 29-ileereersimasooq, taamaallaat ukiut allortarlugit ataasiarluni akiliunneqarluni najukkaminut tikeraarsinnaatitaavoq (pisinnaatitaaffik inunnut inissinneqarnissamut eqqartuussanut atuutinngilaq). Aalajangersagaq inuit sivisuumik najugaqartut piffissap ingerlanerani ulloq unnuarlu neqeroorummi inunnut najugaqartunullu, najugarisimasamut atassuteqarnerup annikillisimanissaata ilimagisariaqarneratut isigineqassaaq. Aalajangersakkamili inuttaata kissaatigippagu najukkamut attaveqarnerup attatiinneqarsinnaanera periarfissinneqarpoq.
 4. Illoqarfimmut inuttaata najugaanut qanittumut tikeraartitsisoqarsinnaavoq. Najukkami tapersersuinissamut pisarialinnik periarfissanillu pissaqanngikkaanni aalajangersagaq atorneqarsinnaassaaq. Taama inummut innarluutilimmut pisariaqartitamik tapersersorneqarnissamut periarfissaqannginneq pissutigalugu najukkamut angalanerup pitsaannginnerpaanissaatut paasineqassaaq. Tamatumunnga taarsiullugu illoqarfimmut qaninnermut, atortorissaarutitik pisarialinnik inuup innarluutillip tapersersorneqarnissamik pisariaqartitaanik pissarsiviusinnaasumut tikeraarluni angalasinnaanissaq aalajangersakkami periarfissinneqarpoq.
 5. Illoqarfimmut najukkamut qaninnermut tikeraartitsisoqassappat kommunalbestyrelsi taamatuttaaq qanigisaq ataaseq arlallilluunniit innarluutilimmut tikeraarsinnaaqqullugit, illoqarfimmut tassunga angalanissaannut najugaqarnissaannullu akiliuteqassaaq.

225

Meeqqat innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummut najukkap avataaniittumut inissinneqarsimasut.

§ 55

Aalajangersaanikkut meeqqanut innarluutilinnut najukkamik avataanni ulloq unnuarlu neqeroorummi najugalinnut ukiumut marloriarluni tikeraarsinnaatitaaneq, ersarissumik piunasaqaatitaqanngitsumillu pisinnaatitaaffiulerpoq. Meeqqap najukkaminut atassuteqarsinnaanissaa tikeraarluni angalanerni siunertaammat, najukkamut tikeraartoqarnissaa aallaaviuvoq. Taamaakkaluaq angajoqqaatut oqartussaassuseqartut tikeraarsinnaanermik atuisinnaanerat tamannalu meeqqamut pitsaanerpaasutut nalilerneqarpat, immikkut naliliiviginninnikkut periarfissaavoq.

- 1) Meeqqat innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi meeqqap najugaata, tassalu meeqqap illoqarfiata nunaqarfiataluunniit avataaniittumi najugaqarsimasut, ukiumut marloriarlutik najukkaminut angajoqqaalluunniit najugaannut tikeraarsinnaatitaapput. Marloriarluni tikeraarnissamut pisinnaatitaaffik ukioq meeqqap 18-iliiffissaa ilanngullugu atuuppoq.
- 2) Tikeraarnej meeqqamut pitsaanerpaassappat, taarsiullugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartunut imal. qanigisaasumut ataatsimut arlalinnuunniit, taakku meeraq ulloq unnuarlu neqeroorummi tikerarsinnaangorlugit tunniunneqarsinnaavoq. Angajoqqaatut oqartussaassuseqartut imal. qanigisaasoq alla tikeraarsinnaassappat, tamanna immikkut naliliinikkut meeqqamut pitsaanerpaajusutut naliliivigineqassaaq. Tikeraartarnerni meeqqap najukkaminut atassuteqarnermik attassiinnarnissaa siunertaavoq. Taamaammat najukkamut tikeraartoqarnissaa aallaaviuvoq. Aaqquisuussineq meeqqap pineqartup sumiiffianut tikeraarnerup qaqtuguinnaq meeqqap pisariaqartitaanut naapertuunneruneranik naliliinermi atorneqarsinnaavoq. Meeqqap innarluuteqartuusup Inatsisartut inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu inatsisaat naapertorlugu angalanissamut pisinnaatitaaffii atunngitsuukkat taamatut angalanissamut tapiissutigineqarsinnaapput.
- 3) Aalajangersimasumik nalileereernerme meeqqap angajoqqaatullu akisussaassuseqartut akornanni naapertuuttumik attaveqarnerup attatiinnarneqarnissaanut pisariaqarsorinarpat pingajussaannik tikeraartitsisoqassaaq. Tikeraaqqinnikkut meeqqap angajoqqaallu akornanni attaveqatigiinneq pitsaanerusoq anguneqarsinnaasutut naliliivigineqarpat,

tamannalu meeqqamut pitsaanerpaajussappat, tikeraarnissaq aningaasaliiffigineqassaaq.

- 4) Siuliani oqaatigineqartutut akiliunneqarluni tikeraarsinnaatitaaneq meeqqanut innarluutilinnut nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunutaaq atuuppoq. Pisinnaatitaaffik taanna inunnut inissinneqartussatut eqqartuussanut atuutingilaq.
- 5) Illoqarfimmum meeqqap najugaata eqqaaniittumut tikeraartitsisoqarsinnaavoq. Najukkami illoqarfik nunaqarfilluunniit meeqqap innarluutillip ulloq unnuarlu neqeroorummut pinissi sioqqullugu najugarisimasaa pineqarpoq. Tapersersuinissamut pisarialinnik najukkami periarfissaqanngippat atortorissaaruteqanngippallu, najukkamut angalaneq pisarialimmik tapersersorneqarsinnaannginneq pissutaalluni meeqqamut pitsaanerpaajussanngippat, aalajangersagaq atorneqarsinnaavoq.
- 6) Illoqarfimmum najukkamut qanittumut tikeraartoqassappat angajoqqaatut oqartussaassuseqartut
- 7) qanigisaasulluunniit allat meeqqamut tikeraarsinnaanngorlugit illoqarfimmum tassunga angalanissaannut ineqarnissaannullu kommunalbestyrelsi ikiutissaaq, ilaqtutamik allamiluunniit meeqqap immikkut atassuteqarfigisaanik tikeraartitsisoqarsinnaavortaaq. Angajoqqaatut oqartussaasunut attaveqarneq meeqqap soqutigisaanut akkerliisutut ulloq unnuarlu neqeroorummit naliliivigineqarpat, periarfissaq taanna atorneqarsinnaavoq.

226

Tikeraarnernut atatillugu aningaasartuutitut akiliuteqarneq

§ 56

Inuup innarluutillip najugaani kommuunip angalanermut ineqarnermullu aningaasartuutit ullut unnuallu qulingiluat pallillugit qaavatilugit piffissaq angalanermut atortariaqagaq kiisalu tikeraarluni angalanernut qulaani pineqartunut atatillugu aningaasartuutit makku akilissavai:

- inunnut innarluutilinnut pisarialimmik tapersersuinissamut ilaatigut inunnut innarluutilinnut 18-ileereersimaasunut imal. meeqqanut innarluutilinnut tunngatillugu tikeraarnernut qulanni pineqartunut atatillugu ingiallorteqarnermut tapersersuinernullu immikkut ittunut aningaasartuutit
- tikeraarnermi ingiallortitut ingiallortillu angerlarsimaffiisa najugaqarfissatullu neqeroorutit akornanni angalanernut ineqarnermullu aningaasartuutit
- angajoqqaatut oqartussaassuseqartut qanigisaasulluunniit allat angalanerat ineqarnerallu

227

Inuit innarluutillit nunatsinni najugaqartut §§ 54-55 naapertorlugit akiliunneqarluni tikeraarnissamut pisinnaatitaanngitsut, feeriamut atatillugu angalanerit namminneq akilissavaat.

Kommunili makkunani ikiorsiisinnaavoq:

- 1) Inuk innarluutilik 18-ileereersimasoq nunatsinni najugaqartoq, akiliunneqarluni tikeraarsinnaatitaanermut pisinnaatitaaffeqanngitsut, feeriamut atatillugu angalanerit namminneq akilissavaat. Inuk innarluutilik allanit ikiorneqarani angalasinnaanngippat imal. isumannaallisaanissaq pissutigalugu timmisartuutileqatigiiffimmit imal. umiarsuaatilinnit piumasaqaataappat, kommunalbestyrelsi ukiut pingasukkaarlugit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit ingiallortip angalaneranut ineqarneranullu ullut unnuallu qulingiluat pallillugit, qaavaticullu angalanermut ullut pisariiallit ilanngullugit aningaasartuutunik akiliinikkut ikiuussinnaavoq.
- 2) Meeqanut inuusuttunullu angajoqqaaminni najugaqartunut tunngatillugu feeriamut atatillugu angalanissat, angajoqqaat aalajangigassaralugillu akiligassaraat. Meeraq innarluutini pissutigalugu angajoqqaami saniatigut ingiallorteqarnissamik pisariaqartitsippat, kommunalbestyrelsi ukiut tamaasa ingiallorteqarnissamut aningaasaliisinnaavoq, ingiallortillu angalaneranut ineqarneranullu aningaasartuutunik ullut unnuallu qulingiluat pallillugit qaavaticullu angalanermut piffissaq atortariaqagaq ilanngullugu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akiliinikkut ikiuulluni.
- 3) Billetimut, ineqarnermullu aningaasartuutit, ullormusiat, ingiallortaasup isumaqatigiissut naapertorlugu aningaasarsiassai ingiallortinullu qanigisaanngitsunut sulinermi aningaasarsiassaagaluit annaasat aningaasaliiffiqarsinnaapput.
- 4) Ingiallortaasoq ass. ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisoq, ingiallortaanermi nalaani isumaqatigiissut naapertorlugu akissarsiaqarpat, sulisoq sulinermi aningaasarsiassaagaluanik annaasanik pissarsisinnaanngilaq.
- 5) Qanigisaasoq ingiallortaappat billittimut ineqarnermullu aningaasartuutitut kommuni aningaasaliisinnaavoq.
- 6) Ingialluinermi qanigisaasup innarluutilimmik feeriaqateqarnissaa taamaammallu siunertamut tamatumunnga feeriassaminik atuinissaa isumaassammat, qanigisaasoq sulinermi aningaasarsiassaagaluanut annaasanut aningaasaliiffiqarsinnaanngilaq.

228

Tikeraarnerni pisinnaatitaaffik periarfissarlu, naalagaaffeqatigiinnerup iluani angalanernut taamaallaat atuuppoq. Tamanna nunatta, Danmarkip Savalimmiullu akornanni tikeraarluni angalanerit akilerneqartarnerannik isumaqarpoq.

§ 57 naapertorlugu qanigisaasup perulunneranut, toqukkut qimagunneranut ilisaanerannullu atatillugu tikeraarsinnaatitaaneq.

§ 57

229

Inuit innarluutillit najukkamik avataani tassalu illoqarfigisamik nunaqarfigisamillu avataani najugaqatigiiffimmiittut, najugaqarfimmi illersukamiittut imal. ulloq unnuarlu neqeroorummiittut, qanigisaasup perulunneranut, toquneranut ilisaanerannulluunniit atatillugu angalasinnaatitaapput. Taamaallaat ullut unnuallu qulingiluat pallillugit angalanermilu piffissaq pisarialik ilanngullugu akiliunneqarluni angalasoqarsinnaavoq. Taamaalilluni nappaatip paasineqarneranut, saniatigullu inuttaata tamatuma kingorna nappaammik toqquteqarneranut ilisaanissaanullu atatillugu akiliunneqarluni angalasoqarsinnaavoq. Taama angalaneq tikeraarnerup nalaani tikeraagaq toquppat angalanermik sivitsuinnikkut pisinnaassaaq.

230

Nappaatit peruluutaasut ilaatigut tassaapput kræftimik nappaatit ulorianaatillit qaratsakkullu naasoqarsimanagerit ilaat, uummatikkut nappaatit navianaatillit ilaat, uummatikkut taqqatigullu nappaatit, timip pisataasa suliunnaarnerat taarserneqarnissaannik pisariaqalersitsisoq, sianiuteqarfitsigut nappaatit ilaat ajorsiaruinnartut, tappingivinnek, tusillavinneq. Nalunaarsukkat tamakkiisuunngillat.

231

Angalaneq aalajangersagaq una naapertorlugu nalunaarutigineqartoq, inunnut innarluutilinnut najukkap avataani najugaqatigiiffinni, najugaqarfinni illersukkani imal. ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut tikeraarsinnaanerannut sunniuteqanngilaq.

232

Qanigisaasup nappaammik peruluuteqarnerani, toqunerani ilisaanerannulluunniit angalanernut atatillugu aningaasartuutitut najukkami kommuni akiliisussaataitaavoq. Akiliisussaataitanermut angalanermi aningaasartuutit tamakkiisut, ilaatigut ingjallortissatut pisariaqartitat ulluni unnuanilu tikeraarnermi angalanerannut ineqarnerannullu aningaasartuutit ilaapput.

§ 58

233

Inuk innarluuteqartoq illoqarfiup nunaqarfiulluunniit inuttaata najugaata avataani najugaqarfissatut neqerorummi najugalik nappaammik peruluuteqarteqarpat imal. immikkut ittumik ullorsiorpat ilaatigut ukiut akunnaallillugit inuuissioruni, kuisitsilluni, apersortippat apersortitsipalluunniit, katippat, ukiut 25-nngorlugit katiffissiorpat assigisaannulluunniit nalliuttorsiorpat qanigisaanut ornigulluni angalanissamut, inuup innarluutillip akiliussisussatut kommunerisaa tapersiinissamik neqeroorsinnaavoq. Inuk innarluutilik najukkami avataani najugaqatigiiffimmiippat, najugarfimmi illersukkamiippat imal. ulloq unnuarlu neqerorummiippat/angerlarsimaffimmiippat, qanigisaasumut ataatsimut arlalinnulluunniit tapersiisoqarsinnaavoq.

13 Illerfimmik angallassineq

13.1 Illerfimmik angallassineq, § 59

§ 59

234

Illerfimmik angallassinermut aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussuserneqarnissaannut kommuni tapersiisinnaavoq.

Inuk innarluutilik najukkami avataani najugaqatigiiffimmiittoq, najugaqarfimmi nakkutigisamiittoq imal. ulloq unnuarlu neqerorummiittoq toquppat illerfimmik illoqarfimmut nunaqarfimmulluunniit inuup najugaanut angallassinermut aningaasartuutinik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit najukkami kommuni matussusiisinnaavoq. Tapersiinissaq kommunip pisussaaffiginngilaa, toqusulli taassumaluunniit qanigisaasa najukkami ilisaanissaq kissaatigisimappassuk tamatumani pissutsit tapersiinissamut pisariaqartitsippata, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusiinissaq isumaliutigineqarsinnaavoq.

235

Aalajangersagaq nunatsinniinnaq atortussatut killiligaanngimmat, inuttaa innarluutilik Naalakkersuisunit tassunga innersuunneqarsimappat, illerfiup naalagaaffeqatigiit immikkoortuisa ilaannit nunaniillu allanit nunatsinnut angerlaannissaata akilernissaanut ikiorsiisoqarsinnaavortaaq. Aalajangersagaq taanna inunnut eqqartuunneqarnikkut inissinneqarsimanngitsunut atuutinngilaq.

Illerfimmik angallassinermut tapersersorneqarnissamut qinnuteqaat ilanngussani nr. 31-uvoq.

14 10.14 Tapersiissummik allanngueq atorunnaarsitsinerluunniit

14.1 10.15 Tapersiissummik allanngueq atorunnaarsitsinerluunniit, §§ 60-61

§ 60

236

Inuup innarluutillip eqqortumik tapersersorneqannginnera kommunimit ilisimaneqarpat, tapersersuinerup allanngortinnissaanut taamaatinnissaanulluunniit aalajangiinissamut kommuni pisussaavoq.

Qaqugukkulluunniit siunertaavoq inuup innarluutillip pisariaqartitsinini naapertorlugu tapersersorneqarnissaa qulakkiissallugu, tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinerata piffissap ingerlanerani ajorsinera pitsaanerulernaluunniit apeqquaatinnagu

237

Tapersersuinerup allanngornissaanik taamaatinnissaanilluunniit aalajangiisoqarnissaanik naliliinermut atatillugu, kommunip inuttaa innarluutilik taassumalu nakkutiginnittorisinnaasaa imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartut tusarniaavigissavai. Kommunimi sulisut imal. ilinniagallit allat ilinniagaqassutsikkut naliliinerat kisiat tunngavigalugu tapersersuineramik allannguinissamik taamaatitsinissamilluunniit kommuni aalajangiisinnaangilaq. Inuit innarluutillit tusarniaavigneqassapput. Oqaloqatigiinnikkut tusarniaasoqassaaq. Ilitsersuummi imm. 4 oqaloqatigiinnermut tunngasoq innersuussutaavoq.

238

Tapersersuinerup taamaatinneqarnissaanik aalajangiinermi inummut innarluutilimmut tapersersuinerusimasup nutaamik taarsertariaqarnissaanik kommuni naliliissaaq. Inuttaa tapersersorneqarnissamik suli pisariaqartitsippat, inuttaata pisariaqartitaminik tapersersorneqarnissaa kommunip isumagissavaa.

239

Aalajangersakkat naapertorlugit kapitali 8 naapertorlugu tapersersuinerup taamaatinneqarnissaanik aalajangiisoqartinnagu kommuni iliuusissanut pilersaarusiussaaq oqaloqatiginnissimassallunilu. Taamaalilluni kommuni tapersersuineq taamaatinneqarpat qanoq pisoqarnissaa paasiniarlugu iliuusissanut pilersaarusiornissamut suliaqarnissamik, aalajangersakkami piumaffigineqarpoq.

240

Kommunip inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummik atuijunnaarnissaanik najugaqarfissatulluunniit neqeroorummut allamut nuunnissaanik aalajangiinera pissaq, § 61 imm. 1 naapertorlugu eqqarsaatigineqartariaqartut aallaavigalugit piviusorsioertumik naliliineq tunngavigalugu.

§ 61

241

Najugaqarfissatut neqeroorutip inuup innarluutillip 18-ileereersimasup ikiorneqarnissamut pisariaqartitaanut naapertuukkunnaarnera kommunimit ilisimaneqalerpat, inuttaata najugaqarfissatut neqeroorummiinnerata taamaatinneqarnissaanut najugaqarfissatulluunniit neqeroorummut allamut nuunnissaanut aalajangiinissaq kommunip pisussaaffigaa.

242

Kommuni misissuinerup nalaani inissiinerup allanngortinneqarnissaa taamaatinneqarnissaaluunniit pillugu aalajangiisoqarsinnaalersinnagu pissutsinik sisamanik pingaarutilinnik imm. 2 naapertorlugu qulaajaaqqaassaaq:

- 1) inuttaata innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummit angerlartinneqarnerata nuunneqarnerataluunniit kingorna pisariaqartitai naapertorlugit kapitali 8 imal. 9 naapertorlugit tapersorsorneqarnera ingerlatiinnartariaqarneraq.
- 2) inuttaata najugaqarfissatut neqeroorummit angerlartinneqareernerani imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnerani tapersorsorneqarnissaanut iliuusissanut pilersaarusiortoqarsimanissaa. Taamaalilluni angerlartitsineq imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissaq sioqqullugu najugaqarfissatut neqeroorutip inuttaanut nuuffigitinneqartup, inuttaata immikkut piariaqartitaanik isumaginninnissamut piukkunnassusaa kiisalu pisariaqartitamik tapersorsorneqarneq inigisallu pisarialimmik aaqqisuunneqarnera assigisaallu kommunalbestyrelsimit paasissutissiissutigineqareersimassallutik. Najugaqarfissatut neqeroorumiikkunnaarsitsinermi kommunip ilaatigut isummerigissavai inuttaata innarluutillip angerlarsimaffiullu pisariaqartitaat angerlartinneqarneq sioqqullugu, tamatuma nalaani tamatumalu kingorna. Inuttaata nammineq angerlarsimaffimmini tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsinera matumanissaaq tapersorsorteqarneq, atortorissaarutit sammisaqartinneqarnissamik ataatsimooqatigiinnissamillu neqeroorutit, inigisap aaqqisuunneqarnissaa assigisaallu ilanngullugit isummerfigineqassapput. Inuup innarluutillip isumassorneqarnissaa najugaqarfissatut neqeroorummeereernerup kingorna nammineq angerlarsimaffimmi qanigisaasumit isumagineqarpat,

oqilisaassisoqarsinnaanissaa isummerfigineqassaartaaq. Taakkartukkat tamakkiisuunngillat.

- 3) § 23 naapertorlugu inuttaata immaqalu angajoqqaatut akisussaassuseqartut nakkutiginnittulluunniit oqaloqatigineqarsimanerat. Inuttaata innarluutillip taassumunnga angajoqqaatut akissaassuseqartuusinnaasut imal. nakkutiginnittuusinnaasup misissuinnermut atatillugu najugaqarfissatut neqeroorummiiginnarunnaarnissamik imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissamik aalajangiisoqartinnagu tusarniaavigineqarnissaat siunertaavoq. Oqaloqatigiittoqarsimanagera inuullu innarluutillip, angajoqqaatut oqartussaasut nakkutiginnittulluunniit tamatumunnga atatillugu oqaaserisimasaat kommunalbestyrelsip uppersarsinnaassavai. Tamanna ass. oqaloqatigiinnerup allaganngorlugu imaqarniliorneragut pisinnaavoq. Inuup innarluutillip kissaataata malinnissaa kommunip pisussaaffiginngilaa, inuttaatali oqaatigisai kommunip aalajangiinerani tunngavinnut ilaassapput.
- 4) najugaqarfissatut neqeroorummit inissiinerup taamaatinneqarnissaanik kiisalu inuttaata innarluutillip nalinginnaasumik qanoq ingerlanerani tapersorsorneqarnissamillu pisariaqartitsineranut atatillugu killiffianik aalajangiisoqartariaqassappat, atugassamik allakkiangorlugu oqaaseqaammik, inissiiviup isummernerani imarqartussamik pissarsiniarsimaneq.

Nunatta avataani inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorummiinnerup atorunnaarsinnissaa pillugu imal. nunatta iluani avataaniluunniit inunnut innarluutilinnut najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnermut atatillugu kommunip aalajangiinerani nr. 1- 3-mi aalajangersakkat atuupputtaa.

Imm. 3 naapertorlugu meeraq innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummiittoq

243

Meeqqap innarluutillip kapitali 8 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummit angertartinneqarnerani pisariaqartitaasa matussusernissaannut pisarialimmik tapersorsorneqaannarnissaa kommunip qulakkiissavaa.

244

Meeqqamut innarluutilimmut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup taamaatinneqarnissaanik aalajangiisoqartinnagu makku qulakkeernejassapput:

1. Pisariaqarpat ulloq unnuarlu neqeroorummiinnerup taamaatinneqarnissaa sioqqutitsiarlugu tamatumalu kingorna meeqqamik, angajoqqaatut oqartussaassusilinnik immaqalu meeqqap attaveqarfiinik tapersersuinissamut piareersaasimanissaq. Ulloq unnuarlu neqeroorummiit angerlarsimaffimmut nuunnermi sapinngisamik qajassuarnepaamik ikaarsaartitseqataanissaq siunertaralugu, meeqqamut angajoqqaatullu oqartussaassusilinnut tapersersuinissamik neqeroortoqarnersoq kommunip isummerfigissavaa.
2. Meeqqap angajoqqaatullu oqartussaassuseqartut imal. qanigisaasut allat, ulloq unnuarlu neqeroorummiikkunnaarnissamut piareersarluarsimanerat.

Imm. 4 naapertorlugu Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmiit oqaaseqaat

245

Najugaqarfissatut neqeroorutip oqaaseqaammimi inuup innarluutillip najugaqarfissatut neqeroorummiiginnarnissaa innersuussutigippagu, suliami aalajangiisoqartinnagu kommuni Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmiit oqaaseqaammik pissarsiniassaaq, takuuk § 61 imm. 4.

246

Kommunip taamaalilluni atuuttussamik aalajangiisoqartinnagu Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmiit oqaaseqaat utaqeqqaassavaa. Nuna Tamakkerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissiviup oqaaseqaataa aalajangiinermi kommunimut pituttuisuunngilaq, kommunilli aalajangiinissaq sioqqullugu naliliinermi oqaaseqaat ilanngutissavaa.

247

Najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnerup taamaatinneqarnissaa najugaqarfissatulluunniit neqeroorummut allamut nuunnissaq, imm. 5 aamma 6 naapertorlugit ima pisoqanngippat minnerpaamik sap. ak. aqqaneq marluk sioqqutsilluni kalerritigineqassaaq:

1. inuup innarluutillip taassumaluunniit nakkutiginnittorisinnaasaata angajoqqaatulluunniit oqartussaassuseqartut najugaqarnerup taamaatinnaanut ersarissumik allakkatigut akuersisimanerat.
2. inuttaa innarluutilik eqqarsaatigalugu kaleriinissamut piffissaliussap tamatuma avaqunnissaa pisariaqarpat

3. eqqarsaatigisassat allat pingaarutillit kaleriinissamut piffissaliussap avaqqunnissaa pisariaqalersippassuk. Eqqarsaatigisassat pingaarutillit inutnaanumut tunngasinnaapput, ilaatigut allarlunnarmik tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsineq eqqarsaatigisassallu allat ass. najugaqarfissatut neqeroorutip inutnaanumut iliuuseqarfiginnissinnaannginnera, tamatumunngalu atatillugu najugaqartut allat sulisullu pillugit isumannaallisaanerup inuunerissutsillu eqqarsaatigineqarnissaat. Aningaasaqarnermut tunngasut piffissatut killiliussap avaqqunnissaanut tunngavilersuutaasinnaanngilat.

248

Sap. ak. aqqaneq marluk pineqartut, ulloq angerlarfissaq pillugu nalunaarutip iliuuseqartussanut anngunneraniit naatsorsorneqassapput. Nalunaarutip apuussimanera kommunalbestyrelsip uppernassagassaraa.

Inuup innarluutillip najugaqarfissatullu neqeroorutip angerlartitsinissamut imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissamut piareersarnissamut piffissaqarnissaat aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Aalajangersagaq minnerpaaffissaminiimmat kommunip sivisunerusumik piffissaliinissaa akornutaanngilaq. Sivisunerusumik piffissaliineq ass. inuk innarluutilik nunatta avataani najugaqarfimmiit angerlalerpat imal. inutta angerlarsimaffilluunniit piffissami sivisunerusumi piareersarluarneqassappat naapertuussinavaoq. Piareersarneq tassaasinnaavoq ilaqquttanik pikkorissaaneq inuttaata innarluutaanut tunngasoq, atortorissaarutininut innuttaasumut innarluutilimmut atukkiussanik atuinissamut ilaqquttat ilitersorneqarnerat, angerlarsimaffimmik aaqqissuussineq. taakkartukkat tamakkiisuunngilat.

Sap. ak. aqqaneq marlunnik killiliinermut tunngatillugu aalajangersakkat nunatta avataani najugaqarfissatut neqeroorummiikkunnaarnissamik imal. nunatsinni nunattaluunniit avataani inummumut innarluutilimmumut najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissamik kommunip aalajangiinerani atuupputtaaq.

Kommuni najugarisaq nunatta avataani najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnermi, najugaqarunnaarnissaq imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissaq pillugu aalajangiisoqartinnagu, nunatta avataani najugaqarfigisap kommunianit allaganngorlugu nassuiaammik pissarsiniassaaq.

249

Inuttaa, taassuma nakkutiginnittorisinnaasaa imal. angajoqqaatut oqartussaassuseqartut, najugaqarfissatut neqeroorut angerlatinneqalerneq imal. najugaqarfissatut neqeroorummut allamut nuunnissaq pillugu kalerrinneqartussaapput.

15 Nakkutilliineq

15.1 10.17 Nakkutilliineq, §§ 62-68

Kommunip nakkutilliisussaataanera

§ 62

250

Najukkami kommuni pissutsinik inummut innarluutilimmut nunatsinni najugaqarfissatut neqeroorummi imal. ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarsimasumut inummut sammititamik nakkutilliissaaq. Kommunalbestyrelsip nakkutilliinermut atatillugu najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnermi inuttaata timikkut, tarnikkut inuttullu inooqataanikkut pisariaqartitaasa suli eqquutsinneqarnerat qulakkiissavaa.

Naalakkersuisut nakkutilliisoqarfiannit nakkutilliisussaaneermut tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussaniit nalunaarut nutaaq tunngavigalugu suliarineqartussamik immikkut ilitsersuusiortoqarnissaa matumani maluginiaquneqarpoq.

§§ 62-63 naapertorlugit kommunip inummut ingerlatsinermullu sammititamik nakkutilliinera

251

Kommunip ulloq unnuarlu neqeroorummi inummut sammititamik nakkutilliinermi inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat § 28 naapertorlugu, innuttaasumut iliuusissanut ineriartornissamullu pilersaarutit kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorummit killiffik pillugu nalunaarusiaq sakkussarissavai

Kommunip inummut – ingerlatsinermullu sammititamik nakkutilliinera ilanngussani nr. 32-uvoq.

Killiffik pillugu nalunaarusiaq kommunip inummut sammititamik nakkutilliinissamut pisussaaffimminik eqquutitsinissaanut naammangilaq. Killiffilli pillugu nalunaarusiaq nakkutilliinerup aqqisuunnissaanut sakkugineqarsinnaavoq.

Kommuni inummut sammititamik nakkutilliinermi ulloq unnuarlu neqeroorummiineq taamatullu tapersuinerit allat aallartinneqarsimasinnaasut, inuttaata timikkut, tarnikkut inooqataanikkullu pisariaqartitaanik sulii eqqutitsinersut isummerfigissavaa. Nakkutilliineq taamaalilluni iliuuseqarnerup allangortinnissaata patsisissaqarneranik naliliinissamat tunngavissiissaaq.

252

Inummut sammititamik ataanilu pineqartunik ingerlatsinermut sammisunik nalunaarutigeqqaakkanut nalunaarutigeqqaanngisanullu nakkutilliineq ingerlanneqarsinnaavoq. Nakkutilliineq nalunaarutigeqqaagaq tassaavoq nakkutilliinermut atatillugu takusaanissaq najugaqarfissatut neqeroorummut ilisimatitsissutigeriigaq. Nalunaarutigeqqaarnagu nakkutilliinermut atatillugu takusaaneq tassaavoq najugaqarfissatut neqeroorummut ilisimatitsissutaariingitsumik nakkutilliinermut atatillugu takusaasoqarnera. Nakkutilliinermut atatillugu nalunaarutigeqqaanngisamik takusaaneq ilaatigut massakkorpiaq pissutsit qanoq innerannik takutitsinnaavoq, nakkutilliinermullu atatillugu takusaanerni nalunaarutigeqqaakkani ulluinnarnilu misigisat naapertuunnerannik naliliinermi atorineqarsinnaalluni. Taamaammat nakkutilliinermut atatillugu takusaaneq nalunaarutigeqqaanngisaq ilaatigut inissiivimmik nalinginnaasumik misigisanut ilassutitut assigiinngisitaarinernullu atorineqarsinnaavoq.

253

Kommunip Naalakkersuisunit qinnuigineqarnikkut inummut ingerlatsinermullu sammititamik nakkutilliinermik isumaginninnera pillugu paasissutissanik Naalakkersuisut kissaatigisinnaasaannik tamanik nassiussinissaq pisussaaffigaa. Taamaalilluni aalajangersakkami sammisanut sukumiissutsimullu tunngatillugu killiliisoqanngilaq.

254

Inummut ingerlatsinermullu sammititanik nakkutilliinerup ilaatigut nakkutilliinerup ingerlanneqarnissaa, aaqqissuunneqarnissaa, atugassarititaasut piumasaqaatillu nakkutilliinermullu atatillugu nalunaarusiornissaq pillugit immikkut maleruagassiornissaannut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput. Nakkutilliinermut atatillugu nalunaarusiaq allakkiaavoq nakkutilliinerni tamani ingerlatsinermi inatsiseqarnikkut maleruagassat nalunaarsuisussaataanerlu naapertorlugit suliarineqartussaaq.

255

Kommuni, najugaqatigiiffinnik najugaqarfinnullu illersukkanik kommunimit inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut inatsimmi §§ 13 aamma 14 naapertorlugit pilersinneqartunik ingerlanneqartunillu, ingerlatsinnermut sammisumik nakkutilliissaaq

Ingerlatsinnermut tunngatillugu najugaqarfissatut neqeroorummik tamakkiisumik nakkutilliineq najugaqarfissatullu neqeroorummi najugaqartunut pissutsit nalinginnaasut kisimik pineqarput. Taamaalilluni najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqartunik ataasiakkaanik nakkutilliinerunngilaq.

15.2 Naalakkersuisut nakkutilliisoqarfiat, §§ 64-68

§ 64

256

Naalakkersuisut kommunalbestyrelsit Inatsisartut inatsisaannik matuminnga isumaginninnerannik allaffissornikkullu ingerlatsinnerannik nakkutilliinnermik kiisalu ulloq unnuarlu neqeroorutunik ingerlatsinnermik nakkutilliisussamik immikkut nakkutilliisoqarfeqarnissamut pisussaaffilerneqarput. Inatsisartut inatsissaanni matumani aalajangersakkat isumagineqarnerat kommunillu Inatsisartut inatsisaanni pisussaaffiit pisinnaatitaaffiillu eqquutsitsinissaat, Naalakkersuisut pingaarnertut nakkutigisaraat.

Nakkutilliisoqarfiup kommunit ingerlatsinerannut paasissutissanik pissarsinissamut pisinnaatitaaffia

§ 65

257

Nakkutilliisoqarfik ileqqoreqqusat malillugit kinaassutsimik uppersaammik takutitsinikkut eqqartuussivimmiillu akuersissuteqarani kommunip ingerlatsiviani paasissutissanik, nakkutilliisoqarfimmit nakkutilliinnermi naapertuuttutut naliliivigisanik pissarsinnaanissamut pisinnaatitaavoq. Nakkutilliisoqarfiup tamatumunnga atatillugu paasissutissanut inunnet ataasiakkaanut tunngasunut allagaatinillu pissarsinnaaneq pisinnaatitaaffigaattaaq.

Kommunip Inatsisartut inatsisaanni maleruagassanik atuutsitsinera allaffissornikkullu ingerlatsinera Nakkutilliisoqarfiup nakkutigisassaraa.

Nakkutilliisoqarfik allakkiamik nalunaarusiusaaq.
§ 66

258

Nakkutilliisoqarfik nakkutilliinermut atatillugu nalunaarusiami, kommunimut ilitsersuutinik peqqussutinillu pisussaaffiliisunik innersuussuteqarnissamut piginnaatinneqarpoq. Nr. 1-3 mi aalajangersakkani pisussaaffiliisunik taamaallaat piumasaqaateqartoqarsinnaavoq:

1. Nakkutilliisoqarfik suliami ataatsimi arlalinniluunniit inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamut tunngasuni, inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsimmi § 25-imi aalajangersakkat naapertorlugit qulaajaanissamut, imal. inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsimmi § 26-imi aalajangersakkat naapertorlugit kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliisumik iliuusissanut pilersaarusiamik aallartitsinissamut periarfissaqarpoq. Nakkutilliisoqarfik qaqugu suliamik ingerlatsinermi alloriarnertut piumasaqaataasut naammassineqarnissaannut piffissaliussassamik aalajangersaasinnaavoq. Nakkutilliisoqarfik piumasaqaammut atatillugu suliap taassumalunniit ingerlanera pillugu kommunalbestyrelsip nakkutilliisoqarfimmut ataavartumik ilisimatitsinissaanik aalajangiisinnaavoq. Qulaajaaneg inuttaata maanna inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsisaanni una tunngavigalugu tapersersorneqarnissamik, najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamut neqeroorfigineqarneq ilanngullugu pisariaqartitsineranik paasinarsitsinissamik siunertaqarpoq.
2. Nakkutilliisoqarfik inunnut innarluutilinnut tapersersuineq pillugu suliamik naammasseriikkamik ataatsimik arlalinniluunniit, kommunip nangitsinissaanik piumasaqaateqarnissamut periarfissaqarportaaq. Kommunip inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsimmi aalajangersakkanik eqqutitsisimanginnera piumasaqaateqarnissamut piumasaqaataavoq. Ass. § 25 naapertorlugu qulaajaaqqaarani inummut innarluutilimmut tapersersuinissamik itigartitsinermut kommunip aalajangiisimaneranut tunngasuusinnaavoq.
3. Suliaq inummut innarluutilimmut tunngasoq ingerlanneqarpat naammasseriigaappalluunniit- najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik pisariaqartitsippat, tamannali neqeroorutaasimangitsoq nakkutilliisoqarfik naliliippat, § 25 naapertorlugu qulaajaanissamik kommunimut peqqusinissamut nakkutilliisoqarfik periarfissaqarportaaq. Inuttaata massakkut inuit innarluutilit tapersersorneqarnissaannut inatsimmi naapertorlugu ilaatigut najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik

pisariaqartitsineq ilanngullugu tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsineranik paasinarsisitsinissaq peqqusinermi siunertaavoq. Nakkutilliisoqarfik peqqusinnermut atatillugu qaqugu kommunalbestyrelsip § 25 naapertorlugu qulaajaanermik aallartitsinissaanut piffissaliisinnaavoq.

16 Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, politikki sullissinerullu neqeroorutillu pitsaassusissaattut malitassat Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, politikki sullissinerullu neqeroorutillu pitsaassusissaattut malitassat, §§ 69-71

16.1 Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit.

§ 69

259

Kommunalbestyrelsit inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissamut, siunnersuisoqatigiit suliassaannik aaliangiifigisinaasaannullu aalajangersaanissamut pisussaaffeqarput. Innarluutilinnut siunnersuisoqatigeeqarnermi, innarluutilinnut tunngatillugu siunnersuinissaq siunertaavoq, ilaatigullu kommunalbestyrelsip innarluutillit pillugit politikikianik innarluutilinnullu tunngasunik allaffissornikkut ingerlatsinermik inerisaanermi suleqataanissaq, kiisalu kommunimi politikki pillugu apeqqutini siunnersuinermi peqataanissaq suliassaallutik.

260

Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit apeqqutit sunulluunniit tunngasut eqqartorsinnaavaat aamma politikikkut suliallit allaffissornermillu suliallit pillugit siunnersuusiorsinnaapput. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit kommunalbestyrelsi aamma siunnersortartussaavaat aamma innuttaasut kommunalbestyrelsillu akornanni isiginnittariaatsit paasisutissiissutigisassavaat. Kommunip innuttaasullu innarluutillit akornanni oqaloqatigiisitsineq siullertut pingaarnertullu suliassaraat. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit kommunalbestyrelsi inuit innarluutillit pillugit naalakkersuinermik sulialinnit suliarineqartussaattillugit siunnersuisartussaavoq.

261

Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit apeqqutit tamanut tunngasuunerusut oqallisigisinnaavaataaq suliniutinillu politikkimut ingerlatsinernullu tunngasunik siunnersuuteqarlutik. Innarluutillit pillugit politikkimut tunngatillugu kommunalbestyrelsimut apeqqutini, siunnersuinissaq isummanillu innuttaasut kommunalbestyrelsillu akornanni

ingerlatitseqqiinissaq, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit suliassaraattaaq. Siullertut pingaarnertullu kommunip inuillu innarluutilit akornanni oqaloqatigiiffiussaaq.

262

Kommunalbestyrelsi suliniutit inunnut innarluutilinnut tunngasut- innarluutilinnut politikki ilanngullugu tamaasa inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut tusarniaassutiginiisaannut pisussaaffeqarpoq. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, inunnut ataasiakkaanut tunngasunik aalajangersimasunik suliaqarnissamut pisinnaatitaaffeqanngimmata, tusarniaasussaatitaaneq suliniutinut tamanut tunngasunut tunngassuteqarpoq.

263

Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit maalaarutit aalajangersimasut sularisinnaangilaat. Pissutsilli aalajangersimasut inunnut ataasiakkaanut tunngasut apequtininik tamanut tunngasunik pilersitsippata, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit ajornartorsiutip tamanut tunngasortaa kisiat isummerfigisinnaavaat, inuilli ataasiakkaat pillugit suliat ilisimasaqarfignersinnaatitaanagit.

264

Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, innarluutilit peqatigiiffii/kattuffii kommunalbestyrelsillu- kommunalbestyrelsimik sullissisut ilanngullugit- soqutigisaannut sinniisulinnik amerlaqatigiinnik ilaasortalerlugit pilersinneqarnissaat piumasaaqaataavoq. Kommunalbestyrelsili inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinni sinniisoqassaaq.

Kommuni inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut, pisariaqartitsineq naapertorlugu, allatseqarnikkut ikiutissaaq. Allatseqarnikkut ikiorsiinnermi ilaatigut ataatsimiinnissamut aggersaanernut ataatsimiinnerillu ingerlanneqarneranni ikiuunnermut, imaqarniliornermut ataatsimiinnerit sunik imaqarnerannik assigisaannillu paasisutissiinnermut atornerqarnissaa siunertaavoq.

16.2 Inunnut innarluutilinnut politikki, § 70

§ 70

265

Kommunalbestyrelsi pisussaataaavoq ataqatigiissumik inunnut innarluutilinnut politikkeqassallutik anguniarlugu inuit innarluutilit pitsaanerpaamik sullinneqarnissaat. Ataqatigiissumik innarluutilinnut politikki ima paasisariaqarpoq kiffartuussineq kommunimi inunnut innarluutilinnut pisortat akimorlugit suleqatigiinnerisigut.

Inunnut innarluutilinnut politikki tunngatillugu kommunip pingaarnertut anguniagaanik ilaatigut suliniaqatigiiffinnik susassaqtunik suleqateqarneq aqputigalugu inunnut innarluutilinnut tunngatillugu nalinginnaasumik ineriartortitsinnermut tapertassanik imaqarpoq, innuttaasunut piginnaanikitsunut pitsanngorsaataaniartussanik ass. uninngaannarnermut, kiserliornermut imminullu mattunnermut pitsaaliuinermik.

266

Inunnut innarluutilinnut politikki, innarluutilinnut tunngatillugu susassaqrarfiit akimorlugit suliniutit ilaatigut tassaasinnaapput, kommunimi kiffartuussinerup pitsaassusaata qaffasissusissaatut anguniakkat, ass. innuttaasut innarluutillit sapinngisamik sivisunerpaamik namminneq angerlarsimaffiminniissinnaanissaannut assigisaannullu tunngatillugu.

267

Kommunip inunnut innarluutilinnut tapersersuinerani pitsaassutsimik sapinngisamik pitsaanerpaamik qulakkeerinissaq siunertaralugu, inunnut innarluutilinnut politikkimik ataqatigiissumik ilusiliinissamat kommunalbestyrelsi pisussaaffeqarpoq.

268

Inunnut innarluutilinnut politikki allaganngorlugi suliarineqassaaq kommunillu nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassalluni.

269

Tamanna inunnut innarluutilinnut politikkip kommunimi innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaanngornissaanut peqataassaaq. Nuna tamakkerlugu iliuusissanut siunniussassamik suliaqarnissaq siunertaralugu, Naalakkersuisut tamatigut kommunimi inunnut innarluutilinnut tunngasunik ataatsimut isiginnissinnaaqullugit, Kommunalbestyrelsip innarluutilinnut politikki suliarineqarsimasoq pillugu Naalakkersuisut ilisimatissavaat.

270

Inunnut innarluutilinnut politikki akuttunerpaamik ukiut sisamakkaarlugit nutarterneqartassaaq. Inunnut innarluutilinnut politikkimik nutarterinermi ullutsinnut naleqquttumik politikkeqarnissamik, ataavartumik kommunip kiffartuussinerata pitsaassutsikkut qaffasissusissaanut anguniagassatut siunniussinissamik qulakkeerinissaq siunertaavoq. Inunnut innarluutilinnut politikki pitsaassusissatut anguniagassanik imaqarsinnaavoq.

16.3 Pitsaassusissatut malitassat, § 71

§ 71

271

Kommunip innuttaminut innarluutilinnut inatsimmi kapitali 8 naapertorlugu tapersersuinerani pitsaassusissatut malitassanik aalajangersaanissaq kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa. Pitsaassusissatut malitassat atortutigut tapersiinnermut ass. teknikkikkut atortorissaarutit qanoq akulikitsigisunik taarserneqartarnissaannut, inummullu toqqaannartumik tapersiinnermut ass. tapersersuisut ilinniagaqassutsikkut piginnaasaannut imal. ingiallorteqarnermut nal. ak. amerlassusaannut tunngassuteqarsinnaapput.

Pitsaassusissatut malitassat Inatsisartut inatsisaannik toqqammaveqassapput. Taamaalilluni pitsaassusissatut malitassanik, piunasaqaatinik Inatsisartut inatsisaanni takuneqarsinnaasunitaaq eqquutitsinngitsunik aalajangersaanissaq toqqammavissaqanngilaq.

Inatsisartut inatsisaat pineqartoq naapertorlugu, tapersiinerit tamakkerlugit ilaanilluunniit immikkut ittunik kommunalbestyrelsip atuutilersitsineranut pitsaassusissatut malitassanik aalajangersaasoqarnissaanik kommunalbestyrelsi aalajangiisinnaavoq. Taamaalilluni inunnut innarluutilinnut tapersiissutinut assigiinngitsunut tamanut kommunimi tunniunneqartussaajumaartunut pitsaassusissatut malitassanik aalajangersaanissaq pisussaaffiunngilaq.

272

Pitsaassusissatut malitassat allagangorlugit suliarineqassapput kommunillu nittartagaagut tamanut saqqummiunneqarlutik. Tamanut saqqummiussineq, pitsaassusissatut malitassanik tapersersorneqarsinnaasunik pisinnaatitaaffittut isikkoqalersitseqataassaaq. Pitsaassusissatut malitassat kommunalbestyrelsip inuit innarluutillit pillugit politikianut ilaasutut tamanut saqqummiunneqassapputtaaq. Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu ataatsimut takunnissinnaanngorlugit inunnut innarluutilinnut tunngatillugu pitsaassusissatut malitassanik nassinneqassapputtaaq.

273

Pitsaassusissatut malitassat sivisunerpaamik ukiunik marlunnik akunnilerlugit nutarterneqartassapput. Pitsaassusissatut malitassanik nutarterinermi taakku ullutsinnut naleqquttuunerannik qulakkeerinissaq siunertaavoq.

274

Pitsaassutimut malitassat inuit ataasiakkaanut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut naleqqussakkanut ikiorsiissutinut, biiliutsinnernut neqeroorutinut, nerisassanik pajutsinnermut neqeroorutinut, angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissamut neqeroorutinut il.il

Imarisaa	Nassuiaat
1. Neqeroorummi inatsit suna tunngaviua?	...pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. , ...pillugu peqqussut nr. , aamma imal. ...pillugu nalunaarut nr. , uani allanneqassaaq
2. Pisariaqartitat suut neqeroorummi ikiorserneqarpat?	Matumani inummi piginnaasat annikitsut suut neqeroorummit ikiorserneqarnissaat nassuiarneqassaaq.
3. Kina innersuussisinnaatitaava?	Inuit pineqartut neqeroofigineqarnissaat kia aalajangigassaraa
4. Kina neqeroorummik pissarsisinnaava?	Piginnaasat suut annikillisimanagerat neqeroorummik pissarsinissamut pisinnaatitsiva
5. Neqeroorutip suna siunertaraa?	Timikkut, tarnikkut inuttulluunniit inooqataanikkut piginnaasat attatiinnarnissaannut ineriartortinnissaannulluunniit, neqeroorummik pissarsinikkut piginnaasat immikkut ittut amigaatigisat ikiorserneqarnerisa, pineqartut eqqarsartaasaannut inuttullu inooqataanerannut qanoq sunniuteqarnissaat nassuiaruk.
6. Neqeroorut qanoq annertutigaa?	Sulisoqarnikkut, atortutigut aamma/imal. piffissamik atuinerup annertussusaa nassuiaruk. Ulloq unnuarlu sivikinnerusumilluunniit sulisoqarnerisooq
7. Neqeroorummi sammisassat suut ilaasinnaappat?	Ass. pisuttuarnerit, innuttaasup allagarsiaanik atuffasinerit, innuttaata eqqiluisaarnerani ikiuineq, angerlarsimaffimmi eqqiaaneq, innuttaasup piginnaasaanik inerisaaneq assigisaallu.
8. Sammisassat suut neqeroorummi ilaangillat?	Pisortaqarfinnit allanit ass. Peqqinnissaqarfimmit sullississutaasinnaapput

9. Neqeroorut kimit tunniunneqassava?	Kommuniua imal. namminersortuua, taamaappat suna?
10. Pilersuisumut piginnaasatigut piumasaqaatit?	Suliamik ingerlatsinissamut ilinniagaqassutsikkut sumik tunuliaqutaqartariaqarpa
11. Pilersuisumut tunngatillugu allamik toqqaanissamut periarfissaqarpa?	Suliffeqarfiup allap suliaq ingerlassinnaavaa, taamaappat kiap?
12. Neqeroorut qanoq malinnaavigineqassava?	Neqeroorummik nalilleeqqinneq, ingerlatsivimmut inunnt innarluutilinnut tunngasunut qullersaasumut nalunaarusiorneq
13. Neqeroorut qanoq akeqarpa?	Inuit amerlassusissaattut naatsorsuutigisat ukiumut neqeroorutip inummut ataatsimut akianik gangerlugit
14. Atuisutut sunniuteqarnissamut periarfissaat nalinginnaasoq	Atuisutut sunniuteqarnissamut ass. atuisumik oqaloqateqarneq, pisariaqarpat najorteqarsinnaaneq pillugu sunik periusissaqarpa.
15. Naammagittaalliuteqarnianut ilitsersuut	Aalajangiineq naammagittaaliutigineqarsinnaava Naammagittaalliuteqarsinnaanermut killiliussaq ullup aalajangiiffiusup kingorna sap. ak. ____. Naammagittaalliut uunga nassiunneqassaaq: Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik Postboks 689 3900 Nuuk, imal. kommunimut. Inatsimmi qanoq oqqaatigineqarpa?

275

Aalajangersakkani allanisuulli kommunit innarluutilinnut tunngatillugu sullissinerisa pitsaassusissatut malitassanut tunngatillugu assigiimmik pineqarnissaq aallaavigalugu sulinissamut kommunit pisussaaffeqarput. Sullisinerit inummut pineqartumut tunngatillugu naliliiviginninnernik tunngaveqassapput.

17 Aningaasalersuineq akigititanillu naleqqussaasarneq

17.1 Aningaasalersuineq, §§ 72-73

§ 72

276

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut aningaasartuutit Inatsisartut inatsisaat matumani pineqartoq naapertorlugu inunnut innarluutilinnut tapersersuinnermut atatillugu aningaasalersuinissaq kommunit pisussaaffigaat.

277

Naalakkersuisut Inatsisartut inatsisaat matumnani pineqartoq naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorutinu pilersitsinnermut ingerlatsinnermullu attuumassutilinnut aningaasalersuissapput.

278

Ulloq unnuarlu neqeroorummi inissanut atukkanut ataasiakkaanut kommuni inissiisoq akiliisussanngorlugu, kommunit akiliutaat aqutigalugu, ulloq unnuarlu neqeroorutinu aningasaliisoqqassaaq.

279

Inatsisartut inatsisaat matumani pineqartoq naapertorlugu immikkut aningaasartuutit najugaqatigiiffinnik najugaqarfinnillu illersukkanik pilersitsinnermut ingerlatsinnermullu attuumassuteqartut kommunit akilissavaat.

280

Inatsit naapertorlugu tapersiinnermut aningaasartuutinu atatillugu Naalakkersuisut iliuseeqarnissamut pisussaaffik aningaasartuutimullu utertitsinissaq pillugit erseqqinnerusumik aalajangersaaviusunik, nunat allat ingerlatsinnermi pisortaqaarfiinut isumaqatigiissusiorsinnaapput. Inuk nunatsinni oqartussat tapersersuinnerisigut nunatta avataanut inissinneqarpat taama isumaqatigiissusiortoqarsinnaavoq.

17.2 Naapertorlugu inunnut ulloq unnuarlu neqeroorutinu/angerlarsimaffinnut inissinneqartunut akigitat naapertorlugit akiliineq kiisalu kaasarfimmiut-atisassarsiutissallu

§ 73

281

Inunnut ulloq unnuarlu neqeroorutinu/angerlarsimaffinnut inissinneqartunut akigitat naapertorlugit akiliineq kiisalu kaasarfimmiut- atisassarsiutissallu

Inunnut innarluutilinnut § 48 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummut/angerlarsimaffinnut inissinneqarsimasunut aningaasartuutit kommunit akilissavaat. Taakkununga akigitatut kommunip akiliutissaa ulloq unnuarlu ataaseq najugaqarnermut akiliutit naatsorsorneqassaaq.

17.3 Akigititanik naleqqussaaneq, § 74

§ 74

282

Akigititat Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersaavigineqartut, ukiumut ataasiarlugit nalimmassarneqartarnissaat ukiullu tamaasa januaari qammat Naalakkersuisunit tamanut saqqummiunneqartarnissaat, aalajangersakkami aalajangersaavigineqarpoq. Akit pineqartut Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik, aalajangersarneqarsimasut takuneqarsinnaapput: Isumaginninnermi ikiorsiissutit tunniunneqartartut pillugit kaajallaasitami.

18 Naammagittaalliorneq

18.1 Naammagittaalliorneq, § 75

Kommunip aalajangigaa Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut naammagittaalliutigineqarsinnaavoq

§ 75

283

Innuttaasup inuit innarluutillit pillugit inatsit naapertorlugu qinnuteqaamminik kommunimit aalajangiivigineqartup, aalajangigaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut suliassanngortissinnaavaa. Naammagittaalliut aalajangiinerup ulluaniit sap. ak. arfinillit qaangiutsinnagit Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut tunniunneqassaaq. Taamaamat aalajangikkap essarissumik eqqortumillu tunngavilersorlugu innuttaasumut allaganngorlugu tunniunneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Naammagittaalliuteqartarfiup sumiiffia: Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik, Postboks 689, 3900 Nuuk.

284

Inuk innarluutilik taassumalu sinniisua (sinniisoq, angajoqqaatut oqartussaassusilik nakkutiginnittorluunniit) naammagittaalliuteqarnissamut atatillugu siunnersortinnissamut ilitsersortinnissamullu Nuna Tamakerlugu Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmut qinnuteqarsinnaavoq.

19 Aalajangersakkat allat

19.1 Kisitsisit atorlugit nassuiaasioorneq, § 76

§ 76

285

Naatsorsueqqissaarnermi paasissutissanik Naalakkersuisut piumasaannik nassiussisarnissaq kommunit pisussaaffigaat. Naalakkersuisut tamanna aqutigalugu, inuit innarluutillit amerlassusaat tamatumunngalu atatillugu innarluutit suut, ukiuisa agguataarneqarnerat uuttuutillu allat, tamatuma ineriartorneranik malinnaanissamut pingaaruteqartut pillugit naatsorsueqqissaarnermi ilisimasanik pissarsinissamut ataavartumik periarfissinnineqassapput. Naatsorsueqqissaarnermi ilisimasat kommunimi inunnut innarluutilinnut tunngasunik pissarsinissamut, tamannalu aqutigalugu kommunip inunnut innarluutilinnut tunngatillugu inerisaaneranut pilersaaruserneranullu tunngavissiinissamut atorneqarsinnaapputaaq.

Kommunip naatsorsueqqissaarnermi paasissutissat Naalakkersuisunut nalunaarutigissavai. Qarasaasiakkut sullississutit immersugassalluunniit nalunaarutiginninnissamut Naalakkersuisunit atugassiissutaasut kommunip atussavai. Naatsorsueqqissaarnermi paasissutissat ukiuinut, suaassutsimut, sumi najugaqarnermut, nappaatip suussusaanut ikiuinerullu aallartinneqarneranut paasissutissanik imaqarput. Inuit innarluutillit pillugit inatsit naapertorlugu, tapersiissutit, aningaasaliinerup qanga pinera sivisussusaalu nutarterneqartuassapput Naalakkersuisunullu kingusinnerpaamik ukiup sisamangorlugu avinnerisa kingorna qaammatip ataatsip qaangiunnerani ukiullu qaangiunneri tamaasa; tassalu jannuaarimi, apriliimi, juulimi oktobarimilu nalunaarutigineqartassallutik. Naalakkersuisut sukkulluunniit nalunaarutinu ilassutissanik piumasaqarsinnaapput.

19.2 Pineqaatissiissutit pillugit aalajangersakkat, § 77

Annertuumik sumiginnaanermi pinngitaaliisummik akiliisinneqarneq

§ 77

286

Annertuumik arlaleriarluniluunniit sumiginnaasoqarsimappat imal. kommunip sulianik ingerlatsinermi oqartussatut pisussaaffimminik, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu eqquutitsinissaminik qarsupiisimappat, Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik aqutigalugu kommunalbestyrelsi pinngitsaaliisummik akiliisissinnaavaat.

Kommunalbestyrelsimut pinngitsaaliissummik akiligassiineq, akiliisitsineq assigisaallu politiit aqqutiginaqit Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik, Eqqartuussivillu aqqutigalugit pissaaq.

Imm. 1 naapertorlugu pinngitsaaliissummik akiligassat nunatta karsianut tussapput.

20 Atuutilersitsinermut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat

20.1 Atuutilersitsinermut ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat, § 78

§ 78

287

Inatsisartut inatsisaat manna 1. januar 2020 atuutilerpoq.

Tamatuma peqatigisaanik inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 3. november 1994-imeersoq kingorna allannguuteqartinneqartoq atorunnaarsinneqarpoq.

Allaffissornikkut najoqqutassiat, Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat naapertorlugit maleruagassiat, Inatsisartut inatsisaannit matuminnga allamilluunniit aalajangersakkanit taarserneqarnissaasa atorunnaarsinneqarnissaasaluunniit tungaanut atuutiinnassapput.

Tapersorneqarnissamut qinnuteqaammik tiguisoqartillugu:

Isumaginninnermi sullissisoq innuttasumit innarluutumit innarluuteqartumulluunniit ataavartumik ataatsimik arlalinnilluunniit piginnaasakinnerunerusumit/mut tapersorneqarnissamut/nissaanut qinnuteqaammik tigusaqaruni, inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu suliaasaq suliarineqalissaaq.

Makkua isumagineqassapput:

1. Oqaloqatigiinnissamut aggersaagit, takuuk immikkoortoq 4.2 qupp. 23-miit
2. Innarluuteqarneq peqqutigalugu ataavartumik piginnaanikitsut kisimik inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tapersorneqarsinnaapput – Takuuk imm. 1.2 qupp. 7-imiit aamma imm. 1.3 qupp. 8-miit.

3. Piginnaanikinneq tapersorneqartariaqarnerlu qularnaalluinnarpa, imaluunniit qulaajaanermik aallartitsinissamik aalajangiisoqarluni aallartitsisoqartariaqarpa, takuuk imm. 4.4 qupp. 27-miit.
4. Inuk innarluutilik najorteqarnissamik neqeroorfigineqassaaq, takuuk imm. 4.3 qupp 26-miit .
5. Isummerfigiuk paasissutissat suut pisariaqartinneqarnersut sumillu pissarsiarineqassanersut.
6. Inuk innarluutilik, meeraasimappat angajoqqaavi oqartussaaffiiagaasimappalluunniit oqartussaassuseqartua akuersissummik atsiornermikkut akuersaassavaar paasissutissanik sunik sumullu atugassanik allertoqarsinnaanersoq. Inuk pillugu paasissutissanik ingerlatitseqqiiniarnermi aamma akuerissummik taamattumik pissarsisoqqaassaaq. Ilanngussaq 7 qupp. 89-imiittoq atoruk.
7. Meeraasimappat ilanngussaq 3 qupp. 78-miittoq imaluunniit inersimasoq pineqarpat ilanngussaq 4 qupp. 81-imiittoq atorlugu piginnaasat nalilersukkit.
8. Qulaajaaneq naammassippat isummerfigineqassaaq tapersorneqarnerit suut innuttaasup pisariaqartinneqarnerit tapersuinerlu sunik siunertaqassanersoq, iliusissanik pilersaaruseritsi, takuuk imm. 4.5 qupp. 29-mi. Ilanngussaq 9 qupp. 92-imiittoq atoruk.
9. Innuttasoq, angajoqqaavi imaluunniit oqartussaassuseqartua oqaloqatigikkit sunik tapersiinerneq pillgu.
10. Tapersiinerit suut tunniunneqassanersut aalajangiigit, takukkit imm. 7, 8 aamma 9 qupp. 39-miit.

Suliaq nakkutigeqqissaarumallugu ilanngussaq 1 – Suliap ingerlanissaanut eqqaamasassat allassimaffiat – qupp. 75-imiittoq atoruk.

Suliamut naleqquttumik piffissaliineq atorlugu suliamik malinnaaviginninnissaq pingaaruteqarpoq. Takukkit imm. 7.2, ingerlaavartumik malinnaaviginninneq qupp. 40-mi, aamma imm. 14 qupp. 64-imi Tapersiissummik allannguneq atorunnaarsitsinerluunniit.

Tapersiinissamut periarfissat imm. 12 aamma 13-imiittut ilanngullugit eqqumaffigikkit.